କନ୍ଦର୍ପଲାଲ ଦାସ

ଜୀବନ ସାହିତ୍ୟ ଓ
ସାଧୁ ଡୋମୀତି ପୁଁ

This book has been printed in paper made available by the Government of India at concessional rate.

ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଯାହା ଯେମିତି ହୁଏ

ପ୍ରକାଶକ

କହ୍ନେଇଲାଲ ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା କମିଟି

ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମୂଲ୍ୟ ଃ ୫-୦୦ (ପାଞ୍ଚଟଙ୍କା ମାତ୍ର)

ସୂଚୀ

୦ —

କନ୍‌ହେଇର କଥା ତା'ର ପାଇଁ

ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ରମାନେ ସବୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ମିଳେଇ ଯା'ନ୍ତି ଓ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଲେଖକ ମଧ୍ୟ କ୍ରମେ ଏମିତି ହଜିଯାଏ । ପାଠକମାନଙ୍କ ମନରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଇମ୍ପ୍ରେସନ ରହିଯାଏ । ପୃଥିବୀରେ ତା'ପରେ ଅନେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ଅନେକ ଘଟଣା, ଅନେକ ଚରିତ୍ର ଓ ଅନେକ ଲେଖକ । କେଉଁ ଏକ ନିର୍ଜନ ସଞ୍ଜରେ ବା ଉଦାସ ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ ସ୍ମୃତିର ପାରେଶ୍ମି ଉପର ଦେଇ ପୁଣି କେତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରହି ରହି ତା'ର ସତ୍ତା ଉଙ୍କି ମାରେ । କିନ୍ତୁ ଏଇ ଦଶକର ଶକ୍ତିମାନ କଥା ଶିଳ୍ପୀ କନ୍‌ହେଇଲାଲ ଦାସ ଏହାର ଯେମିତି ଏକ ବ୍ୟତିକ୍ରମ । ଟିକିଏ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କୁ ପାରେଶ୍ମି ଉପରୁ ସବୁବେଳେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖି ହେବ ।

ତାଙ୍କର ସ୍ଥାନ ସମସ୍ତ ପାରେଶ୍ମି ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ । ସେ ଯେମିତି ସବୁ ପାରେଶ୍ମିମାନଙ୍କ ଠାରୁ ଉଚ୍ଚ ।

ସେ ଏକ ଇମିତି ଇମ୍ପ୍ରେସନ୍ ଯାହାକୁ ସହଜରେ ଲିଭେଇ ହୁଏ ନାହିଁ ।

'ବଳଙ୍ଗ ଦାମୋଦର ନଦୀର କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ' ଓ 'ଖେଳାଳି' ଭଳି ପ୍ରେମମୂଳକ ଗଳ୍ପଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ 'ଏକ ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦର ଧାରା ବିବରଣୀ' ଓ 'ବିଶେଷ ସମ୍ବାଦ'···ଇତ୍ୟାଦି ବାସ୍ତବବାଦୀ ଗଳ୍ପମାନଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ କଣ୍ଟକବହୁଳ ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରିସାରି ସେ ଯେତେବେଳେ·····'ଏକ ମୁକ୍ତ ରଙ୍ଗୀନ ଆକାଶର ସ୍ୱପ୍ନ' ଦେଖୁଥିଲେ, ଠିକ୍ ସେଇ ସମୟରେ ହିଁ ତାଙ୍କୁ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ସେ ମଣିଷ ହୋଇ ବଞ୍ଚି, ମଣିଷର ସବୁ ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିବାକୁ ଯେଉଁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ଦେଇଥିଲେ, ଈଶ୍ୱର ବୋଧେ ସେଥିରେ ହାରିଯାଇ ତାଙ୍କୁ ନିଜର କରିନେଲେ ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ମନରେ ଥିଲା ଅଫୁରନ୍ତ ଭଲପାଇବା । ନିଜ ପାଖାପାଖି ବାତାବରଣକୁ ସାହିତ୍ୟମୟ କରି ତୋଳିବା ଥିଲା ତାଙ୍କ ଚରିତ୍ରର ଏକ ବିଶେଷ ଅଙ୍ଗ । ସାହିତ୍ୟରେ ରୁଚି ନ ରଖିଥିବା ଅନେକ ବ୍ୟକ୍ତି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ଗଳ୍ପ କବିତା ବୁଝିବା ଓ ଲେଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ । କନ୍‌ହେଇଁ ଲାଲଙ୍କ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରେମର ଏ ଏକ ସାମାନ୍ୟ ନିଦର୍ଶନ ମାତ୍ର । ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟ ପାଇଁ ସେ ଛାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟ ୧୦୦ଟି ଗଳ୍ପ ଓ ଗୋଟିଏ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉପନ୍ୟାସ ('ଦୁର୍ଘଟଣା'—୧୯୭୫ ପୂଜାସଂଖ୍ୟା ଅସନ୍ତାକାଲ୍'ରେ ପ୍ରକାଶିତ) * ।

ତାଙ୍କ ନିଜ ଭାଷାରେ '......ଅତୀତର ସ୍ମୃତି ଓ ଭବିଷ୍ୟତର ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଶବ୍ଦରେ ଶୁଣିବା ହିଁ ମୋ ଜୀବନର ଅନ୍ୟ ନାମ...' । ତାଙ୍କର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଗଳ୍ପରେ ଏଇ ଭାବ ସ୍ପଷ୍ଟ ପରିଲକ୍ଷିତ । ସୂକ୍ଷ୍ମ ମାନବିକତା ସମ୍ପର୍କର ବ୍ୟବଚ୍ଛେଦ କରିବାରେ ସେ ଥିଲେ ଏକ ନିପୁଣ ଡାକ୍ତର ।

ଆଜି ସେ ନାହାନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ରମାନେ ବି କ୍ରମେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସିଲେଣି, ପଢ଼ିବାର ଢଙ୍ଗ ବି ବଦଳି ଗଲାଣି କିନ୍ତୁ 'ପ୍ରେମର ରଙ୍ଗ ସବୁଦିନେ ସେଇ ଏକା ପ୍ରକାର' । ପ୍ରେମର ରଙ୍ଗ ଯେମିତି କନ୍‌ହେଇଲାଲଙ୍କର ରଙ୍ଗ । ତାଙ୍କର ପ୍ରେମ ଗାଳ୍ପିକ ସଫଳତାର ବୋଧେ ଏହାହିଁ ରହସ୍ୟ । ପୃଥିବୀଟା ସାରା ସେ କେବଳ ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ମମତା ଖୋଜି ବୁଲୁଥିଲେ । ଅନେକ ସ୍ଥଳରେ ଲୋକେ ଭୁଲ୍ ବୁଝିଛନ୍ତି, ଈର୍ଷା ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଶେଷରେ ତାଙ୍କର ବିଶାଳ ହୃଦୟ ଆଗରେ ସମସ୍ତେ ନଇଁବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ସମସ୍ତଙ୍କପାଇଁ ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଗୋଟିଏ ସଂଳାପ— "......ତୁମେ ସୁଖରେ ରୁହ, ଶାନ୍ତିରେ ରୁହ । ଆଲୋକ ଭଳି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ, ଫୁଲ ଭଳି ସତେଜ ରୁହ......" ।

ମିହିର ପଟ୍ଟନାୟକ

* ଗଳ୍ପରେ ଗତାନୁଗତିକତା ଭାଙ୍ଗିବା ଶବ୍ଦକୁ ନେଇ ଖେଳିବା ତାଙ୍କର ଥିଲା ଏକ ଅଭ୍ୟାସ ଓ ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଭିନ୍ନପ୍ରକାର ପରୀକ୍ଷା ଚଳେଇବାରେ ସେ ଥିଲେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ । 'ପାରେଣ୍ଟ' (ନବତରଙ୍ଗରେ ପ୍ରକାଶିତ) ତାଙ୍କର ଏହିଭଳି ଏକ ଗଳ୍ପ ।

"ମଇଁଷି ପିଠିରେ କିଏ ଚଢ଼ି ଆସି ମୋ ଦୁଆରେ ଧକ୍କା ମାରେ।
ତଥାପି ମୋର ବା ଭୟ କାହାକୁ ? ମୁଁ ଖାଷନାଶ୍ବରେ ସୁରକ୍ଷିତ କାରଣ ମୋ
ବାଆଁରେ ଭ୍ରମ ମାଳ ଆଣିଲା ଅଭିଶାପ ଓ ଡାହାଣରେ ଗୋଲ ଆଖିର
ଆଶୀର୍ବାଦ।"

(କନ୍ହେଇଲାଲ୍)

ପ୍ରବେଶ	ପ୍ରସ୍ଥାନ
ତା ୨।୭।୧୯୪୭	ତା ୨୭।୭।୧୯୭୫

ପିତା
କ୍ଷେତ୍ରମୋହନ ଦାସ

ମାତା
ଅନୀଲା ଦେବୀ

ଗ୍ରାମ : କମର୍ଦ୍ଧା । ଜିଲ୍ଲା : ବାଲେଶ୍ୱର

ଗାଳ୍ପିକ କନ୍ହେଇଲାଲ ଦାସଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଶ୍ରାଦ୍ଧବାସର ପାଳନ ଓ ତାଙ୍କ ସ୍ମୃତି ରକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦିର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରାମୀର ବହୁଳ ସାହିତ୍ୟିକ ଅନୁଷ୍ଠାନର କର୍ମକର୍ତ୍ତାମାନଙ୍କର ଏକ ମିଳିତ ବୈଠକ ତା ୨।୮।୭୮ ସନ୍ଧ୍ୟା ୬।୩୦ ମିନିଟରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସଂଗ୍ରାମୀ ପାଠାଗାରରେ ହୋଇଥିଲା । ବହୁଳ ପତ୍ର ପତ୍ରିକାରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରକାଶିତ ଓ ଅପ୍ରକାଶିତ ଲେଖାଗୁଡ଼ିକ ପୁସ୍ତକ ଆକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା କନ୍ହେଇଲାଲ ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା କମିଟିର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ୟମରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଆବାହକରୂପେ ଶ୍ରୀ ପୀତବାସ ରାଉତରାୟ ଓ ହ ପ୍ରସନ୍ନ ଦାସ ଏବଂ କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ରୂପେ ଶ୍ରୀମତୀ ଶୈଳବାଳା ମହାନ୍ତିଙ୍କୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଅନେକ ଅସୁବିଧା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ସେ ଉଦ୍ୟମ ସଫଳ ହୋଇଛି । ଅନେକ ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ଭାଇ, ଭଉଣୀମାନେ ଏହି ଉଦ୍ୟମରେ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ତଥା ଶ୍ରମଦାନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଓ କନ୍ହେଇଲାଲଙ୍କର ମାତା ଶ୍ରୀମତୀ ଅନଲା ଦାସ ବହିଟିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ କନ୍ହେଇଲାଲ ସ୍ମୃତିରକ୍ଷା କମିଟି ପକ୍ଷରୁ ମୁଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଅର୍ପଣ କରୁଛି ।

ନେତାଲୋକଙ୍କଠାରେ ଦୁଇଥର ସମ୍ବାଦ ଦେଇଥିଲି ଏବଂ ପତ୍ର ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦୁଃଖର କଥା ଅନେକ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଶାନୁରୂପ ସହଯୋଗ ମିଳିଲା ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ଅସୁବିଧା ଦୃଷ୍ଟିରୁ କନ୍ହେଇଲାଲ ଦାସଙ୍କର ସମସ୍ତ ରଚନାଗୁଡ଼ିକ ଏଥିରେ ସନ୍ନିବେଶିତ କରାଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଏହି ସମସ୍ତ ବହିକୁ କନ୍ହେଇଲାଲଙ୍କର ମାତା ଶ୍ରୀମତୀ ଅନଲା ଦାସଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରାଗଲା ।

ଶୈଳବାଳା ମହାନ୍ତି
ସଭାପତି
କନ୍ହେଇଲାଲ ସ୍ମୃତି କମିଟି
ଭୁବନେଶ୍ୱର

'ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯାହା ଯେମିତି ହୁଏ' ଯେଉଁ ଭାଇ ଭଉଣୀମାନଙ୍କର ଶୁଭ ଉଦ୍ୟମ ଓ ସାହାଯ୍ୟ ନେଇ ରୂପ ପାଇଛି—

ଯଦୁନାଥ ଦାଶ ମହାପାତ୍ର, ଅଖିଳ ମୋହନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଶାନ୍ତନୁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ, ବିଭୂତି ପଟ୍ଟନାୟକ, ଅଜିତ୍ କୁମାର ଦାଶ ମହାପାତ୍ର, ରବି ମିଶ୍ର, ଲଳିତ ସାହୁ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ —

ଶ୍ରୀ ବ୍ରଜନାଥ ରଥ	ଟ ୧୦୦
ଅଧ୍ୟାପିକା ବୀଣା ମହାନ୍ତି	ଟ ୧୦୦
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ପାଢ଼ୀ	ଟ ୧୦୦
ଲଳିତ ପଟ୍ଟନାୟକ	ଟ ୧୦୦

ସିଦ୍ଧେଶ୍ୱର ପଟ୍ଟନାୟକ	ଟ	୧୫୫
ଗିରୀଶ ମିଶ୍ର	ଟ	୧୫୦
ପୀତବାସ ରାଉତରାୟ	ଟ	୨୦୦
,, ସଂଗ୍ରହ କରି	ଟ	୧୫୦
ସୀତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର	ଟ	୫୦
ଭାବଗ୍ରାହୀ ମିଶ୍ର	ଟ	୧୫
ଶ୍ରେୟାନ ସଂସଦ	ଟ	୫୦
ହରପ୍ରସନ୍ନ ଦାସ (ସଂଗ୍ରହକରି)	ଟ	୫୦
ଶୈଳବାଳା ମହାନ୍ତି	ଟ	୩୦୦

ଶୈଳବାଳା ମହାନ୍ତିଙ୍କ ପାଖକୁ ଡାକରେ ଆସିଛି

ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ସ୍ୱାଇଁ	ଟ	୧୦
ଶାନ୍ତିଲତା ସାହୁ	ଟ	୧୦
ଶିଶିର ରଞ୍ଜନ ଦାସ	ଟ	୧୦
ଶ୍ରୀ ପ୍ରସନ୍ନ ମିଶ୍ର (ମୈସୁ)	ଟ	୧୦
ବଳରାମ ଷଡ଼ଙ୍ଗୀ	ଟ	୧୦
ଏନ୍. ସାହୁ	ଟ	୧୦
ଅମୀୟ କୁମାର ଦାସ	ଟ	୧୦
ପ୍ରସନ୍ନ କୁମାର ଦାସ	ଟ	୧୦
ବିଷ୍ଣୁ ଚରଣ ସାହୁ	ଟ	୧୦
ପ୍ରବାସୀ ଡନ୍‌ଲପ୍ ଉତ୍କଳ ସମାଜ	ଟ	୧୦
ପ୍ରତିଭା ପରିଡ଼ା	ଟ	୧୦
ନିରଞ୍ଜନ ଜେନା	ଟ	୧୦
ଏସ୍. କେ. ଦାସ	ଟ	୧୦
ଏସ୍. ପରିଡ଼ା	ଟ	୧୦
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ	ଟ	୧୦
ହେଡ଼ମାଷ୍ଟ୍ର ସାଲଢଙ୍କା ଏମ୍ ଇ ସ୍କୁଲ	ଟ	୧୦
ଗୁଣନିଧି ମହାନ୍ତି	ଟ	୧୦
ବିପିନ କାନୁନ୍‌ଗୋ	ଟ	୧୦
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପଟେଲ	ଟ	୧୦
ଅନନ୍ତ ଚରଣ ପରିଡ଼ା	ଟ	୧୦
ଗିରୀଶ ମିଶ୍ର	ଟ	୧୫୦

ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ପ୍ରେସ, କଟକ-୨

ନୂତନ ଉତ୍ସବ

ଶେଷରେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଚାରିଜଣ କାନ୍ଧରେ ଉଠାଇଲେ । ଯଦିବା ମୋର କାନ୍ଧ ପକାଇବା ଉଚିତ ଥିଲା, ତଥାପି ମୁଁ ଦୂରରେ ଠିଆ ହେଲି ।

ମନ୍ଦିରଫେଣାରେ ଟେକା ବାଜିଲେ ଯେପରି ହଠାତ ଅସମ୍ଭବ କୋଳାହଳ ଉଠେ ସେହିପରି ହଠାତ୍ ଆଉଥରେ କଲରୋଳ ଉଠିଲା । ଶେଷଦର୍ଶନ ପାଇଁ କେତେଜଣ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ମୁହଁରେ ଲୁଗାଚାପି ଜଳି ମାଡ଼ିଧରି ବି ଭେଁ ଭେଁ କରି ଉଠିଲେ । ଠିକ୍ ସେତିକବେଳେ ମୋ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ କିମିତି ହୋଇଗଲା । ମୋ ଭିତରୁ ଗୋଟିଏ ଅଜବ ଶବ୍ଦ ବାହାରି ସାରା ପୃଥିବୀରେ ମାଡ଼ିଗଲା — ତାହାଲେ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଲିଗଲା !

ଚନ୍ଦ୍ର ମୋର ବନ୍ଧୁ । ସେ କଲିକତାରେ ରହି ପଢୁଥିଲା । ଆଜି ସକାଳରେ ତାର ଶବ ଏଠାରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି ।

ତାର ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ କିଏ ବା କାହିଁକି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲା ! ଶୁଣାଯାଏ ସନ୍ଧ୍ୟା-ବେଳେ ତାର ଡାହାଣ ପାଖ ପେଟରେ ସାମାନ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା । ରାତିରେ ସେଇଟା ବଢ଼ିଗଲା । ଡାକ୍ତରଖାନା ନିଆଗଲା । ସକାଳ ଦଶଟାରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭଲ ହୋଇଗଲା । ସନ୍ଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱାଭାବିକ । ଯନ୍ତ୍ରଣାଟା କେଉଁଠି ଯେମିତି ଲୁଚି ବସି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲା । ହଠାତ୍ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ । ଅନେକ ଡାକ୍ତର, ନର୍ସ, ସାଙ୍ଗସାଥୀ, ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନଙ୍କ ମଝିରେ ବି ହଠାତ୍ ରାତି ଦଶଟାବେଳେ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଧପ୍ କରି ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା । ତାପରେ ଟେଲିଗ୍ରାମ । ସକାଳେ ଶବ ଆସି ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ହଠାତ୍ ଘରର ସୁନ୍ଦର, ପାଠପଢ଼ୁଆ ତରୁଣ ଗୋଟେ ମରିଗଲେ ସବୁଠି ଯାହା ଯେପରି ହୁଏ ଠିକ୍ ସେମିତି । ମୁଁ ତ ହଠାତ୍ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତାର କଳା ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ଶବଟାକୁ ଦେଖି ବି ବୁଝି ଉଠିବାକୁ ଡେରି ଲାଗିଲା ଯେ ଶବଟା ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତର ।

ଚନ୍ଦ୍ର ସହ ମୋର ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ପ୍ରାୟ ତିନିବର୍ଷ ତଳେ । ଚନ୍ଦ୍ରର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ସହ ଦିନେ ଗପୁ ଗପୁ ତା ସହ ପରିଚୟ । ଆଉ ଦିନେ ହଠାତ୍ ସିନେମାହଲ୍‌ରେ ଗୋଟିଏ ଫାଇଟିଂ ଛବି ଦେଖି ଦେଖୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତାର ବନ୍ଧୁକୁ ମୋ ଆଗ ସିଟରେ ଆବିଷ୍କାର କଲି ।

ସେଦିନ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଘରକୁ ଆସିଥିଲି । ସେ ଦିନ ଚନ୍ଦ୍ର ଖୁବ୍ ପିଆଇଥିଲା ।

ମୁଁ ଜାଣେ କୌଣସି ବନ୍ଧୁର ସାନଭଉଣୀ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ ଓ ସ୍ନେହୀ ହୋଇଥିଲେ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ଠିକ୍ ରଖିବା ମୁସ୍କିଲ ହୋଇପଡେ । ମୁଁ ତ ଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ରର ଲୋକ । ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ନିଜକୁ ଠିକ୍ ରଖିପାରେ ନାହିଁ । ସୁନ୍ଦର ନାରୀତ୍ୱ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇଯାଏ । ତାରୁଣ୍ୟ ମୋତେ ଭୀଷଣ ଆକର୍ଷଣ କରେ । ସ୍ଥାନ କାଳପାତ୍ର ଉଚିତ୍ ଅନୁଚିତର ସୀମାରେଖା ଟପି ଅନୁଭବ, ପ୍ରାପ୍ତି ଉପଭୋଗ, ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦ ମୋତେ ପାଗଳ କରି ପକାଏ । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ମୋର ଦର୍ଶନ ଭିନ୍ନ । ଚରିତ୍ରହୀନତା ପାପ, ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦ ମୋ ପାଇଁ କେବଳ କେତେଗୁଡିଏ ଲଗାଲଗି ଅକ୍ଷର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଦେହ ଉପଭୋଗରେ ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ଉପଭୋଗ ପ୍ରାପ୍ତିରେ ଭାବପ୍ରବଣତା ଓ ସୂକ୍ଷ୍ମ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା । ମୋ ଜୀବନକୁ ତେଣୁ ଯେତେ ନାରୀ ଆସିଛନ୍ତି ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ନାରୀତ୍ୱକୁ କ୍ଷତ ବିକ୍ଷତ କରାଇବାର ଇଙ୍ଗିତ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଆସିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରି ଦାଗହୀନ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ରହି ଯାଇଛନ୍ତି । ମୁଁ କେବଳ ନିଦାଘ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଥଣ୍ଡା ପାଣି ଭର୍ତ୍ତି ଗ୍ଲାସକୁ ହାତରେ ଉଠାଇଛି, ଦେଖିଛି ତନ୍ମୟ ହୋଇଛି, ପରମ ସ୍ନେହରେ ମୋର ଗାଲରେ ସେ ଗ୍ଲାସକୁ ଛୁଆଁଇ ନେଇଛି ଏବଂ ତାଫଳରେ ନିଦାଘର ଶୁଷ୍କତା ଅନେକ ପରିମାଣରେ କଟିଯାଇ ମୋ ଭିତରେ ଅନେକ ଜଳକଣା ଆରାମ ଆଣି ଦେଇଛନ୍ତି । ଫଳରେ ତା ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ନୂତନ ଗ୍ଲାସ । ତାର ସୁନ୍ଦର ଶୀତଳ ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜଳ । ନୂତନ ଅନୁଭବ । ଦିବ୍ୟ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟବୋଧରେ ମୁଁ କ୍ରମେ ଉଦ୍ଭାସିତ ଓ ପୁଲକିତ ହୋଇ ଉଠିଛି । ତେଣୁ କାନ ନ ଡେରିଲେ ବି ମୋର ରଙ୍ଗମଞ୍ଚର ନେପଥ୍ୟରେ ଅନେକ ନାରୀର କୋଳାହଳ ଶୁଣାଯାଏ ।

ମୋର ଏଇ ଦିଗଟି ବିଷୟରେ କହିଲେ ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଘଟଣା ବା ଗଳ୍ପ କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛାହୁଏ । ଦିନେ ଜଙ୍ଗଲରେ ବୁଲି ବୁଲି ମୁଁ କ୍ଲାନ୍ତ ଓ ଶୋଷିଲା ହୋଇ ଉଠିଲି । ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଶୀକାର କରିବା ପାଇଁ ବା ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଯାଇ ନଥିଲି । କଣ ଗୋଟିଏ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲି । ଯେତେବେଳେ ବୁଝିପାରିଲି ମୋତେ ଭୀଷଣ ଶୋଷ, ସେତେବେଳେ ବାହାରିଲି ଝରଣାର ସନ୍ଧାନରେ । ଅନେକ ବୁଲିଲି । କିନ୍ତୁ ପାଣି କାହିଁ ? ଯେତେବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଢଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ,ହଠାତ୍ ସେତେବେଳେ ମୋ ସାମ୍ନାର ଲତା ଡାଳପତ୍ର ଘୁଞ୍ଚାଇଦେଇ ଦେଖିଲି ଏକ ନିସ୍ତବ୍ଧ ସରୋବର । ହଠାତ୍ ଶୋଷଟା ବଢିଗଲା ସୁନ୍ଦର ପଥରର ପାହାଚପାଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ସତେ ପାହାଚରେ ଯେପରି ଅଦୃଶ୍ୟ ଆମନ୍ତ୍ରଣ ଖୋଦିତ । ଅଥଚ ମୁଁ ସେଇଠି ପାହାଚରେ ବସିଗଲି ଓ ମନେ ମନେ କଳ୍ପନା କଲି ଖୁବ୍ ଦୂରକୁ

ଦୂରକୁ ଗୋଟିଏ ବିବର୍ଣ୍ଣ ନାଉରିଆହୀନ ନୌକା ଚାଲିଯାଉ ଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ। କିଛି ସମୟ ପରେ ଜାଣିପାରିଲି ମୋର ଶୋଷ ମେଣ୍ଟି ଯାଇଛି ଏବଂ ମୁଁ ଯାହା ଖୋଜୁଥିଲି ତା ପାଇଯାଇଛି।

ମୁଁ ଜୀବନରେ ସମ୍ବେଦନର ଅନ୍ୱେଷଣ କରୁଁ କରୁଁ ଆଉ ନିଃସଙ୍ଗ ବିବର୍ଣ୍ଣ ନୌକା ଭାସିଯାଉଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ କଳ୍ପନା କରୁଁ କରୁ ଅନେକ ବନ୍ଧୁ, ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କୁ ହରାଇଛି। ତେଣୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଘରେ ପ୍ରଥମ ଦିନ ଚା' ପିଇଲାବେଳେ ମୁଁ ବେଶ୍ ବୁଝି ପାରିଲି ତା ସହ ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବିରାଟ ଉପସାଗର ରହିଯିବ, ଯାହାକୁ କେବଳ ସାମାୟିକ କୃତ୍ରିମ ହସ, ମନଭୁଲା କେଇପଦ କଥାର ଅସ୍ଥାୟୀ ସେତୁରେ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇ ପାରିବ। ମୁଁ ସେଇ ପ୍ରଥମ ଦିନ ଗପରେ ମସ୍‌ଗୁଲ୍ ହୋଇ ଉଠିବାବେଳେ ହଠାତ୍ ସେ ଘରେ ଅନେକ ଆଲୋକ କେଉଁସବୁ ସନ୍ଧିରୁ ଜଳି ଉଠିଲେ। ମୁଁ ଆଲୋକିତ ହୋଇ ଦେଖିଲି ସାମ୍ନାରେ ଏକ ସୁନ୍ଦର ନାରୀମୂର୍ତ୍ତି, ଯାହା ପାଖରେ ବସି କେବଳ ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଜାଗେନା, ତାକୁ ହଠାତ୍ ଭୁଲାଇ ନେଇ ଖୁବ୍ ଦୂର ଜାଗାକୁ ପଳାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ। ମୋତେ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମନେ ହେଲା ଝିଅଟାକୁ ଥରେ ଆଲିଙ୍ଗନ ନକଲେ ମୋ ଭିତରେ କ୍ୟାନସର ହୋଇଯିବ। ମୁଁ ସେଦିନ ତା ଠାରୁ ଚା' କପ୍ ଧରିନେଲାବେଳେ ତାର ଆଙ୍ଗୁଠି ଗୁଡ଼ାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଥିଲି। ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ବି ଅସମ୍ଭବ ତାରୁଣ୍ୟ ଓ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଉଠିଛି।

ପ୍ରଥମ ଦିନ ତା ମୁହଁକୁ ଥରେ ମାତ୍ର ଚାହିଁ ତଳକୁ ମୁହଁ କରି ନେଇଥିଲି। ଚା' ପିଇଲାବେଳେ କୌଣସି ଆଡ଼େ ନଚାହିଁ ଚା କପ୍‌ର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ଲାଗି ରହିଥିବା ଦୁଧସର ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟି ନିବଦ୍ଧ କରିଥିଲି ଯେପରିକି ସେଇଟା ଛଡ଼ା ପୃଥିବୀରେ ଆଉ କିଛି ଦେଖିବାର ପଦାର୍ଥ ନାହିଁ। ତାପରେ ବୋଧହୁଏ ପରିଣୀତା ମୋ ଉପରେ ଟିକେ ବେଶୀ ଆସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା।

ପୂର୍ବରୁ ମୋ ଜୀବନରେ ଯେଉଁମାନେ ଆସିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ମୁଁ ମୋର ମାଂସାସୀ ବାଘଟାକୁ ଜନ୍ତା ଭିତରେ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଥିଲି। ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ କ୍ୟାମେରାରେ ମୋ ଜନ୍ତା ଭିତରେ ଶୋଇ ହାଇ ମାରୁଥିବା ବାଘର ଫଟୋ ଉଠାଇ ଫେରିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଅନେକଙ୍କୁ ସେ ଫଟୋ ଦେଖାଇ ମୋ ପ୍ରତି ପ୍ରଲୁବ୍ଧ କରାଇଥିଲେ। ପରିଣୀତାକୁ ଦେଖିଲା ପରେ ଓ ତା ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲା ପରେ ମନେ ହେଲା ସେ ଇସ୍ପାତ ଜନ୍ତାଟା ଭାଙ୍ଗିଯିବାକୁ ଆଉ ଖୁବ୍ ଡେରି ନାହିଁ। ତେଣୁ ପରିଣୀତା ପାଇଁ ମୁଁ ଅନେକ ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଥିଲି—ପରି, ତୁମେ ତୁମ ଗନ୍ତାଘରର ଚାବି କେଉଁ ଏକ ଅଗ୍ନାଅଗ୍ନି ବନସ୍ତରେ ହଜାଇ ଦିଅ, ଯେପରିକି ମୁଁ ତା ଖୋଜି ନ ପାଏ। ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ଭାବପ୍ରବଣ ହେବାକୁ ଚାହେଁ। ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ପାଗଳ ହେବାକୁ ମଧ୍ୟ ରାଜି ଅଛି।

ତାପରେ ପରିଣୀତା ପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ସହ ମୋର ବନ୍ଧୁତ୍ୱ ବେଶ୍ ଜମିଗଲା । ମୁଁ ତା ସହ ପ୍ରତି ସଞ୍ଜରେ ବୁଲି ବୁଲି ସହର ପରିକ୍ରମା କଲି ଓ ତାଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରତ୍ୟହ ଚା' ପିଇବାର ଯୋଜନା ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ମୁଁ କ୍ରମେ ପରିଣୀତା ପାଇଁ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଉଠିଲି । କ୍ରମେ ପରିଣୀତା ବି ମୋ ପାଖରେ ସ୍ୱାଭାବିକ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଦିନେ ଶୁଣିଲି ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ପଡ଼ିଶାର ଗୋଟିଏ ବନ୍ଧୁକୁ ଭଲପାଏ । କିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ନିକଟରୁ କେବେ ତାର ଉଲ୍ଲେଖ ଶୁଣି ନାହିଁ । ଦିନେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଏ ବିଷୟରେ ପଚାରି ଜାଣିଲି ଚନ୍ଦ୍ର ଭଲପାଏ ଏକଥା ସତ୍ୟ । କିନ୍ତୁ କେବେ ତା ସହ ଦେଖାକରେ ନାହିଁ । କେବଳ ମର୍ଜିରେ ମର୍ଜିରେ ଅନେକ ରଙ୍ଗୀନ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ନେଇ ଛଟି ପଟି ଯାଏ ଆସେ । ଝିଅଟି ଖୁବ୍ ନିରୋଳାରେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ଚାହିଁଲେ ବି ଚନ୍ଦ୍ର କେବଳ ଜିମ୍ନାସିୟମ୍, ଖେଳ କସରତ୍, ଇତ୍ୟାଦି ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ ରହେ । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଗଠନ କରେ । ଚରିତ୍ରବାନ୍ ହୋଇ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଓ ମୁହଁର ଔଜ୍ଜ୍ୱଲ୍ୟ ବଢ଼ାଏ ।

ଦିନେ ପରିଣୀତା ହସି ହସି କହିଲା—ଆପଣଙ୍କ ଆଖିଯୁଡ଼ା ଚମତ୍କାର । ଆଖି ଦେଖିଲେ ଆପଣ ସରଳ, ପବିତ୍ର ଓ ଭାବପ୍ରବଣ ପରି ମନେ ହୁଅନ୍ତି ।

ମୁଁ ହସିଲି ଓ ମନେ ମନେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲି—ପରି, ତୁମେ କେବେ ଆଉ ମୋର ପ୍ରଶଂସା କରନାହିଁ । ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ସରଳ ପବିତ୍ର ହୋଇ ରହି ଯାଇଛି କେବଳ ମୋର ଭାବପ୍ରବଣତା ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ।

ଆଉ ଦିନେ ପରିଣୀତା କହିଲା— ଆପଣ କେବେ କୌଣସି ଝିଅକୁ ଭଲ ପାଇ ନାହାନ୍ତି ? କାହା ସହ ହୃଦୟର ଦିଆ ନିଆ କରି ନାହାନ୍ତି ?

ମୁଁ ହସିଲି ଓ ମନେ ମନେ କହିଲି— ଭଲ ପାଇଛି ଅନେକଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ହୃଦୟ ଦେଇ ନାହିଁ । କେବଳ ମୋର ହୃଦୟର ଛବି ଦେଖିଛି ଓ ଦେଖାଇଛି ।

ଅନ୍ୟ ଦିନେ ପରିଣୀତା କହିଲା— ଆପଣ ଖୁବ୍ ପିଲା ଅଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ପିଲାଳିଆମି ଯାଇନାହିଁ ।

ମୁଁ ସେ ଦିନ ମନେ ମନେ ନିଷିଦ୍ଧ ଶବ୍ଦ ସବୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଥିଲି—ପରି, ମୁଁ ଆଦୌ ପିଲା ନୁହେଁ । ସାମାନ୍ୟ ଇଚ୍ଛା କରିଥିଲେ ମୋର ଏତେବେଳକୁ ପିଲା ହୁଅନ୍ତେଣି !

ଆଉ ଥରେ ପରିଣୀତା କହିଲା— ଭାଇର ସବୁ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ଆପଣ ଖୁବ୍ ଭଲ । ଆପଣ ଖୁବ୍ ବିଶ୍ୱାସୀ ।

ମୁଁ ସେଦିନ ହୁଏତ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠନ୍ତି, କିନ୍ତୁ କଲି ନାହିଁ । କେବଳ ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଖୁବ୍ ଭିତରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲି— ପରି, ତୁମେ ମୋ ଠାରୁ ଦୂରରେ ରୁହ । ମୋତେ ଏତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ନାହିଁ । ମୁଁ ଆଉ ବିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ରହି ପାରିବିନି । ତୁମର ଏ ବିଶ୍ୱାସ ଦେଖି ମୋର ନିଃଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଉଛି । ମୁଁ ଜାଣେ ନାହିଁ କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୁମ ସହ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟେଇ ବସିବି । ସେତେବେଳେ ହୁଏତ ତୁମେ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ବୁଝି ପାରିବ ମୁଁ କେତେ ଭଲ । ପରୀଟା ମୋର, ତୁମେ ମୋଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଅ, ମୋ ପାଇଁ ବିରଳ ହୋଇଯାଅ, ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ହୋଇଯାଅ । ମୋ ପାଇଁ ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ହୋଇ ଉଠ । ନ ହେଲେ ଏ ସୁନ୍ଦର ପବିତ୍ର ଭାବପ୍ରବଣତାର ଫୁଲ ଝରିପିବାକୁ ବେଶୀ ସମୟ ଲାଗିବନି ।

ଅବଶ୍ୟ କଲିକତା ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ମୋ ଉପରେ ସାମାନ୍ୟ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା, ପରୀ ମୋର ବେଶୀ ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲା ବୋଲି ଆଉ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲା ବୋଲି । ସେ ମୋ ଅତୀତର ସବୁ ଘଟଣା, ସବୁ ନାରୀ ଘଟିତ ବ୍ୟାପାର ଜାଣିଥିଲା । ତାର ଧାରଣା ଥିଲା, ସବୁ ନାରୀ ଦେହକୁ ନେଇ ଖେଳ ଖେଳିବାରେ ମୁଁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ । ମୁଁ ନାରୀର ସନ୍ନିଧ ଚାହେଁ ଏକଥା ସତ୍ୟ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ କେବେ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ବୁଝାଇ ନଥିଲି ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ତୋଳି ଆଣି ତାକୁ ଶୁଙ୍ଘି ହାତରେ ଦଳି ମକଚି ପକାଇବା ଆଉ ସେ ଫୁଲର ଖୁବ ପାଖେ ପାଖେ ରହି ସେ ଫୁଲର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ସୌରଭରେ ମୁଗ୍ଧ ହେବାର ପାର୍ଥକ୍ୟ । ତେଣୁ ସେ ବେଶ୍ ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ମୁଁ ମୋର ଜୀବନ ଦର୍ଶନକୁ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ମାନି ଚାଲିଥିଲି । ତେଣୁ ମୁଁ ଥିଲି ପରୀର ପ୍ରେମିକ ଓ ପ୍ରହରୀ ।

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ କଲିକତା ଚାଲିଯିବା ପରେ ପରୀ ସହ ମୋର ସଂପର୍କ କମେଇ ଦେଇଥିଲି । କାରଣ ପରୀର ବାପା ମା ସାଙ୍ଗ ସାଥୀ ଶୁଭେଚ୍ଛୁ ପଡୋଶୀ ସମସ୍ତେ ଆମକୁ ସନ୍ଦେହ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲେ । ପରୀ ଦୁଃଖ ପାଇବ ବୋଲି ମୁଁ ଖୁବ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣା ପାଉଥିଲେ ବି ତାଠାରୁ ମୋର କଳା ଛାଇଟାକୁ ଦୂରେଇ ରଖିଥିଲି ।

କିନ୍ତୁ ଦୂରରେ ରହି ବି କେଉଁ ସବୁ ବିଷର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ଧ୍ୟା, ନିର୍ଜ୍ଜନ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ପ୍ରାୟ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁଥିଲି । ପରୀ ମୁହଁରେ ସ୍ନିଗ୍ଧ ସୁନ୍ଦର ପବିତ୍ର ହସ । ତା ପଛରୁ ଏକ ପ୍ରକାର ନୀଳ ଆଲୋକ ଉଠି ପରି ବୃତ୍ତାକାରରେ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ଯାଉଛି । ସେ ଆଲୋକ ବୃତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ରରେ ମୋର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପରୀଟା ଛିଡା ହୋଇ କେମିତି ଏକ ବିଶୁଦ୍ଧ ଆଖିରେ ମୋତେ ଚାହିଁଛି ।

ତାପରେ ଏଇ ନିଦାରୁଣ ସମ୍ବାଦ । ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଅକସ୍ମାତ୍ ସବୁ ଅନୁଭବ, ଉପଲବ୍ଧି ଭାବପ୍ରବଣତା, ଭଲ ପାଇବା, ଇତ୍ୟାଦିକୁ ଝୁଟା ପ୍ରମାଣ କରି କେବଳ ରାମନାମ ସତ୍ୟ ହେ ପ୍ରମାଣ କରି ଅନେକ ଦୂରକୁ ପଳାଇଗଲା ।

ମୁଁ ଜାଣେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ତାର ଚରିତ୍ରକୁ ସୁନ୍ଦର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଗୋପନ ପ୍ରେମପତ୍ର ଭଳି ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଗୋଚରରେ କେଉଁ ଏକ ସିନ୍ଦୁକରେ ସଯତ୍ନରେ ରଖିଥିଲା । କିନ୍ତୁ କେଉଁ ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ମାନ୍ତ୍ରିକ ଅନ୍ୟମନସ୍କରେ ସେ ସବୁ କାଟି ଛିନ୍‌ଭିନ୍ କରିଦେଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତର ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ବାଦ ଶୁଣିବାପରେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲି । ଜୀବନଟା ଯେ ମୋର ବୃଥା ହୋଇଗଲା । ଜୀବନର ଅନେକ ଦ୍ୱାର ଖୋଲିବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ଚାଲିଗଲା । ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅନୁଭବ ଅନେକ ଉପଲବ୍ଧି ସେ କରିପାରିଲା ନାହିଁ । କେମିତି ଏକ ପ୍ରତିହିଂସାର ଝପଟା ମୋ ଭିତରେ ଛପା ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । ଏତେଦିନର ଜୀବନର ଦର୍ଶନ କେମିତି ଓଲଟା ହେବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ସେ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯେତେବେଳେ ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତର ଶବ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ମୁଁ ଦେଖିଲି ତାର ସୁନ୍ଦର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପଚି କଳା ପଡ଼ିଯାଇଛି । ତାର ବଳିଷ୍ଠ ବଳିଷ୍ଠ ଖେଳାଳୀର ହାତ ଗୋଡ଼ ଫିକା ହୋଇଯାଇଛି । ତାର ସୁନ୍ଦର ନାକ ଠିକ୍ ଗୋଟିଏ ଦରପୋଡ଼ା କାଠଭଳି ଦେଖାଯାଉଛି । ମୋ ଭିତରେ ଅନେକ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଜାଗି ଉଠିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ପରିଷ୍କାର ପରିଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ଦେହଟାକୁ ଦାଗହୀନ ହୋଇ ସୁନ୍ଦର ପବିତ୍ର କରି ଗଢ଼ିବାର କିଛି ମାନେ ହୁଏନା । ମୋତେ ମନେହେଲା ପୃଥିବୀର ସବୁଟା ମିଛ । ରାମନାମ ସତ୍ୟ ହେ ବି ମିଛ । ଶରୀରଟା ହିଁ ସତ୍ୟ । ଶରୀରର ସ୍ଥିତି ବିନା ପୃଥିବୀର ସବୁ ଶୂନ୍ୟ, କିଛି ମାନେ ହୁଏନା । ସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବ-ପ୍ରବଣତା ନିରର୍ଥକ । ଦେହର ଦାହ, ପ୍ରାପ୍ତି ଉପଭୋଗ ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ଥୂଳ ଉପଲବ୍ଧି ହିଁ ପ୍ରକୃତ ବସ୍ତୁ । ମନ ହୃଦୟ ବିବେକର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଆକାଂକ୍ଷା, ନାନ୍ଦନିକତା, ତନ୍ମୟତା, ଇତ୍ୟାଦି ଅର୍ଥହୀନ । ଚରିତ୍ର, ପାପ, ପୁଣ୍ୟ, ଇତ୍ୟାଦି ଶବ୍ଦ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ନିରର୍ଥକ । ମୃତ୍ୟୁ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ । ମଣିଷର ସବୁ ନ୍ୟାୟ, ଧର୍ମବୋଧ, ପବିତ୍ରତା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯଦି ଅତର୍କିତରେ ମୃତ୍ୟୁ ଆସେ ତାହାଲେ ଜୀବନକୁ ଉପଭୋଗ କରି, ଅଭିଳାଷରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଆଣି ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ଉଚିତ ।

ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତକୁ ନେଇ ସେଇ ଭୌତିକ ନିରସ ସ୍ଲୋଗାନ ଦେଇ ଶ୍ମଶାନକୁ ଚାଲିଗଲା ପରେ ମୁଁ ପଦ୍ମା ପାଖକୁ ଗଲି । ପଦ୍ମା ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି କାନ୍ଦୁଥିଲା । ମୁଁ ଲୁହ ପୋଛିଦେଲି । ତାକୁ ମୋ ସହ ଆମ ଘରକୁ ଆସିବା ପାଇଁ କହିଲି । ତାର ନାସ୍ତିବାଣୀ ମାନିଲି ନାହିଁ । ତାକୁ ଜୋର କରି ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସିଲି ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବାପାଇଁ । ଆମ ଘରର ସମସ୍ତେ

ପେଣ୍ଟ ଖସିଗଲା । ସେ ଉଠିଲା । ଖିପ୍ରଣ କ୍ରୋଧରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ ସେ ତା' ଦେହରେ ଛେପ ପକାଇ ଦେଲା ଏବଂ ଦୌଡ଼ିଲା । ଆଉ ମଣିଷଟି ସେଇଠାରେ ଉପାୟ ନପାଇ ଚର୍ ର୍ ଚର୍ ର୍ ପଶ୍ଚା କଲା । ତା'ପରେ ସମସ୍ତେ ହୋ ହୋ ହୋଇ ଏଣେ ତେଣେ ଦୌଡ଼ିଲେ । ଜଣେ ମୋ ଦେହରେ ତା'ର ଧୂଳିବୋଳା ଦେହରେ ଧକ୍କା ଦେଲା ।

ଏବଂ ଠିକ୍ ସେଇକବେଳେ ମୋ ଭିତରୁ ଝିଂ ଝିଂ କରି ଟେଲିଫୋନ ବାଜି ଉଠିଲା—କୁନା, କୁନା କୁନା ମୋର ! ତୁ ମୋତେ ଫେରାଇନେ, ମୋ ପାଖକୁ ଚାଲିଆ, ମୋତେ କବର ଭିତରୁ ଉଦ୍ଧାର କର । ମୋ କୁନାଟା, ବଡପାଟିରେ କାନ୍ଦିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କର । ବଡ ପାଟିରେ କାନ୍ଦିବା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପକ୍ଷରେ ହିତ କାରକ । ମୁଁ ବି ଉତ୍ତର ଦେଇଗଲି—କିନ୍ତୁ କିପରି ? ଲୋକେ ଯେ ମୋତେ ପାଗଳ କହିବେ । ତୁମକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବା ଏକାନ୍ତ ଅସମ୍ଭବ । କାରଣ ମୁଁ ଆଉ କୁନା ନୁହେଁ, କହ୍ନେଇ, କହ୍ନେଇବାବୁ ।

ସେତେବେଳେ ନର୍ଦ୍ଦମା ଉପରର କାଉ ଆଉ କୁକୁର କୁଆଡେ ଚାଲିଗଲେଣି । କୁକୁରଛୁଆଟି କେଁ କେଁ କରି ନର୍ଦ୍ଦମା ଉପରେ ହାମୁଡେଇ ପଡିଥିଲା । ମୋର ଖୁବ୍ ଭିତରୁ ଉଠେଇ ଆସୁଥିବା ଜମାଟ ମେଘ ତରଳି ଗାଲ ଉପରଦେଇ ବହିଯିବାକୁ ଲାଗିଲା । ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଅସ୍ଫୁଟ ଚିତ୍କାର କଲି ଏବଂ ପରେ କୁନ୍ଥେଇ କୁନ୍ଥେଇ ଭେଁ ଭେଁ କରି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲି ।

(୨)

(କ)

ଦିନେ ସକାଳେ—

—ଦେଖ, ମୋତେ ଖୁବ୍ ଶୀତ ଲାଗୁଛି ।

—କାହିଁ ନାହିଁତ ।

—ମୋତେ ଶୀତ ଲାଗୁଛି, କବାଟ ବନ୍ଦ କରିଦେବ ।

—ବୋଉ ସନ୍ଦେହ କରିବ ।

—ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ କରିବାର କ'ଣ ଅଛି ?

—ସନ୍ଦେହ କରିବେ ନା ? ତୁମେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ।

—ଭିତରପଟୁ ନଲଗାଇ କେବଳ ଆଉଜେଇ ଦେବା ।

ମୁଁ କବାଟ ଆଉଜେଇ ଦେଲି; କିନ୍ତୁ ଶୀତ ବଢିଗଲା । କାନ୍ଥରେ କେଉଁ ଏକ ଏଲେକ୍ସଜାଣ୍ଡ ନାଙ୍ଗ ଛବି, କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରେ ଝରଣା, ଟେବୁଲ ଉପରେ ଫୁଲଦାନି ଝର୍କାପର୍ଦ୍ଦା

ଫାଙ୍କରେ ଚେନାଏ ଆକାଶ । ସବୁଥିରେ ଖୋଜି ପାଇଲି କବିତା, ଖୋଜି ପାଇଲି ନାରୀତ୍ୱ । ଦେବୀର ଆଖିକୁ ଚାହିଁଲି । ତା' ଆଖିରେ ଏଲୋଇସ୍ତ ନାଚ ଝରଣା, ଫୁଲଦାନୀ, ଆକାଶ ସବୁକିଛି । ମୁଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଦେବୀର ମୁହଁ ଉପରକୁ ନଇଁ ଆସିଲି ।

—ଦେବୀ ତୋର ଆଜି କଲେଜ ନାହିଁକି ? କଲେଜ ସମୟ ହୋଇଗଲାଣି ଯେ ।

ମୁଁ ପୂର୍ବ ବନ୍ଧୁକୁ ଫେରିଆସି ଦେଖିଲି ଦେବୀର ବୋଉ । ହାତରେ ଆଉଜା କବାଟ ଫିଟାଇ ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଗ୍ରୁଟିପିଟି ହେଉଥିଲା ସନ୍ଦେହ ଆଉ ବିରକ୍ତି ।

(ଖ)

ଏଏ ହେଉଛି ଦେବୀ, ସେ ଥିଲା ଦେବୀ, ମୋର ଖେଳ ସାଥି ସହପାଠିନୀ ଓ ପଡ଼ୋଶିନୀ । ମୋର ମନେଅଛି ମୋ ବହି ମଲାଟ ଉପରେ ଲେଖାଥିବା 'ଚତୁର୍ଥ ଶ୍ରେଣୀର ଛାତ୍ର'କୁ ସେ ଛାତ୍ରୀ ଲେଖି ଦେଇଥିଲା । ମୁଁ ମଲାଟ ବଦଳାଉଥିଲି ଆଉ ତା' ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲି । ଦିନେ ଆମେ ସ୍କୁଲପାଖ ପାର୍କରେ ସିମେଣ୍ଟ ବେଞ୍ଚ୍‌ରେ ବସିଥିଲୁ । ପାଖ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ତଳ ସିମେଣ୍ଟ ବେଞ୍ଚ୍‌ରେ ଦୁଇଜଣ ବସିଥିଲେ । ଜଣେ ପୁଅ ଜଣେ ଝିଅ । ବସି ଗପ ହେଉଥିଲେ ଆଉ ଚିନାବାଦାମ ଖୋଳପା ଛଡ଼ାଇ ପାଟିରେ ପକାଉଥିଲେ । ମୁଁ ଦେଖିଲି ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁ ପୁଅଟି ଚୁମା ଖାଇଲା ଆଉ ଝିଅଟି ତାକୁ ଠେଲିଦେଇ ବେଞ୍ଚ କୋଣକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ମୁଁ ଦେବୀକୁ ଦେଖାଇ ଦେଲି । ଦେବୀ କହିଲା ବାଦାମ କିଣିଆଣିବାକୁ । ମୁଁ ରାସ୍ତା ଉପରକୁ ଦୌଡ଼ିଲି । ବାଦାମ ନେଇ ଦୁହେଁ ଚୋପା ଆଉଁରିବା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ମୁଁ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁ ଦେବୀ ଓଠରେ ଚୁମା ଖାଇଲି । ଦେବୀ ମୁହଁ ପୋଛି ଦେଲା, କହିଲା—ହେଃ, ତୋ ଛେପବୁଡ଼ା ମୋ ପାଟିକୁ ଚାଲିଗଲା । ଥୁ ଥୁ କରି ଅଧାଚୋବା ବାଦାମ ସହ ଧଳା ବହଳିଆ ଛେପ ପକାଇଲା । ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ କାନରେ କାହାର ଆଙ୍ଗୁଠିର ସ୍ପର୍ଶ ପାଇ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ବାପା ।

ବାପା ସେଦିନ ମା'ଙ୍କୁ ହସି ହସି କହିଲେ—ଦେଖିଲ ତୁମର କୁନାକୁ, ଦେବୀକୁ ଖରାବେଳେ ପାର୍କରେ ନେଇ ଚୁମା ଖାଉଥିଲା, ମୁଁ ପହଞ୍ଚିଲି ବୋଲି ସିନା ନହେଲେ—

ଆଖି ଦେଖୁଛି ତଥିର ଆକଟରେ ସଜା ହୋଇଥିବା ବନ୍ଧ ଓ ଖେତର ବାଡରେ ଝୁଲୁଥିବା ତଥିର ଦୁଇଟା ନୂଆଶାଢ଼ୀ । ସ୍ନାୟୁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ତଥିର ଅଦୃଶ୍ୟ ସ୍ପର୍ଶ ଓ ଅଶ୍ଳେଷ । ତଥିର ରନ୍ଧା ଶୁଖୁଆର ବାସ୍ନା ମୋର ସମସ୍ତ ଜୀବକୋଷରେ ସଞ୍ଚାରିତ ହୋଇଯାଉଛି । ମୋତେ ଆଗରୁ ଶୁଖୁଆ ଭଲଲାଗୁ ନ ଥିଲା । ତାର ବାସ୍ନା ମୁଁ ସହ୍ୟ କରିପାରୁ ନ ଥିଲି, କିନ୍ତୁ ଦିନେ ତଥି ଓଡ଼ିଆ ଆଉ ଓଡ଼ିଆର ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ନାତିଦୀର୍ଘ ଭାଷଣ ଦେଇ ବୁଝାଇଦେଇଥିଲା ଯେ ମାଛ ନ ମିଳିଲେ ବଂଚିବା ପାଇଁ, କେବଳ ବଂଚିବା ପାଇଁ ଶୁଖୁଆ ଖାଇବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସେ ଦିନରୁ ମୁଁ ଚଳେଇ ନେଇଛି । କାହିଁକି କେଜାଣି ଶୁଖୁଆ ଆଉ ଖରାପ ଲାଗେ ନାହିଁ । ଏବେ ବଜାରରେ ମାଛ ମିଳୁନି । ତଥିର ବା ଦୋଷ କଣ ? ଆଜି ରବିବାର, ତେଣୁ ସେ ନିଜେ ରାନ୍ଧୁଛି । ଅନେକ ଦିନରୁ ମୁଁ ଘର-ରନ୍ଧା ଭାତ ଖାଇନି । ମୋର ଘର ନଈଆରପାରି ଗାଁରେ । ସେଇଠି ମୋ ରକ୍ତର ସଂପର୍କ ଥିବା କେତେ ଜଣ ମଣିଷ ଅଛନ୍ତି —ମା, ଭାଇ ଭଉଣୀ । ଏ ସହରରେ ମୋର ନିଜର କେହି ନାହିଁ । ମୁଁ କ୍ୱଚିତ୍ ଚିରକାଳ ରନ୍ଧାର ବାସ୍ନା ଶୁଂଘେ । କାରଣ ମୁଁ ସବୁଦିନେ ହୋଟେଲରେ ଖାଏ । ମୋ ଭଳି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ବୋଧହୁଏ ଏତେ ବଡ ବଡ ହୋଟେଲ, ଏତେ ହୋଟେଲର ବିଜ୍ଞାପନ, ମାସର ଆରମ୍ଭରେ ଦରମା ଟଙ୍କାର ଅର୍ଦ୍ଧାଧିକ ଟଙ୍କା ଗାଁ ଠିକଣା ଲେଖି ମନିଅର୍ଡର ଫର୍ମ ଫରଣ୍କେରେ । ବାକି ଟଙ୍କାର ପ୍ରାୟ ସବୁ ଅଂଶ ହୋଟେଲ-ମାଲିକ ହାତରେ ଧରାଇଦିଏ । ତା ପରେ ଏକ ତାରିଖରୁ ତିରିଶ ତାରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଟେଲରେ ଏକ ଲମ୍ବା ବନ୍ଧେଇ ଖାତାରେ ତାରିଖ ଦେଇ ପ୍ରତିଦିନ ମିଲ୍‌ର ଦାମ ଲେଖିଦିଏ । ହୋଟେଲର ଦାଢ଼ି ରଖିଥିବା ନନା ମା' ଭଳି ଖାଇବାକୁ ଦିଏ । ଯେପରି ମା' ଯାହା ରାନ୍ଧେ ଯାହା ଖାଇବାକୁ ଦିଏ ସେଥିରେ କିଛି ପ୍ରତିବାଦ ନାହିଁ, କେବଳ ଅସମ୍ଭବ ପରିତୃପ୍ତି ନେଇ ଖାଏ, ସେହିପରି ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ହୋଟେଲ ନନାକୁ କିଛି କହୁ ନ ଥିଲି । ସେ ତା ମନଇଚ୍ଛା ଦେଇଯାଏ । ମୁଁ ଖାଇସାରି ଦାମ୍‌ଟା ଖାତାରେ ଲେଖିଲାବେଳେ ସଚେତନ ହୁଏ ଯେ ସେଇ ହାରରେ ଖାଇଲେ ହୋଟେଲ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ଦୁଇ ସପ୍ତାହରେ ଶେଷ ହୋଇଯିବ । ତଥାପି ନନାକୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ଆତ୍ମୀୟ ବୋଲି ମନେହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ହଠାତ୍ ସବୁ ଆତ୍ମୀୟତା ଭୁଲି ନନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପାଟି ଖୋଲିଲି—ଶୁଣିଲ ନନା, ଏଥର ହାଫ୍ ପ୍ଲେଟ ମାଂସ ଦେବ, ଫୁଲ୍ ଦେବ ନାହିଁ । ଦେଶର ଅବସ୍ଥା ଖରାପ; ଆଉ ତା ଛଡ଼ା ଫୁଲ୍‌ପ୍ଲେଟ ମାଂସରୁ ଅଧେ ତ ଦାନ୍ତ ଭିତରେ ରହିଯାଉଛି, ଆଉ ଅଧେ ପାକସ୍ଥଳୀ ପହଞ୍ଚିଲେ ବି ହଜମ ହେଉନି । ଦାଢ଼ି ଭିତରୁ ନନାର ଧଳା ଦାନ୍ତ ଦେଖାଯାଏ—କର୍ମଅନୁସାରେ ଅନ୍ନ । ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ବଡ ବୃକଦାଆ ଯଦି ଫୁଲ୍‌ପ୍ଲେଟ ମାଂସ ନ ଖାଇବେ ତା ହେଲେ ଖାଇବ

ମୁଁ ଓ ମୋର ହୋଟେଲ

ଆଉ କିଏ ? ତାପରେ ସେ ମୋର ପୋଷାକ-ପରିଚ୍ଛଦ ଉପରେ ଆଖି ପହଁରାଇ ନିଏ । ମୁଁ ବୁଝିପାରେ, ମୋ ଦେହରେ ଟେରେଲିନ୍ ଟେରିକଟ୍‌ର ରଂଗୀନ ପ୍ରସେସନ ଦେଖି ମୋର ଦରମାର ଆକାରଟା ଅନୁମାନ କରିନେଇଛି । ନନା ପ୍ରଶ୍ନ ଥିବା କେମିତି କେଜାଣି ସବୁ ଆତ୍ମୀୟତା ଉଭେଇଯାଏ । ହୋଟେଲରେ ଶୁଖୁଆ ମିଳେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଶୁଖିଲା ମାଂସ ମିଳେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ଗହମ ହୁଏ ନାହିଁ, ତଥାପି ଲୋକେ ରୁଟି ଖାଆନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଚୁର ଧାନଚାଷ ହୁଏ, ତଥାପି ଚାଉଳ ମିଳେନା । ଓଡ଼ିଶାର ସମୁଦ୍ର ନଦୀରେ ପ୍ରଚୁର ଜୀଅନ୍ତା ମାଛ ଧରାଯାଏ, ତଥାପି ଲୋକେ ଶୁଖୁଆ ଖାଆନ୍ତି । ପାଖଘରେ ପିଲାଟା ସେମିତି କାନ୍ଦିଚାଲିଛି । ତା ମା'ର କ୍ଷୀର ଶୁଖିଯାଇଛି ବୋଧହୁଏ । ବନ୍ୟା ହେଲା, ପାଣିର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟରେ ପୃଥିବୀ ଭାସିଗଲା; କିନ୍ତୁ ମଣିଷର ହୃଦୟ ରସଶୂନ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଢଥି ଶୁଖୁଆ ରାନ୍ଧୁଛି । ଶୁଖୁଆରେ ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣ ନାହିଁ । ମଣିଷ ଦେହରେ ପ୍ରାଣ ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ? ଏଇ କେତେଦିନ ତଳେ ଢଥି କେତେ ପ୍ରାଣବନ୍ତ ନ ଥିଲା ! ତାର କଥାରେ ପ୍ରାଣ, ତାର ହସରେ ପ୍ରାଣ, ତାର ଚାଲିରେ ପ୍ରାଣ, ତାର ଲୁହରେ ପ୍ରାଣ, ତାର ଚିଠିରେ ପ୍ରାଣ—ସବୁଠାରେ ବେଶ୍ ପ୍ରାଣପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି । ଅବଶ୍ୟ ସେତେବେଳେ ବସନ୍ତଋତୁ ଥିଲା । ବଜାରରେ ଚାଉଳ ମିଳୁଥିଲା, ମାଛ ମିଳୁଥିଲା, ପ୍ରଚୁର ମାଛ । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଢଥିଘରେ ସୁନ୍ଦର ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରାଣଯୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥିଲି । ଢଥିର ବାପାବୋଉ ମୋତେ ଭଲପାଉଥିଲେ, ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ । ଢଥି ମୋତେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଚିଠି ଲେଖୁଥିଲା । ସେ କହୁଥିଲା—ଆମକୁ ନେଇ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଗୋଟିଏ ଘର ତିଆରି କରି ନିଜହାତରେ ରାନ୍ଧି ଖୁଆଇବ । ମୁଁ ଏଇ ବାକ୍ୟର ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ଖୁବ୍ ଭିତରେ ଆଙ୍କି ସେତେବେଳେ ବଜାର ଭିତର ଦେଇ ଚାଲିଯାଉଥିଲି ଦେଖୁଥିଲି ଚାଉଳଭର୍ତ୍ତି ବସ୍ତାର ମୁହଁ ଖୋଲି ଦିଆଯାଇଛି । ଚନ୍ଦନ ଟୋପା ଲଗାଇ ହସହସ ମୁହଁରେ ଦୋକାନୀ ତାର ଗରାଖର ଥଳି ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେଉଛି ଚାଉଳରେ । ସୁନ୍ଦର ସବୁଜ ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣଯୁକ୍ତ ପରିବା ବୁହାହୋଇ ଚାଲିଯାଉଛି ଅନେକ ପରିବାର ଭିତରକୁ । ମୁଁ ଦେଖୁଥିଲି ଢଥି ମୁଣ୍ଡରେ ସିନ୍ଦୂର ଟୋପା ଲଗାଇ ହସ ହସ ମୁହଁରେ ମୋ ହାତରୁ ବଜାରଥଳି ଧରିନେଇ ଦ୍ରୁତ ରୋଷେଇଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଏବେ ବର୍ଷାଋତୁ । ବଜାରରେ ଚାଉଳ ମିଳୁନି ସୋରିଷତେଲ କିରାସିନି ସବୁ ବନ୍ଦ । ମୋ ଭିତରେ ରୋଗଟା କେମିତି ମରଣମୁଖା ହୋଇ ବଢ଼ିଉଠୁଛି । ଢଥିବୋଉ ଢଥିର ମୋ ସହ କଥାକହିବାର କଟକଣା ଜାରି କରିଦେଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଦେଖୁଛି ଢଥିର ନୂଆଶାଢ଼ୀ ପବନରେ ହଲୁଛି । ଝର୍କାପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଖବରକାଗଜ ପୃଷ୍ଠା ଫଡ଼ ଫଡ଼ ହୋଇ ଉଡ଼ୁଛି । ବନ୍ୟା; ଓଡ଼ିଶାର ନଦୀମାନଙ୍କରେ ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟା । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଅବଶ୍ୟ ବନ୍ୟା ଆସେ ।

ମୋର ଢଥିର ଏକତା
ବସନ୍ତକାଳ ଓ
ଅମର ସ୍ୱପ୍ନ ।

ଅତିଥି ଭଳି କେତେଦିନ ରହେ, ପୁଣି ବିନମ୍ର ହୋଇ ଫେରିଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଏଥର ଥରେ ନୁହେଁ, ତିନି ତିନି ଥର ଆସିଲା । ଆକ୍ରମଣକାରୀ ଭଳି ଅସ୍ତ୍ରନେଇ ଆସି ବହୁତ ଅତ୍ୟାଚାର କରିଗଲା । ମୁଁ କେବଳ ସହରରେ ରହି ଖବରକାଗଜ ଉପରେ ବନ୍ୟାର ଟ୍ୟାଙ୍କମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖିଲି । ସହରତଳିର ଯେଉଁ ଅଂଶ ପାଣିରେ ବୁଡିଯାଏ, ସେଇ ଅଂଶକୁ ଯାଇ ନଈବଢ଼ିର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ଆଗରୁ ଦେଖିଲି ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଲୋକର ଭିଡ଼ । ଅନେକ ଚେନାଚୂର, ବାରମଜା, ଦୋକାନ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ କେମିତି ଏକପ୍ରକାର ଉଲ୍ଲାସ । ଲୁଙ୍ଗିପିନ୍ଧା ଝିଅ ବେଲବଟ୍ସ ପିନ୍ଧା କଲେଜ ପିଲାରେ ସ୍ଥାନଟା ମେଳା ଭଳି ମନେହେଲା । ମୁଁ କେମିତି ବୁଝିପାରିଲି ବଢ଼ି ଦେଖିବା ଅପେକ୍ଷା ଲୋକମାନେ ଆଉ କିଛି ଦେଖିବାକୁ ଓ ଦେଖାଇବାକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଗାଁର ଦୃଶ୍ୟ ମନେ କରି ମୋ ଭିତରେ ଆତଙ୍କ, ତା ଭିତରେ ବି ମୋର ଆଖି ପହଁରି ଆସୁଥିଲା ରଙ୍ଗୀନ ଶାଢ଼ୀ, ଜିନ୍ସ ଲୁଙ୍ଗିପିନ୍ଧା ଝିଅଙ୍କ ଉପରେ । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗୀନ ଶାଢ଼ୀ ଉପରେ ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା । ତଥି । ତା ବୋଉ ସହ । ବଢ଼ି ଦେଖିବା ପାଇଁ । ମୁଁ ଅନେକ ଝିଅଙ୍କୁ ପାରି ହୋଇ ତା ପାଖକୁ ଆଗେଇଗଲି । ସେମାନଙ୍କ ପାଖେ ପାଖେ ବୁଲିଲି । ସ୍ରୋତର ଗତି ବେଗ କେତେ, କେତେ ଘର ଭାସିଯାଉଛି ସବୁ କଥା, କହିଗଲି । ତଥି ପାଖରେ ଅନେକ କଥାର ସୁଅ ବହିଗଲା । ତଥି ପଦେ ବି ମୋ ସହ କଥା ହେଲା ନାହିଁ । ତଥି ମୋତେ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ଉପେକ୍ଷା କରିଗଲା । ଚମତ୍କାର ଭାବେ ତାର ସୁନ୍ଦର ଗୋଇଠି ଉପରୁ ରଂଗୀନ ଶାଢ଼ୀ ଟେକି ପାଣିରେ ପାଦ ଦେଲା । ମୁଁ ଉପେକ୍ଷିତ: କାରଣ ଓଡ଼ିଶାର ନଦୀରେ ବନ୍ୟା । ବଜାରରେ ମାଛ, ଚାଉଳ ସୋରିଷତେଲ, ଅମୂଲ କିଛି ମିଳୁନି । ପାଖଘରୁ ପିଲାଟା କାନ୍ଦ ବୁଲୁଛି । ରୋଷେଇଘରୁ କେବଳ ତଥିର କାଚଚୁଡ଼ିର ଶବ୍ଦ ଆସୁଛି । ତଥିର ବାହାଘର କଥା ଶୁଣିଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହୋଇଯାଏ, କାରଣ ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ, ତଥି କିଛିଦିନପରେ ମୋ ପାଇଁ ରାନ୍ଧିବ । ମୁହଁର ଝାଳ ପୋଛି ଭାତହାଣ୍ଡି ଚୁଲିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆଣିବ । କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତତାରେ ଲୁଗାପଟା ଅସଜଡ଼ା ହୋଇଯିବ । ମୁଁ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଥାଇ ମୁରୁକି ହସିବି; ତାର ହାତରନ୍ଧା ଖାଇ ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ହାକୁଟିମାରି ଅଫିସ ଯିବି । ତଥି ସଂଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରି ସେଇ ନିଃସଙ୍ଗ ଭଡ଼ାଘରେ ବସି ରହିବ । ମୋ ଆକରେ ଥିବା ସବୁ ପୁରୁଣା ପତ୍ରିକା ଓଲଟାଇବ । ବାକ୍ସ ଖୋଲି ମୋର ପୁରୁଣା ଡାଇରୀ ପଢ଼ିବ । କଲେଜରେ ପଢ଼ୁଥିଲା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ଝିଅ ମୋତେ ଯେ ପ୍ରେମ କରୁଥିଲା

ନଈବଢ଼ିର ଦୃଶ୍ୟ ଓ ତଥି ।

ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ବାସ୍ତବତା

ଏବଂ ନିୟମିତ ପ୍ରେମପତ୍ର ଲେଖୁଥିଲି, ଦ୍ୱିପ୍ରହର ବେଳେ ନିଦୁଆ ଆଖିରେ ସେଇ ପ୍ରେମପତ୍ର ଖୋଲି ପଢିବ । କିଛି ନହେଲେ ଘର ସଜାଡ଼ିବ । କିନ୍ତୁ ମୋର ଏ ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନ କେବଳ ସ୍ୱପ୍ନ ମୁଁ ଜାଣେ; କାରଣ ବଜାରରେ ଚାଉଳ ନାହିଁ, ମାଛ ନାହିଁ, ସୋରିଷ ତେଲ ନାହିଁ । ଠିଆବୋଉ ଠିଆକୁ ବୁଝାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସେ ଘରର ବଡ ଝିଅ । ତା ଉପରେ ଅନେକ ଲୋକର ଭରସା ଅଛି । ତାକୁ ତାର ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ ମର୍ଜି ଉପରେ ବାହା ହୁଆଯିବ । ତେଣୁ ମୋ ଭଳି ଲୋକ ସହ ବିବାହ ତ ଅସମ୍ଭବ, କଥା କହିବା ବି ପାପ । ପାଖଘରେ ପିଲାଟା କାନ୍ଦି ଚାଲିଛି । ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣ ହୀନ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ତା ବୋଉର ସ୍ତନରୁ କ୍ଷୀର ଶୁଖିଗଲାଣି । ଠିଆ ବୋଉର ସ୍ତନରେ ସ୍ନେହର କ୍ଷୀର ବା ଝରିବ କେମିତି ? କାରଣ ବନ୍ୟା ଚାଲିଯାଇଛି, ମଣିଷକୁ ରସଶୂନ୍ୟ କରି ଦେଇ ଯାଇଛି । ବଢି ଛାଡିବା ପରେ ଗାଁକୁ ଯାଇଥିଲି । ଆଣ୍ଠୁଯାଏ ପଙ୍କ ଜମିଯାଇଥିବା ଧାନ ବିଲ ଭିତରେ ପଶି, ନଳତାବଣ ଭିତର ଦେଇ ନଈସୁଅକୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଏକ ଡଙ୍ଗାରେ ପାରି ହୋଇ ଗାଁରେ ଯାଇ ଦେଖିଲି ପଛପଟ କାନ୍ଥ ପଡିଯାଇଛି ପୋଷାହାତୀ ପିଠିରେ ମାହୁନ୍ତ ଚଢିଲା ବେଳେ ହାତୀ ପଛଗୋଡ ଭାଙ୍ଗି ଠିଆହେଲେ ଯେମିତି ଦେଖାଯିବ । ଦୂରରୁ ଚାଳଟା ସେମିତି ଦେଖାଯାଉଛି । କାନ୍ଥ ପଡିଯିବା ଭୟରେ ମା ଭାଇ ଭଉଣୀ ପାଖ

ବଢ଼ିପରେ ଗାଁ
ଓ
ନୂଆଲୁଗା ।

ପକ୍କାଘରେ ଆଶ୍ରୟ ନେଇଛନ୍ତି । ଅବସ୍ଥା ଏତେ ଖରାପ ହେବ ବୋଲି ଭାବି ନ ଥିଲି । ବନ୍ୟା ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଭାଇ ଭଉଣୀଙ୍କ ଚିଠି ପାଇଥିଲି ନୂଆଲୁଗା ନେଇଯିବା ପାଇଁ । ମୋ ହାତରେ ବେଗ୍ । ବେଗ୍‌ରେ ରଙ୍ଗୀନ ଶାଢୀ, ବ୍ଲାଉଜ ପେଣ୍ଟ ସାର୍ଟ; ମା'ଙ୍କ ପାଇଁ ଧୋତି ଆଉ ଚଦର । ମୁଁ ଦେଖିଲି, କେହି ହତାଶ ହେଲେ ନାହିଁ । ବରଂ ବେଶୀ ଖୁସି ହେଲେ । ଭାଇଭଉଣୀ ନୂଆ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଲେ । କାଦୁଅ ଚକଟି ଚକଟି ଅଙ୍ଗ ଗାଁର ମାଇପିମାନେ ପସନ୍ଦର ମେଳା ବସାଇଦେଲେ । ମୁଁ ପରିଷ୍କାର ବୁଝି ପାରିଲି ଜଳଖିଆ ଦୋକାନ, ଚାଉଳଡାଲି ଦୋକାନ ଉଠିଯାଇ କାହିଁକି ସେଇ ସବୁ ଯାଗାରେ ଲୁଗାଦୋକାନ ଓ କସମେଟିକସ୍ ଦୋକାନ ଗଢି ଉଠୁଛି । ଠିଆର ପୋଷେଇ ଘରୁ ଶୁଖୁଆର ବାସ୍ନା ଆସୁଛି । ଠିଆର ନୂଆଶାଢୀ ଝଲୁଛି । ପିଲାଟା ପାଖଘରୁ ସେମିତି କାନ୍ଦିଚାଲିଛି । ମୁଁ ବି ଠିଆ ପାଇଁ ଅନେକ ନୀରବରେ କାନ୍ଦିଛି । ତା ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଥିଲା ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଘର ତିଆରି କରିବି । ସହର ତଳର ଯେଉଁ ଅଂଶରୁ ସହରର ନିଅନ୍ ଆଲୁଅ ଦେଖାଯାଏ, ପୁଣି ଛ'ଘଡି ରାତିରେ ବିଲୁଆ ହୁକେ-ହୋ କରେ ଏବଂ ଯେଉଁ

ଠିଆ ଓ ବାସଗୃହ
ପାଇଁ

ଜାଗାକୁ କେବେ ବଢିପାଣି ନ ଆସେ, ସେମିତି ଏକ ଜାଗାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୋଟିଏ ଘର ତିଆରି କରିବି । ସାମ୍ନା ବଗିଚାରେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଫୁଲଗଛ ଲଗାଇଦେବି । ଘର

ସ୍ୱପ୍ନ

ପଛ ପଟରେ ଲଗାଇ ଦେବି ବାଇଗଣ, ଜହ୍ନି, ଭେଣ୍ଡି । ବାରିପଟେ ପୋଖରୀ ଖୋଳିଦେବି । ପୋଖରୀରେ ଛାଡ଼ିଦେବି ମାଛଜାଆଁଳ । ପୋଖରୀହୁଡ଼ାରେ ନଡ଼ିଆ-ଗୁଆ-କଦଳୀ । ତଥି ସଂଗରେ ଫୁଲ ବଗିଚାରେ ବୁଲିବ, ରୋଷେଇଘରୁ ବାହାରି ତୋଳି ଆଣିବ ବାଇଗଣ-ଭେଣ୍ଡି-ଜହ୍ନି; କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶାର ନଦୀରେ ପ୍ରବଳ ବନ୍ୟା ଆସିଲା । ମୋର ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁ ହାତ ଗୋଡ଼ ଛାଟିପିଟି ହୋଇ ଭାସି ଗଲେ । ତଥି ତା'ବୋଉର ଗେଲ୍ହା ଝିଅ ବନିଗଲା । ତାର ନୂଆଶାଢ଼ୀକୁ ସମ୍ଭାଳି ବର୍ଷାପାଣିରେ ଖେଳିଲା । ସେ ଭୁଲିଗଲା ଯେ ସେ ତା ବାପାବୋଉଙ୍କ ବଡ଼ଝିଅ । ତା ଉପରେ ଅନେକଙ୍କ ଆଶା ଭରସା । ମୋର ଚିତ୍କାର ଶବ୍ଦ ତେଣୁ ତା କାନରେ ପଡ଼ିପାରୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଶୁଣୁଛି ପାଖଘରେ ପିଲାଟା ଚିତ୍କାର କରି ଚାଲିଛି । ବଜାରକୁ ଅମୂଲ ଆସିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣମୁକ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇ ତା ବୋଉର ଛାତିରେ କ୍ଷୀରର ବନ୍ୟା ଆସିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାକୁ ଚିତ୍କାର କରିଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ପ୍ରତିବର୍ଷର ବର୍ଷାପାଇଁ ମୋତେ ବି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଭବିଷ୍ୟତ ଚିନ୍ତା ।

ଗାଁରେ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କୁ ଖାଦ୍ୟ ଦେଇ ନ ପାରି ନୂଆଲୁଗା ଦେଇ ଭୁଲାଇ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ବଜାରରେ ମାଛ ନ ମିଳିଲେ ଶୁଖୁଆରେ ଚଳାଇ ନେବାକୁ ହେବ । ହୋଟେଲରେ ଡାଲି ଅଉ ବୋଇତାଳୁ ତରକାରି ଖାଇ ଲମ୍ବା ବଢ଼େଇ ଖାତାରେ ମୂଲ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗୋଟିଏ ଚକ୍ ଚକ୍ ଟେରେଲିନ୍ ସାର୍ଟରେ ଅନେକ ଦିନ ଚଳେଇନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ବଡ଼ ଘରକଣିର ଭ୍ରମ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଭିତରର ରୋଗଟାକୁ ଠିକିଏ ଶସ୍ତା ଔଷଧ ଆବିଷ୍କାର ହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚପେଇ ଦେବାକୁ ହେବ । ତଥିର ଭଲପାଇବାକୁ ସମ୍ବଳ କରି ସାରାଜୀବନ ନିଃସଂଗ ରହି ବଜାର ଦର ସହ ଲଢ଼ି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମୁଁ ଜାଣେ ତଥି ଭିତରେ ମୋ ପାଇଁ ଅନେକ ଈପ୍ସିତ ଗୋପନ କଥା ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ରହିଛି । ଦିନେ ମୁଁ ସେଇ ଗୋପନ କଥା ତାରି ଗନ୍ତାଘରୁ ଜବତ୍ କରିବି । ଯେଉଁଦିନ ଅନ୍ୟପ୍ରଦେଶକୁ ଚୋରାଚାଲାଣ ହେଉଥିବା ଚାଉଳ ଓ ମାଛ ଜବତ ହୋଇପାରିବ ଏବଂ ମାଲଗୋଦାମର ଅନ୍ଧକାର କୋଠରୀରୁ ଅନେକ ସୋରିଷତେଲ ଟିଣ ଓ ଅମୂଲ ଡବା ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇପାରିବ । କିନ୍ତୁ ପିଲାଟା ସେମିତି କାନ୍ଦି ଚାଲିଛି । ମୋର ବି ଭୀଷଣ କାନ୍ଦିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଲୁହଲୁଡ଼ା ଆଖି ବାଟେ ନ ବାହାରି ମୋର ପ୍ରତି ଲୋମକୂପ ପାଖକୁ ମାଡ଼ି ଯାଇଛନ୍ତି । ମୋ ଦେହ ଅବଶ ହୋଇ ଆସୁଛି । ମୋ ଦେହଟା କେମିତି ପଚିଆସୁଛି । ମୋର ଶବ କେଉଁ ଏକ ଶ୍ମଶାନରେ ଯେପରି ଜଳିଯାଉଛି । ମୋ ଭିତରୁ ଏକ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସୁନ୍ଦର ମୂର୍ତ୍ତି ବାହାରି ଆକାଶରେ ଉଡ଼ିବୁଲୁଛି । କ୍ରମେ ସେ ମୂର୍ତ୍ତି ଓହ୍ଲାଇ ଆସୁଛି ଭୂଇଁ ଉପରକୁ । ଝଟଟା ଦୋକାନରେ ବିକ୍ରିତ ହୋଇଯାଉଛି ।

ମୁଁ ଏକ ସାନ ଛୁଆ ଭଳି ସେଇ ଦୋକାନରେ ହାତଗୋଡ଼

ଏକ ସୁସମୟରେ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ପାଇଁ ସ୍ୱପ୍ନ ।

ଛୁଟି କାଢ଼ିବା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛୁ । ତଥି ସେପେଇଘରୁ ତରକାରି ରନ୍ଧା ଛୁରୀ ମୋ ପାଖକୁ ଧାଇଁ ଆସୁଛି । ମୋତେ ତା ଛାତିକୁ ଉଠାଇନେଇ ନୂଆ ସଜାଡ଼ି ଚମତ୍କାର ଭାବେ ବସିପଡ଼ୁଛି ଏବଂ ତା କୋଳରେ ମୋତେ ଶୁଆଇଦେଇ ବ୍ଲାଉଜର ତଳ ବୋତାମ ଖୋଲାଇଦେଉଛି । ସେ ମୋ ମୁହଁରେ ତାର ସ୍ତନାଗ୍ର ଭର୍ତ୍ତି କରି ପରମ ତୃପ୍ତିରେ ମୋତେ ତା ଛାତିରେ ଜାକି ଧରୁଛି । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ତଥିର ଛାତିରେ କ୍ଷୀରର ବନ୍ୟାରେ ଅଣନାଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଉଠି ମନେକରୁଛି—ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ନଦୀର ଉପର ମୁଣ୍ଡରେ ବନ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛି । ଧଳାଚନ୍ଦନ ଟୋପା ପିନ୍ଧି ଗୁହାଳଦୋକାନୀ ଲଗାଟର ଥଳି ଗୁହାଳରେ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଦେଉଛି । ଖାଦ୍ୟପ୍ରାଣଯୁକ୍ତ ପରିବା ବୃହାହୋଇ ଯାଉଛି ସବୁ ପରିବାର ଭିତରକୁ । ସୋରିଷତେଲ ଓ ଅମୂଲଡବାରେ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇ ଯାଉଛି ଘରର ଥାକ ସବୁ ଏବଂ ଅନେକ କୁମାରୀ ତଥି ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାର୍ଥୀତ ପୁରୁଷକୁ ବାହାହେବେ ବୋଲି ରଙ୍ଗୀନ ପର୍ଦ୍ଦା ପାଖରେ ବସି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଉଛନ୍ତି ଏବଂ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଚିଠି ଲେଖୁଛନ୍ତି । କେମିତି ଏକପ୍ରକାର ସ୍ୱରର ଝଙ୍କାରରେ ମୋର ଆଖିପତା ନଇଁ ଆସୁଛି ।

ବିଶେଷ ସମ୍ବାଦ

ମୁଁ ଶୋଇ ଶୋଇ ଖବର କାଗଜ ପଢ଼ୁଛି ।

ପ୍ରଶାନ୍ତ ଶୋଇଯାଇଛି ।

ମଶାମାନେ ମୋ କାନ ପାଖରେ ବିରକ୍ତିକର ଶବ୍ଦ କରୁଛନ୍ତି ।

କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାରେ ସମସ୍ତ ବସ୍ ଅଚଳ ନିଜ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଠାରୁ ଜୟପୁର ୧୦।୫ ଧର୍ମଘଟ ଫଳରେ କୋରାପୁଟ ଜୋନ ରେ ଯାତାୟତ କରୁଥିବା ସମସ୍ତ ବସ୍ ଗତ କାଲିଠାରୁ ଅଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଏଠାରୁ କୌଣସି ବସ୍ ଛାଡ଼ି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଯେଉଁ ବସ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ସ୍ଥାନରେ ଅଟକିଥିଲା ସେଗୁଡ଼ିକ ଗ୍ୟାରେଜକୁ ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ଧର୍ମଘଟ ଯୋଗୁଁ

ସାଧାରଣ ଯାତ୍ରୀ ବିଶେଷ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛନ୍ତି ବିଶେଷତଃ ବିହାର ପଥ ଭିତରେ ଧର୍ମଘଟ ହେଉଥିବାରୁ ବହୁ ବରଯାତ୍ରୀଦଳ ପ୍ରାୟ ପ୍ରତି ଗ୍ରାମରେ ଅଟକି ରହିଛନ୍ତି

ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ବାହାହେଲି ସେତେବେଳେ ଏ ଧରଣର ଧର୍ମଘଟ ସବୁ ଏତେ ନଥିଲା। ମୁଁ ଦଳେ ବରଯାତ୍ରୀ ସହ ଗୋଟିଏ ଦ୍ରୁତଗାମୀ ବସ୍‌ରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରଶାନ୍ତର ସହରରେ ଓହ୍ଲାଇଲି ମନେହେଲା ଏଠାରେ ସମସ୍ତେ ଯେପରି ପ୍ରଶାନ୍ତପରି ସୁନ୍ଦର ସରଳ ଓ ଶାନ୍ତ। ସମସ୍ତଙ୍କ ଘର ସାମ୍ନାରେ ଚମତ୍କାର ଫୁଲ ବଗିଚା। ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଧାନ ଚାଉଳ ଲୁଗାପଟା ଭର୍ତ୍ତି। ବେଦୀରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ପାଖରେ ବସି ମନ୍ତ୍ର ଉଚ୍ଚାରଣ କରୁଥିବାବେଳେ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ସବୁ ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀଙ୍କ ଶାଢ଼ୀର ଫୁଲ ଦେଖି ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତପାଇଁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହୋଇଥିଲା ଶାଢ଼ୀର ଫୁଲ ସବୁ ତୋଳି ଆଣି ସେଥିରେ ହାର ତିଆରି କରି ସମସ୍ତଙ୍କ ବେକରେ ପକାଇ ଦେବି। ଯାହାହେଉ ପ୍ରଶାନ୍ତ ମୋର ଫୁଲ ହାର ପିନ୍ଧି ଘରକୁ ଆସିଲା। ଘର ଆଗରେ ତିଆରି ହେଲା ଫୁଲ ବଗିଚା ଧାନଚାଉଳ, ରଙ୍ଗୀନ ଫୁଲପକା ଲୁଗାପଟାରେ ଘର ଭର୍ତ୍ତି ହେଲା। ଗୋଟିଏ ବର୍ଷର ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ବଗିଚା ପାରହେଲା ପରେ ପ୍ରଶାନ୍ତର କୋଳ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଆସିଲା ଆନନ୍ଦ। ସେତେବେଳେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଅନେକ ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଇ ଶୋଇ ଏଣୁତେଣୁ ଗପୁଥିଲା ଆଉ ଲୁଗା କାନି ବାନ୍ଧି ଆନନ୍ଦ ଦେହରୁ ମଝିରେ ମଝିରେ ମଶା ଘଉଡ଼ାଇ ଦେଉଥିଲା। ଏବେ ଆଉ ସେଦିନ ନାହିଁ। ପ୍ରଶାନ୍ତ ଶୋଇଯାଇଛି।

ରାଣୀଗଞ୍ଜ ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ମାଲଗାଡ଼ି ଲାଇନଚ୍ୟୁତ ୧୦।୫ ରେଳକର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଧର୍ମଘଟର ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିବସରେ ବିକ୍ଷୋଭକାରୀମାନେ ରାଣୀଗଞ୍ଜ ଠାରୁ ଦୁଇମାଇଲ ଦୂରରେ ରେଳ ଲାଇନର ଫିସ୍‌ପ୍ଲେଟ କାଢ଼ି ନେଇଥିଲେ ରାଣୀଗଞ୍ଜ କୋଇଲା ଖଣିରୁ କୋଇଲା ଆଣୁଥିବା ମାଲଗାଡ଼ିର ଦୁଇଟି ଡବା ତଳକୁ ଖସି ଯାଇଥିଲା ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂର୍ବ ରେଳପଥର ବଡ଼ ବଡ଼ ଷ୍ଟେସନମାନଙ୍କରେ ବିକ୍ଷୋଭକାରୀମାନଙ୍କୁ ଘଉଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ପୋଲିସ ମୁତୟନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଅବସ୍ଥା ଆୟତ୍ତାଧୀନ ରହିଛି

ମୋର ସବୁବେଳେ ରେଳଯାତ୍ରାର ନିଶାଥିଲା। ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ବାହାହେବା ଆଗରୁ ମୁଁ ସମୟ ପାଇଲେ ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାତିର ପାସେଞ୍ଜର ଟ୍ରେନରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲି। ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକଙ୍କୁ ଦେଖିବା ନୂଆ ନୂଆ ସ୍ଥାନରେ ପାଦ ଦେବା ଥିଲା ମୋର ନିଶା। ଆନନ୍ଦର ଜନ୍ମ ପରେ ହଠାତ୍ ସେଇ ନିଶା ଭିତରେ ଚେଇଁ ଉଠିଲା। ଦିନେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଓ ଆନନ୍ଦକୁ ନେଇ

ଟ୍ରେନରେ ଚଢ଼ିଗଲୁ । ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ରେ ଜଣେ ସଂପର୍କୀୟ ଭାଇ ରହୁଥିଲେ । ଲକ୍ଷ୍ୟ ତାଙ୍କଠାରେ କିଛିଦିନ ବିତାଇ ଫେରି ଆସିବା । ରାତିର ଅନ୍ଧକାରରେ ଟ୍ରେନ ଝିକ୍ ଝିକ୍ ଶବ୍ଦ କରି ଆଗେଇ ଯାଉଥାଏ । ଷ୍ଟେସନ ପରେ ଷ୍ଟେସନ ପାରି ହୋଇ ଯାଉଥିବାରୁ ମୁଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ । ଝର୍କା ପାଖରେ ମୁଁ । ଆନନ୍ଦ ମୋ ଆଡ଼େ ମୁଣ୍ଡ କରି ପ୍ରଶାନ୍ତର କୋଳରେ ତାର ବଳିଲା ବଳିଲା ପାଦ ଦୁଇଟି ଟେକି ଆରାମରେ ଶୋଇ ଯାଇଥାଏ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ଢୁଳାଉଥାଏ । ମୁଁ ତା ଆଡ଼େ ଜିରାଫ ଭଳି ମୁହଁ ବଢ଼ାଇ ମନେ ମନେ ଚୁମା ଖାଉଥାଏ । ହଠାତ୍ ଟ୍ରେନଟା ଯେମିତି ଖୁବ୍ ସ୍ପିଡ଼ ନେଲା ବୋଲି ମୋତେ ମନେହେଲା । ଝଙ୍କାଂ ଝଙ୍କାଂ ଶବ୍ଦଟା ଦ୍ରୁତତର ହୋଇ ଉଠିଲା । କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦପ୍ କରି ସବୁ ଆଲୁଅ ଲିଭିଗଲା । ସବୁ ଯେପରି ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ହଠାତ୍ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ନିଜକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ଯେତେବେଳେ ଅନୁଭବ କଲି ବୁଝି ପାରିଲି ଟ୍ରେନଟା ଲାଇନଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ମୁଁ ଅଣ୍ଡାଳି ଅଣ୍ଡାଳି ଅନେକ କଷ୍ଟସୃଷ୍ଟ କେଣ କେଉଁ ଅତିକ୍ରମ କରି ପ୍ରଶାନ୍ତର ପାଦଟା ଏବଂ କ୍ରମେ ଭଙ୍ଗାରୁଜା ଭିତରୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଖୋଜି ପାଇଲି । ଅବଶ୍ୟ ଦୁଇସପ୍ତାହ ପରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଓ ମୁଁ ଡାକ୍ତରଖାନାରୁ ଘରକୁ ଫେରିଲୁ । ପ୍ରଶାନ୍ତ କେମିତି ଖୁବ୍ ଏକା ହୋଇଗଲା । ସେଦିନରୁ ତାର ଅସମ୍ଭବ ନିଦ । ବହୁତ ସମୟ ଶୋଇ ଶୋଇ କଟାଏ । ମନେହୁଏ ସେ ଯେପରି ଆନନ୍ଦକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛି । ଏବେ ସେ ଶୋଇ ଯାଇଛି ।

ଚାଉଳଦର କମାଇ ଦିଆଯାଉ ବରଗଡ଼ ୧୦।୫ ଶ୍ରୀ ଶୁରେନ୍ଦ୍ର ମୁଣ୍ଡ ଜଣାଇଛନ୍ତି ଯେ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭରୁ ସରକାର ଚାଉଳ ଦର ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥିବାରୁ ଦେଶର ଚାରିଆଡ଼େ କିଣିଖିଆ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭୀଷଣ ଅସନ୍ତୋଷ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି ନୂତନ ଧାନ ଫସଲ ଆଦାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକେ କିପରି ଚଳିବେ ତାହା ସବୁ ସ୍ଥାନରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଛି ଏଥିରେ ପ୍ରତିକାର ସକାଶେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିବାଦ ସଭା ହୋଇ ବିକ୍ଷୋଭ କରାଯାଉଛି ଏହି ଅବସ୍ଥାକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେବା ବର୍ତ୍ତମାନ ସରକାରଙ୍କ ପକ୍ଷେ ଉଚିତ ନୁହେଁ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ ଧାନ ଚାଉଳଦର ବଢ଼ାଇଦେଇ କୃଷକଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ କରିବା କହିବା ଠିକ୍ ବୋଲି ଧରାଯାଉ ନାହିଁ ସରକାର ଏଥିର ପୁନର୍ବିଚାର କରି ଅତିଶୀଘ୍ର ଚାଉଳଦର କମାଇ ଦେଇ ଲୋକଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।

ସବୁ ଠିକ୍ ଚାଲିଥିଲା । ହଠାତ୍ ତାପରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଧାନ ଚାଉଳ ଦର ହୁ ହୁ ବଢ଼ିଗଲା । କ୍ରମେ କ୍ରମେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି ପ୍ରଶାନ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ଖାଦ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ-ସାରହୀନ ହୋଇଗଲା ପରି ପ୍ରଶାନ୍ତର ଅସ୍ଥି ମଜ୍ଜା ଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ମୁଁ ଦେଖେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଝାଳ ସରସର ହୋଇ ରୋଷେଇ ଘରୁ ବାହାରି ଆସେ । ଘର ଓଲେଇ ସାରି ଅସମ୍ଭବ

ଧକେଇ ହୁଏ । ତା ଆଖି କୋଣ କ୍ରମେ କଳା ପଡ଼ି ଆସେ । ତାର ଓଠର ରଙ୍ଗ ଫିକା ହୋଇ ଯାଏ । କ୍ରମେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ପ୍ରକାଶ କରେ ସେ ଅନ୍ତଃସତ୍ତ୍ୱା । ମୁଁ ପୁଣି ଆନନ୍ଦର ହଳଦିଆ ଡକ୍ତତା ଲଫଟର ସୁଗାର କୋଟିଂ ଦେଇ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ସ୍ନେହ କରେ, ଚୁମା ଖାଏ । ପୁଅ ହେଲେ ତାର ନାମ ସୁନ୍ଦର ଓ ଝିଅ ହେଲେ କଳ୍ପନା ଦିଆଯିବ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରେ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ସ୍ୱବହ୍ନନ ଆଟିରେ ମୋତେ ଗୃହେଁ । ବ୍ଲାକରେ ବେଶୀ ଦାମ ଦେଇ ଅମୂଲ ଆଣି ଘରର ଥାକ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦିଏ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ବି କେମିତି ହଠାତ୍ ଜୀବନ୍ତ ହୋଇଉଠେ । ସେ ହୁଏତ ବୁଝିପାରେ ତାର ଏଥର ଝିଅ ହେବ । ସେ ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ ବାଳ ମୁକୁଳା କରି ଗୋଡ଼ ଲମ୍ବାଇ ବସି କୁନି କୁନି ଫ୍ରକ୍ ତିଆରି କରେ । ସେ ଦିନମାନଙ୍କରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ ରାତିରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ମୋ ସହ ଗପୁଥିଲା, ମୋ ପିଠି ଆଉଁସି ଦେଉଥିଲା ଏବଂ ମୋ ଛୁଟା ବାଳରେ ତାର ସୁନ୍ଦର ନରମ ଆଙ୍ଗୁଳରେ ସିଅଁର କାଟୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏବେ ଆଉ ସେଦିନ ନାହିଁ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ବହୁତ ବେଳୁ ଶୋଇ ଯାଇଛି ।

ପ୍ରୋଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ବିକ୍ଷୋଭ ଭୁବନେଶ୍ୱର: ୭।୫ ପ୍ରୋଭିଡେଣ୍ଟ ଫଣ୍ଡ ଅଫିସ କର୍ମଚାରୀ ୟୁନିୟନର ସାଧାରଣ ସଂପାଦକଙ୍କ ଆହ୍ୱାନକ୍ରମେ ଅଫିସର ସମସ୍ତ କର୍ମଚାରୀ କମିଶନରଙ୍କ ଅଫିସ ସମ୍ମୁଖରେ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ ବେତନ ବୃଦ୍ଧି ନୂତନ ବେତନ ହାର ସ୍ଥିରୀକରଣ ପ୍ରଭୃତି ଆଠଟି ଦାବୀ ଉପରେ ମହାସଂଘର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ ବିକ୍ଷୋଭ କରାଯାଇଥିଲା ଚଳିତ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଦାବୀଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାନଗଲେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ବିକ୍ଷୋଭ ଧର୍ମଘଟ ଓ ଅନଶନ ଆଦି କରାଯିବ ବୋଲି ସଂଘ ତରଫରୁ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଛି ।

ମୋର ମନେ ଅଛି ସେଦିନ ଏହିପରି ଦରମା ହାର ଇତ୍ୟାଦି ନେଇ ଅଫିସରେ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ସେଦିନ ଲେବର ରୁମ୍‌ରେ ପ୍ରଶାନ୍ତ । ମୁଁ ବିକ୍ଷୋଭ ଇତ୍ୟାଦି ଛାଡ଼ି ଲେବର ରୁମ୍ ବାହାରେ ଗୁର୍ ମିନାର ଟାଣି ଏପଟ ସେପଟ ହେଉଥିଲି । ପୁଅ ହେଲେ ତା ନାଁ ସୁନ୍ଦର ଓ ଝିଅ ହେଲେ କଳ୍ପନା । ମୋର କଳ୍ପନାର ହାବେଲାଟା ସୁଁ ସୁଁ ଉପରକୁ ଉଠି ଯେତେବେଳେ ତଳକୁ ତଳକୁ ଖସିଲା, ସେତିକିବେଳେ ନର୍ସ ଆସିଲା । ମୁଁ ଭିତରକୁ ଗଲି । ପ୍ରଶାନ୍ତର ମୁଣ୍ଡରେ ସାନ୍ତ୍ୱନାମୂଳକ ହାତଟା ଥାପି ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସିଲି । ତା'ପରେ ବିକ୍ଷୋଭରେ ଗଳାଫଟାଇ ଚିତ୍କାର କଲି । କଳ୍ପନା ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ସତ କିନ୍ତୁ ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ଦେହ ନେଇ ପୃଥିବୀର ଆଲୁଅକୁ ବାହାରି ଆସିଥିଲା । ପ୍ରଶାନ୍ତ ସେଦିନରୁ କେମିତି ନିଷ୍ପ୍ରାଣ ହୋଇଗଲା । କାହାରି ସହ ଦ୍ରାସ୍ଥ କଥା କହେନାହିଁ । କେବଳ ଗଣ୍ଡେ ଖାଏ, ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ଔଷଧ ପିଏ ଓ ଶୁଏ । ସେଇ ଔଷଧ ପିଇ ପିଇ ସେ ଆଜିକାଲି ସବୁବେଳେ ଶୋଉଛି ।

ଚୋରି ଅଭିଯୋଗରେ ଜଣେ ଆସାମୀ ଗିରଫ ନିଜ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଠାରୁ ବାଲେଶ୍ୱର ୧୦।୫ ମେ ୨୦ ତାରିଖ ପାହାନ୍ତିଆ ତିନିଟା ବେଳେ ଶ୍ରୀ ଅଶୋକ ମା..ତି ନାମରେ ଜଣେ ଲୋକ ମାଣିଖମ୍ବ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଚୋରି କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଥିଲା ବେଳେ ସ୍ଥାନୀୟ ଟାଉନ ଥାନାର ଏ.ଏସ୍.ଆଇ. ଶ୍ରୀ ବି. ଡି. ପରିଡ଼ାର ସହିତ ଆସାମୀକୁ ଧରି ହାଜତକୁ ପଠାଇଛନ୍ତି ଏହି ଆସାମୀର ଘର ଖାନଖୋଲ ହୁମୁଲି ବୋଲି ଜଣା ଯାଇଛି ଏବଂ ସେ ବଡ ବଡ ଚୋରି ଅପରାଧରେ ସଂପୃକ୍ତ ବୋଲି ସନ୍ଦେହ କରାଯାଉଛି ।

ଏହି ଘଟଣା ଦୁର୍ଘଟଣା ଅତିକ୍ରମ କରି ପ୍ରଶାନ୍ତର ସୁଖ ଫେରାଇ ଆଣିବାକୁ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲି । ଋଣ କରି ପ୍ରଶାନ୍ତ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ଶାଢ଼ୀ କିଣିଲି । ନୂଆ ଡିଜାଇନ୍‌ର ଗହଣା ତିଆରି କରିଦେଲି । ମୁଁ ଦେଖିଲି ପ୍ରଶାନ୍ତ ସେ ଗୁଡ଼ା କିଛି ବ୍ୟବହାର କରୁନାହିଁ । କେବଳ ଅଲମିରାରେ ସାଇତି ରଖିଛି । ଦିନେ ସକାଳେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି ଦେଖିଲି ପ୍ରଶାନ୍ତ ଅକ୍ଳାନ୍ତିକ ଦେଶବାସରେ ନିଷ୍ପଲକ ଆଖିରେ ବସିଛି । ଆଲମିରା ଖୋଲା । ମୁଁ ହଠାତ୍ କିଛି ବୁଝି ପାରିଲି ନାହିଁ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ବାରିପଟ କବାଟ ଆଡେ ଆଙ୍ଗୁଠି ଦେଖାଇଲା । ମୁଁ ଦେଖିଲି ବାରିପଟ ମେଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ବୁଝି ପାରିଲି ଋଣ କରି ପ୍ରଶାନ୍ତ ପାଇଁ ଦୋକାନମାନଙ୍କରୁ ଯେଉଁ ଜିନିଷ ସବୁ ଆଣି ଆଲମିରାରେ ସାଇତିଥିଲି, ସେଗୁଡ଼ା କେଉଁ ଏକ ଅଜଣା ଆସାମୀ ହାତରେ ରାତିର ଅନ୍ଧକାରରେ ଚାଲାଣ ହୋଇ ଯାଇଛି । କାରଣ ପ୍ରଶାନ୍ତ ସବୁବେଳେ ନିଦଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୁଏ ଯେମିତି ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୋଇ ଯାଇଛି ।

ଉତ୍କଟ ଖାଦ୍ୟ ଓ କିରାସିନି ଅଭାବ ନିଜ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ଠାରୁ ଆଜି ୧୦।୫ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉତ୍କଟ ଖାଦ୍ୟାଭାବ ସାଙ୍ଗକୁ କିରାସିନି ଅଭାବ ମଧ୍ୟ ଦେଖାଦେଇଛି ଏଠାରେ ଚାଉଳ କିଲୋ ପ୍ରତି ଟ୨-୫୦ ଅଟା କିଲୋପ୍ରତି ଟ୨-୫୦ ପଇସାରେ ବିକ୍ରୟ ହେଲାଣି ଏହା ବ୍ୟତୀତ କିଲୋ ପ୍ରତି ସୁଜି ଟ୩-୦୦ ଡାଲଡା ଟ୧୪-୦୦ ଦରରେ ବିକ୍ରି ହେଉଛି ଗତ ୨ମାସ ଧରି କିରାସିନି ଲିଟର ଟ୧-୫୦ ଦରରେ ମଧ୍ୟ ମିଳୁନି ଏଠାକାର ଶତକଡ଼ା ୯୫ଭାଗ ଲୋକ ଖଟିଖିଆ ସେମାନେ କୌଣସି କାମଧନ୍ଦା ନପାଇ ଭୋକ ଉପାସରେ ଦିନ କାଟୁଛନ୍ତି ସରକାର ତୁରନ୍ତ ପ୍ରତି ପଞ୍ଚାୟତରେ ୨।୩ଟି କରି ବିକ୍ରୟ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲି ଖାଦ୍ୟଦ୍ରବ୍ୟ ଓ କିରାସିନି ଯୋଗାଇ ଦେବାକୁ ଦାବୀ ହେଉଛି ।

ମୁଁ ଏଥର ଖବର କାଗଜ ମୋଡ଼ି ମାଡ଼ି ମୁଣ୍ଡ ଆଡେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲି । ଆଉ ଖବର କାଗଜ କିଣିବି ନାହିଁ । ସବୁଦିନେ ସେଇ ଏକ ପ୍ରକାର ଖବର । ବିକ୍ଷୋଭ ଆନ୍ଦୋଳନ ଧର୍ମଘଟ

ଘୋଷ୍ଣା ଘରପୋଡ଼ି ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଦାବୀ ଦାଦେବୃଦ୍ଧି ଅନାହାର ମୃତ୍ୟୁ — । ବିଶେଷ ସମ୍ବାଦ ଆଉ କଣ ? ପ୍ରଶାନ୍ତ ନିଦରେ ତା ବେକ କୁଣ୍ଡାଇ ହେଲା । ବେକରେ ମଶା ବସିଥିଲା ବୋଧହୁଏ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ଦେହରେ ରକ୍ତ ନାହିଁ । ଗୋରା ଦେହ ଶେତା ପଡ଼ିଗଲାଣି । ତା ଉପରେ ମଶାର ଶୋଷଣ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ଚମତ୍କାର ଭଙ୍ଗୀରେ ମୋ ଆଡ଼େ ବୁଲି ଶୋଇଲା । ମୁଁ ଦେଖିଲି ତା ବ୍ଲାଉଜର ଉପର ବୋତାମ ଖୋଲା । ମୁଁ ଖୁବ୍ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବରେ ଶୃଙ୍ଗାରର ଉନ୍ମାଦନା ଅନୁଭବ କଲି । ମୋ କାନ ପାଖ ଦେଇ ଘୁଁ କରି ଗୋଟିଏ ମଶା ଉଡ଼ିଗଲା । ମୁଁ ଉଠି ମଶାରି ପକାଇ ଦେଲି । ଏବେ ମୁଁ ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତ ବେଶ ସୁରକ୍ଷିତ । ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଡାକିଲି । ସେ କ୍ଷୀଣ ସ୍ୱରରେ କେବଳ ଉଁ ଉଁ ହେଲା । କିନ୍ତୁ ଉଠିଲା ନାହିଁ । ମୁଁ ଆଲୁଅ ଲିଭାଇ ଦେଲି । ତା ଆଡ଼େ ମୁହଁ କରି ଶୋଇଲି । ମୋ ଦେହ ଆଉ ତା ଦେହ ମଝିରେ ପଡ଼ିଥିବା ତାର ଦୁର୍ବଳ ହାତଟା ଉଠାଇ ଧରି ମୁଁ ତା ପାଖକୁ ଘୋଷାରି ଗଲି ଏବଂ ତା ହାତଟା ମୋ ଅଣ୍ଟାରେ ପକାଇ ଦେଲି । ରୋଗୀର ନିଃଶ୍ୱାସ ଭଳି ତାର ତାତିଲା ନିଃଶ୍ୱାସ ମୋ ଗାଲରେ ବାଜିଲା । ଠିକ୍ ସେଇ ସମୟରେ ଅନୁଭବ କଲି ଅନ୍ଧକାରରେ ମଶାରି ଭିତରେ ବି ଗୋଟିଏ ମଶା ବିରକ୍ତିକର ଶବ୍ଦ କରି ଉଡ଼ି ବୁଲୁଛି । ହାତଟାକୁ ଶବ୍ଦଭେଦୀ ଅସ୍ତ୍ର ଘୂରାଇ ଆଣିଲି । ଡାହାଣ ହାତରେ ବ୍ଲାଉଜର ବୋତାମ ଖୋଲିଲି ବେଳେ ମନେହେଲା ମଶାଟା ଡାହାଣ ହାତ ପାପୁଲିରେ ପିଠି ଉପରେ ବସିଛି । ହାତଟା ଜୋରରେ ବାଡ଼ି ଦେଲାମାତ୍ରେ ସେଟା ଉଡ଼ିଗଲା । ମୁଁ ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଆଉଥରେ ଡାକିଲି । ସେ ସେମିତି ନିର୍ଜୀବ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହିଥିଲା । ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ପ୍ରଶାନ୍ତ ହଠାତ୍ ଉଠି ମୋର କଣ୍ଠ ସଂଲଗ୍ନା ହୋଇ କାନ ପାଖରେ କହନ୍ତା କି—ପୃଥିବୀରେ ଯେତେ ବିପ୍ଳବ ହେଉ ପଛକେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲ ପାଏ । ହଠାତ୍ ମଶାଟା ମୋ କାନ ପାଖରେ ସେଇ ବିରକ୍ତିକର ଶବ୍ଦ କରି ଦୂରକୁ ଉଡ଼ିଗଲା । ପ୍ରଶାନ୍ତର ନରମ ଗାଲରେ ଓଠ ଲଗାଇଲି ବେଳେ ମୋର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ସେ ନିଦରୁ ଉଠି ମୋ ଗାଲରେ ଓଠ ଲଗାନ୍ତା କି ! ଠିକ୍ ସେଇ ସମୟରେ ମଶାଟା ମୋ ଗାଲରେ ତାର ଶୁଣ୍ଢ଼ ଭୁଷିଦେଇ କିଛି ରକ୍ତ ଶୋଷି ନେଲା । ମୁଁ ନିଜଗାଲରେ ଖୁବ ଜୋରରେ ଚାପୁଡ଼ାଟାଏ ମାରିଲି ଏବଂ ଉଠି ଆଲୁଅ ଜଳାଇଲି ।

ତଥାପି ମଶାମାନେ କେଉଁଠି କେଉଁ ଏକ ସନ୍ଧିରେ ରହି ବିରକ୍ତିକର ଆୱାଜ କରୁଥିଲେ । ମୁଁ ଚୁପଚାପ ମଶାରି ଭିତରେ ବସି ରହି ପ୍ରଶାନ୍ତକୁ ଦେଖିଗଲି । ମୁଁ ଜାଣେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ନହେଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ କେବେ ହେଲେ ଉଠିବ ନାହିଁ । ତାକୁ ଆଉ ଡାକିବା ବୃଥା । ମୁଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ବିବସ୍ତ୍ର କଲି ଏବଂ ଚିତ୍ କରି ଶୁଆଇ ନେଲି । ହଠାତ୍ ମନେ ହେଲା ମଶାରି କୋଣରେ କେଉଁ ଏକ ଅଜଣା ରାସ୍ତା ଦେଇ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ମଶା ପଶି ଆସୁଛନ୍ତି । ଗୋଟିକୁ ଦେଖିଲି ମୁଣ୍ଡଆଡ଼େ ମଶାରି ଦେହରେ ବସିରହିଛି । ମୁଁ ଖୁବ୍ ବେଗରେ ତାକୁ ଦୁଇ ପାପୁଲି ଭିତରକୁ ଆଣି ଚିପି ଦେଲି । ତାଳି ମାରିବାର ଶବ୍ଦ

ହେଲ ଓ ହାତକୁ କେବଳ କାଟିଲି । ଅଉ ଗୋଟାକୁ ଦେଖିଲି ପ୍ରଶାନ୍ତର ଖୋଲା ଛାତିରେ ଆରାମରେ ବସି ତାର ଶୁଣ୍ଢ ଭିତରକୁ ଚାଳଣ କରି ଦେଉଛି । ସେହି ଆଡକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ହାତ ଉଠାଇଲି ମାତ୍ରେ ସେଠାରୁ ଅଦୃଶ୍ୟ । ତାପରେ ଏକ ସମୟରେ ମନେ ହେଲା ମୋ ପିଠିରେ ଗୋଟିଏ ମଶା ତାର ଶୁଣ୍ଢ ପୂରାଇ ଦେଉଛି ଏବଂ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମଶା ଢଳ ଚିହ୍ନ ଭଳି ପ୍ରଶାନ୍ତର ଗାଲ ଉପରେ ବସି ଯାଉଛି ଏବଂ ମୋ କାନ ପାଖରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବିକ୍ଷୋଭ କରୁଛି ଏବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତର ପେଟ ଉପରେ ଏବଂ ମୋ ବାହୁରେ ଏବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତର ଜଙ୍ଘରେ ଏବଂ ମୋ ଗାଲରେ ଏବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତର ପାଦରେ ଏବଂ ମୋ କପାଳରେ ଏବଂ ପ୍ରଶାନ୍ତର ଧଳା ଦେହର ସବୁଠି ଅସଂଖ୍ୟ ଢଳଚିହ୍ନ ଭଳି ମଶାମାନେ ବସିଯାଇଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ନିରୁପାୟ ହୋଇ ଆଲୁଅ ଲିଭାଇ ଶୋଇପଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଦେଖିଲି ପ୍ରଶାନ୍ତର ସୁନ୍ଦର ଗୋରା ଦେହ ଗୋଟିଏ ଖବର କାଗଜ ହୋଇ ଯାଇଛି ଏବଂ ଅସଂଖ୍ୟ ଢଳଚିହ୍ନ ଭଳି ବସିଥିବା ମଶାମାନେ ଅକ୍ଷର ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ପଢ଼ିଗଲି ବିଶେଷ ସଂବାଦ ସବୁ—ରେଳ ବସ୍ କର୍ମଚାରୀ ଓ ସମସ୍ତ ଶ୍ରମିକ ଧର୍ମଘଟ, ବିକ୍ଷୋଭ, ଧାନ ଚାଉଳ କିରାସିନି ପେଟ୍ରୋଲ ଲୁଗାପଟା କାଗଜ ଇତ୍ୟାଦିର ଅସମ୍ଭବ ଦରବୃଦ୍ଧି, ଚୋରି ଘରପୋଡ଼ି ଆତ୍ମହତ୍ୟା ଅନାହାର ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ପୃଥିବୀକୁ ଭୀଷଣ ବେଗରେ ଏକ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ବିପ୍ଳବ ମାଡ଼ି ଆସିବାର ସୂଚନା ।

ତାଙ୍କ ଠିକଣା

ମୁଁ ଏଠାରେ ଯାହାଙ୍କ କଥା କହୁଛି, ତାଙ୍କୁ ଜୀବନରେ କେବେ ଦେଖିନାହିଁ । ତଥାପି ଯେପରି ଅନେକ ଥର ତାଙ୍କ ସହ ସାକ୍ଷାତ ହୋଇଛି ।

ମନେକର ମୁଁ ଈଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ କରେନା । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଗୋଟାଏ କିଛି ବିଶ୍ୱାସ କରେ । କାହାରିକୁ ଗୋଟେ ସ୍ମରଣ କରେ ।

ମନେକର ଖୁବ୍ ଅନ୍ଧକାର ରାତି; ମୁଁ ଏକା ମେଦିନ ଉଠି ପାଇଲି ମୋ ପ୍ରେମିକାର ବାହାଘର । ମୁଁ କେମିତି ବଂଚିବି ? ମନେକର ମୁଁ ଖୁବ୍ କାନ୍ଦିଲି, ଅନ୍ଧକାର କେତେ ବିଳାପ ବାଣ୍ଟିଲି, ଶେଷରେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲି ଓ ଧ୍ୟାନ କଲି । ସେ ଆସି ଛିଡା ହେଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଏକ ନିର୍ମଳ ଜନତାର ଭାବ—ଯେଉଁ ଭାବ ଦିନେ ଆମ ଗାଈ କାଳି ଗାଈଠାରେ ଦେଖିଲି ତା ବାଛୁରି କ୍ଷୀର ପିଉଥିବା ବେଳେ । ମୋର କୋହ ବଢିଗଲା । ଗଦ୍ ଗଦ୍ ହେଲି । ସେଇ ଅନ୍ଧାରରେ ହାତ ଯୋଡି ତାଙ୍କୁ ହିଁ ପ୍ରଣାମ କଲି । ସେଥିରେ ମୁଁ ବୁଝିଗଲି, ସେହିବା ସେ କୌଣସି ଦେବାଦେବୀ ନୁହନ୍ତି ।

ମନେକର ଅନ୍ୟ ଏକ କୌଣସି ବିରକ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଚୈତ୍ରର ଏକ ଅଳସ ମଧ୍ୟାହ୍ନ । ଦିନଟି ରବିବାର କାନ୍ଥ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରରେ ଉଡୁ ଆଉ ସ୍ତନ ଆଉ ବିଛଣାଟି ଖୁବ୍ ନରମ । ତାଙ୍କୁ ସ୍ମରଣ କଲାମାତ୍ରେ ସେ ଆସି ଛିଡା ହେଲେ ଓ କେମିତି ଏକ ଅନ୍ୟ ଆଖିରେ ଚାହିଁଲେ । ତାଙ୍କ ହାତର ସବୁଜ କାଚଚୁଡି ଖିଲଖିଲେଇବ ରୁଣୁଝୁଣୁ ହେଲା । ମୋ ଦେହର କବାଟ ଖୋଲି କେତେ ବୁଲବୁଲ୍ ଉଡିଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଅନୁଭବ କଲି ଠିକ୍ ମଧ୍ୟାହ୍ନଟା ଗଡିଯାଇଛି ।

ତାଙ୍କର ଅନେକ ରୂପ, ଅନେକ ରଙ୍ଗ ।

ମୁଁ ମେରୀ କିମ୍ବା ଯଶୋଦାଙ୍କୁ ଦେଖିନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ନାଁ ଧରିଲେ ଯେଉଁ ଛବି ମୋ ଆଖି ସାମ୍ନାରେ ଭାସି ଉଠେ, ସେତେବେଳେ ସେହି ଛବି ସହ ଅନେକ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ଥାଏ ତାଙ୍କର, ଯେତେବେଳେ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ମୋତେ ଡାକ କହନ୍ତି—କହ୍ନେଇରେ, ତୁ ଆଜକାଲି

ଏତେ ଶୁଖି ଯାଉଛୁ କାହିଁକି ? ପୁଣି ପିଙ୍ଗଳା ବା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ସ୍ନାନ କଲର୍‌ର ଦେହର ବାସ୍ନା ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲେ ବି ହଠାତ୍ ସେଇ ବାସ୍ନାରେ ମୁଁ ଆମୋଦିତ ହୋଇଉଠେ ଯେତେବେଳେ ସ୍ନାନ ପରେ ସେ ମୋର ଖୁବ୍ ପାଖେ ପାଖେ ରହି ତାଙ୍କ ଦେହ ଓ ପିଠି ଉପରର ଖୋଲା କେଶ ଶୁଖାନ୍ତି ।

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କାମନା କରୁଛି, ପୁଣି ପ୍ରଣାମ ବି କରୁଛି ।

......ମୋର ଠିକ୍ ମନେ ଅଛି, ଚାରିଆଡ଼େ ନିଆଁ । ଏକ ନଡ଼ାଗଦା ଭିତରେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ବସି ରହିଛି ମୁଁ । ରାଣୀ ଆସି କହିଲା—ନିଆଁ ଲାଗି ଗଲାଣି ଶୀଘ୍ର ପଳେଇ ଯାଆନ୍ତୁ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଦୌଡ଼ିଲି ମୋ ରୁମ୍‌କୁ । ବିରାଟ ତାଲାଟା ବନ୍ଦ କରି ମୁଁ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ଧାଇଁଲି । ରାସ୍ତାରେ ଅପା । ସେ କହିଲା—ସେ ତୋ ପଛରେ ଧାଇଁଛି, ଏଇଠି ଲୁଚି ପଡ଼ । ମୁଁ ଗୋଟିଏ କୂଅ ଭିତରକୁ ଡ଼ିଆଁ ମାରିଦେଲି । ପାଣି ଭିତରେ ବେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୁଡ଼ାଇ ବସି ରହିଲା ପରେ ମୋର ମନେ ହେଲା, ଯେପରି କିଏ ଡାକୁଛି । ଉପରକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି—ମା, ଅପା, ରାଣୀ, ପ୍ରଭାତ—ସମସ୍ତେ । ପ୍ରଭାତ କିନ୍ତୁ ଆଗରୁ ତ ନଥିଲା । ସେ ବୋଧହୁଏ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସିଛି । ମୋତେ ଖୁବ୍ ଶୋଷ ସେତେବେଳେ । ମୁଁ ଉଠି ଆସିଲି । କେମିତି ଉଠିଲି ଜାଣେନା । କିନ୍ତୁ ଉପରେ କେହି ନ ଥିଲେ; ସେ କେବଳ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ ନିର୍ବିକାରଭାବରେ, ପାଣି ମାଗିଲି । ଆକଣ୍ଠ ପାନ କଲି । ଉପରକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ମୁଣ୍ଡ ତାଙ୍କ ଆକାଶ ସେପଟେ । ପିଠି ଉପରେ ନୀଳକେଶ ।

ଶୃଙ୍ଗାରର ଉଦ୍ଦାମତା ଓ ପ୍ରଣିପାତର ଉତ୍କଣ୍ଠା ନେଇ ମୁଁ ପାହାଡ଼-ଝରଣାକୂଳରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲି, ଚୁମ୍ବନ କଲି, ଆଲିଙ୍ଗନ କଲି ।......

ଦୁଇବର୍ଷ ତଳେ ଯାହାଙ୍କ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ମୁଁ ଫେରାର ହୋଇ ଯାଇଥିଲି, ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ଦେହର ପ୍ରତିଖୋପରେ ତାଙ୍କ ଠିକଣା ।

ଏଥର ମୁଁ ଫେରିଯିବି ।

ତୁମକୁ ଖୁନ୍ କରିବ । ତାହାଲେ ବୁଝିବ ମଣିଷର ଦୁଃଖ କେତେ ଯନ୍ତ୍ରଣା କେତେ । ମଣିଷ କେତେ ନିଃସଙ୍ଗ ଆଉ କେତେ ଅସହାୟ ।

ତୁମେ ମଣିଷ ବନିଗଲା ପରେ ମୋ ସହ ଦୋସ୍ତୀ କରିବ ? କେହି ତୁମକୁ ମୋ ସହ ପରିଚୟ କରାଇବା ଦରକାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଏ ଘରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏକା । ତୁମେ ଆସି ଠିକ୍ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କବାଟ ଖଟଖଟ କରନ୍ତୁ । ମୁଁ ଯାଇ କବାଟ ଖୋଲି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ତୁମେ ମୋତେ ନମସ୍କାର କରି କହନ୍ତୁ—ମୁଁ ଈଶ୍ୱର ।

ମୁଁ ବି ତୁମକୁ ନମସ୍କାର କରନ୍ତୁ – ଆରେ ଈଶ୍ୱର ବାବୁ ଯେ ! ଆସନ୍ତୁ ଆସନ୍ତୁ । ଅନେକଥର ଆପଣଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣିଛୁ ।

ତୁମେ ଟିକେ ହସନ୍ତୁ । ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ । ମୁଁ କହନ୍ତୁ—ଏକା ଏକା ବୋର୍ ହେଉଥିଲି । ଆସିଲେ ଯାହା ହେଉ ଭଲ ହେଲା ।

ତୁମେ ମୋ ଖଟ ଉପରେ ବସନ୍ତୁ । ମୁଁ ଖଟ ଉପରେ ପଡିଥିବା ବନ୍ଧି ଲୁଙ୍ଗି ଅଣ୍ଡର ଉଆର ଘୁଞ୍ଚାଇ ଦେଇ ତୁମର ବସିବା ପାଇଁ ଜାଗା କରି ଦିଅନ୍ତୁ ।

ତୁମେ ଟିକେ ଥକା ମାରିବା ଭଙ୍ଗୀରେ ପଚ୍ଚରନ୍ତୁ—ଆଉ ସବୁ କେମିତି ଚାଲିଛି । ସବୁ ଭଲ ତ !

ମୁଁ କହନ୍ତୁ—ଭଲ ଆଉ କଣ । ଭଲ ମନ୍ଦ ମିଶାମିଶି ।

ତା ପରେ ମୁଁ ଉଠି ଯାଆନ୍ତୁ । ଜଗନ୍ନାଥକୁ ପଠାନ୍ତୁ ଗାନ୍ଧୀ ଦୋକାନରୁ ଚା’ ଆଉ ରାମକୃଷ୍ଣ ପାଖରୁ ଜର୍ଦ୍ଦା ଦିଆ ପାନ ଆଉ ଚାର୍ମିନାର ଆଣିବାକୁ ।

ମୋ ପାଖରେ ପଇସା ନଥିଲା ହୁଅନ୍ତା । ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ମୋ ପକେଟ ଖୋଜନ୍ତୁ । ତକିଆ ତଳେ ଖୋଜନ୍ତୁ । ତୁମେ ତୁମ ପକେଟରୁ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ଗୋଟିଏ ବାହାର କରି ଜଗନ୍ନାଥକୁ ବଢାଇ ଦେଇ କହନ୍ତୁ—ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଦେଉଛି ।

ମୁଁ ଆହୁରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠନ୍ତୁ । ମୋ ପାଖରେ ଗୋଟିଏ ଦଶଟଙ୍କିଆ ନୋଟ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ସେଥିରେ ପୁଣି ପହିଲି ହେବାକୁ ଆହୁ ଦଶଦିନ ବାକି । କେବଳ ମୁହଁରେ ବ୍ୟସ୍ତତାର ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ନେଇ ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ରହିଯାଆନ୍ତୁ ।

ଆମର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲନ୍ତା । ଆମେ ଅପରକୁ ତୁମେକୁ ଓଲ୍ଟାଇ ଆସନ୍ତେ । ଜଗନ୍ନାଥ ଚା’ ଆଣି ହେଣ୍ଡେଲ ଭଙ୍ଗା କପ୍‌ରେ ତୁମକୁ ପିଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତା । ତୁମେ ମନ ଖୁସିରେ ପିଅନ୍ତୁ । ଚାର୍ମିନାର ଲଗାଇ ଧୂଆଁ ଛାଡନ୍ତୁ । ପାନ ଚୋବାଇ ଝର୍କା ରେଲିଂ ଦେଇ ପାନପିକ ବାହାରକୁ ପକାଇ କହନ୍ତୁ—ଟିକେ ଚୂନ ଲାଗିଗଲା ।

ବମେ ତୁମେ ଏଠାକୁ ଆସିବାର କାରଣ କହିଲ । ଗୁଳିକଣ୍ଟା ଦର୍ଶାର ଗୁଳିକଣ୍ଟା । ଏଃଜଃ ଅଫିସରେ ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ ଦେବାକୁ ଆସିଛ ।

ତୁମେ ପଚାରିଲ—ଧସ୍ତାଧସ୍ତ ଚଳିବ ? ଯଦି କିଛି ଟଙ୍କା ଲାଗେ ତା ବ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବ । କିନ୍ତୁ ଗୁଳିକଣ୍ଟା ନହେଲେ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ।

ସେତେବେଳେ ମୋତେ ତୁମ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ସୁଖୀ ଦେଖାଯିବା କଥା । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେ ସବୁ ବାହାରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାକୁ ଦେଇନି ନାହିଁ । କେବଳ ଗୁରୁଜନ ଭଳି ଉପଦେଶ ଦେଇଲି—ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁରେ ଭଲ କର, ହୋଇ ଯାଇପାରେ ।

ତା ପରେ କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ତୁମେ ତୁମ ପ୍ରେମ କାହାଣୀ କହିଲ । ପ୍ରେମିକାର ବାପା ଯେ ତୁମ ଭଳି ବେକାର ଅପଦାର୍ଥକୁ ଝିଅ ଦେବେ ନାହିଁ ସେ କଥା ବି କହିଲ । ତୁମେ ଆହୁରି କହିଲ—ଗାଁରେ ତୁମର ଅଳ୍ପ କିଛି ଜମି । ଘରେ ବିଧବା ମା । ବାହା ହେବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ଭଉଣୀ । ଅଷ୍ଟମ ଶ୍ରେଣୀ ପଢୁଛି ତୁମ ସାନଭାଇ । ବାପା କରିଯାଇଥିବା ଋଣର ସୁଧ ବଢ଼ି ଚାଲିଛି । ଗଲା ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ବନ୍ୟାରେ ଫସଲ ଧୋଇ ଯାଇଛି ।

ମୁଁ ମୌଖିକ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇଲି—ସମସ୍ତଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସେମିତି । ଗୁଳିକଣ୍ଟା ଖଣ୍ଡେ ପାଇଲେ ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯିବ ।

ତୁମେ ହଜାର ହଜାର ବେକାରଙ୍କ ଗହଣରେ ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ ଦେଇଲ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଭଳି ବାହାରକୁ ଆସି କହିଲ—ହେବନି । ଖରାପ ହୋଇଛି ।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତୁମକୁ ନେଇ ମୁଁ ଷ୍ଟେସନ ଯାଇଥିଲି । ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁରେ ଖରାପ ହୋଇଛି ବୋଲି ତୁମେ ଟିକେଟ କରିଲ ନାହିଁ । ଡବ୍ଲ୍ୟୁଟିରେ ଯାଇଥିଲ ।

ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବସିଲା ପରେ ମୁଁ କହିଲି—କେବେ ସମୟ ପାଇଲେ ଆସ । ତୁମେ କେମିତି ଏକ ପ୍ରକାର ଅସହାୟତାର ଆଖି ନେଇ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲ । ମୁଁ ତୁମର ସେଇ ମୁହଁ ଦେଖି ଭିତରେ ଖୁସି ହୋଇ ଉଠିଲି । ତା ପରେ ଟ୍ରେନର ଚକ ଗଡ଼ିଲେ ତୁମ ପାଇଁ ହାତ ହଲାଇ ଦେଇ ମୁଁ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପାଇଁ ଉଦାସ ହୋଇ ଉଠିଲି ।

ତୁମେ କେବେ ଗଞ୍ଜେଇ ଟାଣିଛ ଈଶ୍ୱର, କେବେ ମଦ ପିଇଛ ? କେବେ ବେଶ୍ୟା ଘରକୁ ଯାଇଛ ?

ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମକୁ ମଣିଷ ରୂପ ଦେଲାପରେ କେଉଁଠି ନା କେଉଁଠି ଏସବୁ ଧନ୍ଦା ଆରମ୍ଭ କରିବ । ଯଦି ପୃଥିବୀରେ ମୋ ପାଖାପାଖି ରହିବ, ତାହେଲେ ମୋ ସହ ଦୋସ୍ତି ଜମିଯିବ । କାରଣ ଚୋରକୁ ଚୋର ଚହ୍ନେ ପରା !

ତୁମର ପ୍ରେମିକା ଅଛନ୍ତି ଈଶ୍ୱର ? କେବେ ତାଙ୍କୁ ଚୁମା ଖାଇଛ ? କେବେ ମୋର ବ୍ଲାଉଜ ବୋତାମ, ବ୍ରା'ର ହୁକ୍ ଖୋଲିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛ ?

ଈଶ୍ୱର ତୁମର କେହି ନାହିଁ । ତୁମେ କେବେ କିଛି କରିପାର ନାହିଁ । ମୁଁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ଦେଉଛି ତୁମେ ଏଇ ଈଶ୍ୱର ଜନ୍ମରେ କିଛି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅସ, ବରଂ ମଣିଷ ହୋଇ ବଞ୍ଚ । ବେଦ, ଉପନିଷଦ, କୋରାନ୍, ବାଇବେଲ ପୃଷ୍ଠାରେ ରହି ତୁମ୍ଭାଠାରେ ଅଉ ସତ ନାହିଁ ।

ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି ସବୁ—ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଯାହା ଚାହିଁବ ତା ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ଦେଇ କହୁଛି—ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଠିକ୍ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପାରିବ ମୋତେ ମାରିଦେଇ ?

ପାରିଲ ନାହିଁ । ମୁଁ ଅଗଡ଼ିଲା ଲେଖୁଛି । ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲେଖୁଛି । ମୁଁ ବଞ୍ଚିଛି । ତୁମେ ହାରିଗଲ । ଏଇ ଧରଣର ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ନ ହାରିବାପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୋଧହୁଏ ଶିଖେଇ ଦେଉଛ— ଈଶ୍ୱର ମଙ୍ଗଳମୟ । ସେ କାହାର କ୍ଷତି କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଠିକ୍ ହେଲା, ତୁମେ ମଙ୍ଗଳମୟ । ତୁମେ ମୋର ମଙ୍ଗଳ କର ! ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ ହାତକୁ ଲକ୍ଷେ ଟଙ୍କା ଆଣିଦେଲ ! ତୁମେ କଷ୍ଟମୟ, ଜନ୍ମମୃ ପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ସାଧ ତୁମର ନାହିଁ । ଏ ଧରଣର ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜରୁ ନ ହାରିବାପାଇଁ ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଧର୍ମଭକ୍ତଙ୍କୁ ମୁଖସ୍ଥ କରାଇ ଦେଉଛ— ସ୍ୱୀୟଂ ଫଳତ ସବଂକ ।

ଶୁଣିଛି ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟ ଖୁବ୍ ନିଃସଙ୍ଗ । ତୁମେ ଯଦି ସେମିତି ଏକ ରାଜ୍ୟରେ ଥାଅ ତା ହେଲେ ଖୁବ୍ ନିଃସଙ୍ଗ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବ ନୁହେଁ ? ତୁମେ କ'ଣ ଅନ୍ଧାର ଅରେ ନିର୍ଜନରେ ବସି କାନ୍ଦ ? ବେଶି ନିଃସଙ୍ଗ ହେଲେ ମୋଭଳି କ'ଣ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣ ?

ତୁମେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ହୋଇ ଅସ । ମୁଁ ତୁମକୁ କେତେ ଟିଅ ଘରକୁ ବୁଲାଇ ନେବ । ତୁମକୁ ସାଇକେଲ ଆଗରେ ବସାଇ ସହର ପରିକ୍ରମା କରିବ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ସାଇକେଲ ରଖି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଘୂରି ବୁଲିବା । ସିଗାରେଟ୍ ଭିତରେ ଗଞ୍ଜେଇ ଭର୍ତ୍ତି କରି ଟାଣିବା । କେତେବେଳେ ପୁଣି ପଇସା ହେଲେ ଦ ପେଗ୍ ପକାଇ ନେବା । ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ବାଦାମ୍ ଖାଇବା । ନ ହେଲେ ଷ୍ଟେସନରେ ଟିକଟ ନ କରି ଅନେକ ଅନେକ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯିବା ।

ମୋର ଅନେକ ଦିନର ଧାରଣାଥିଲା ତୁମେ ଗୋଟିଏ ସୁଗନ୍ଧ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଅନୁଭବ କରିଛି ଅନେକ ଥର । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଖୁବ୍ ସାନ । ମା' ମୋତେ ନେଇ ମନ୍ଦିର ଯାଇଥିଲେ । ମୁଁ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ତୁମର ଆଖି କାନ ନାକ ଦେଖୁଥିଲି । ଘଣ୍ଟା ବାଜିଲା । ଆରତି ହେଲା । ମୁଁ ଏକପ୍ରକାର ବାସ୍ନା ପାଇଲି । ଘଣ୍ଟା ... ଚନ୍ଦନର ସମ୍ମିଳିତ ଏକପ୍ରକାର ଅଣ୍ଡା ବାସ୍ନା । ମା'କୁ ପଚାରିଲି, ସେ କହିଲେ ... ବାସ୍ନା । ସେଇଠୁ ପ୍ରଥମେ ମୋର ତୁମକୁ ମୋର ଅନୁଭବ ।

ତା'ପରେ ଅଉଦିନେ ସଞ୍ଜରେ ନଈ କୂଳରେ ଏକା ବସି ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶ ଦେଖୁଥିଲି । ରଙ୍ଗୀନ ଆକାଶ । ନଈ ପାଣିରେ ଆକାଶ । ଧାନ ବିଲରେ ଆକାଶ । ଖୁବ୍ ଅଚିହ୍ନେ ଆକାଶଟା ଯେମିତି ମାଡ଼ି ମାଡ଼ି ରହୁଥିଲା । ଦୂର ଗାଁ ଉପରେ ଧୂଆଁର ରେଖା ଗୋଟିଏ ଲେସି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଉପର କଅଁର ମିଟର ଉଚ୍ଚରେ କେତେଟା ଉଡ଼ିଗଲେ । ମୁଁ କେମିତି ଅଚ୍ଛନ୍ନ ହୋଇ ଆସିଲି । ସେତେବେଳେ ତୁମ ବାସ୍ନା ପାଇଲି । ମନର ଭିତରର ସେଇ ବାସ୍ନା । ବୁଝି ପାରିଲି ତୁମେ ସୁନ୍ଦର ସୁନ୍ଦର ନିରୋଳା ସ୍ଥାନରେ ଘୁରି ବୁଲ ।

ଅଉଦିନେ ତୁମେ ବୋଧ ହୁଏ ଆସିଥିଲ ଦେବୀଘରେ ଅଚ୍ଛେ । ତୁମେ ହୁଏତ ଜାଣ—ମୋର ସେଇ ବେମାରୀ ଥରେ ଥରେ ଦେଖା ଦିଏ । ଦେବୀର ପାଦରେ ଚୁମା ଦେବାର ବେମାରୀ । ମୁଁ ସେଦିନ ତା'ର କପାଳ ଚୁମ୍ବନ କଲି । ଆନତମୁଖ ହେଣ ଝୁଲାଇ ଦେବୀ ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଲା । ମୋ ଭିତରେ ତାକୁ ପ୍ରଣାମ କରିବାର ଇଚ୍ଛା ଧୀରେ ଧୀରେ ଜାଗି ଉଠୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ତୁମର ସେଇ ବାସ୍ନା ପାଇଲି । ଖୁବ୍ ଥଣ୍ଡା ସ୍ନିଗ୍ଧ ବାସ୍ନା । ତୁମେ ବୋଧହୁଏ ଆମର ଖୁବ୍ ପାଖ ଦେଇ ଚାଲିଗଲ । ମୁଁ ତୁମକୁ ମୋର ସ୍ନାୟୁରେ ଅନୁଭବ କଲି ଏବଂ ଦେବୀର ପାଦକୁ ମୁଁ ପ୍ରଣାମ କଲି ।

ତୁମେ କେବେ ମରିବ ମୁଁ ଜାଣେ । ଯେଉଁ ଦିନ ମୋର ସବୁ ଅନୁଭବ ଶକ୍ତି ଲୋପ ପାଇବ । ସେଇ ଯେଉଁ ଦିନ ଚାରୋଟି ବାଉଁଶ ଉପରେ ପକାଇ ଲୋକମାନେ ତୁମକୁ ଡାକି ଡାକି ମୋତେ ମଶାଣୀ ଆଡ଼େ ନେଇଯିବେ, ସେଦିନ ତୁମକୁ ମୋ ସହ ଯିବାକୁ ହେବ ଯେ । ତୁମର ସେଦିନ ନିସ୍ତାର ନାହିଁ । କାରଣ ମୁଁ ଯେ ତୁମକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ତୁମେ ଜିନା ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ସ୍ରଷ୍ଟା ମୁଁ ଯେ ତୁମର ସ୍ରଷ୍ଟା ।

ଏତେ ସବୁ ବାଜେ କଥାରୁ କ'ଣ ମିଳିବ । ତୁମେ ଆସ, ଯଦି ଏ.ଜି ଅଫିସରେ ତୁମ ଚାକିରି ମିଳିଯାଆନ୍ତା ତାହେଲେ ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ରହନ୍ତେ । ତୁମର ଯଦି ଚାକିରିଟା ନ ମିଳେ ?

ଚାକିରି ନ ପାଇଲେ ଅବଶ୍ୟ ଖୁବ୍ ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିବ । ପୃଥିବୀରେ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ତ ପଇସା ଦରକାର । ଗୋଟିଏ କାମ କରିବ ?

କାମଟା ହେଲା ସ୍ମଗଲିଂ କରିବା । ବହୁତ ପଇସା । ଏଇ ଦେଖୁଛ ଏଠି ଯେଉଁମାନେ ବଡ଼ ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ସ୍ମଗଲିଂ କରିଛନ୍ତି । ଅବଶ୍ୟ ଏଇ ଧରଣର ହେବା ମୋ ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ । ନ ହେଲେ କେଉଁଦିନରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦିଅନ୍ତିଣି । କିନ୍ତୁ, ତୁମେ ମୁଁ ହାତ ମିଳେଇ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବା ।

ଅବଶ୍ୟ ଏ ଧନ୍ଦାରେ ଖୁବ୍ ରିସ୍କ ଅଛି । ମିଶାରେ ପଡ଼ିବାର ଭୟ ଅଛି ।

ତୁମେ ସିନେମା ଷ୍ଟାର ହୋଇ ପାରିବ ଈଶ୍ୱର ! ବହୁତ ପଇସା, ବହୁତ ଅସମ୍ମାନ । କିନ୍ତୁ, ଇନ୍‌କମ୍ ଟେକ୍ସ ଅଫିସରମାନଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ଡରି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ବରଂ ତୁମେ ଏଥର ଇଲେକ୍‌ସନରେ ଛିଡ଼ା ହୁଅ । ତୁମ ନାଁ ତ ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛନ୍ତି । ମୁଁ ତୁମ ପାଇଁ ପ୍ରଚାର କରିବି । ଥରେ ନେତା ହୋଇଗଲେ ତୁମ ସାତ ପୁରୁଷ ଅଂଶମରେ ବସି ଖାଇ ପାରିବେ ।

କିନ୍ତୁ, ସେଥିରେ ବି ଅସୁବିଧା ଅନେକ ।

ଛାଡ଼ ଏସବୁ ଧନ୍ଦା । ପ୍ରେମକର । ସେତେବେଳେ ବୁଝିବ ମଣିଷ ଭିତରେ ସବୁ ଅନୁଭବ ଉପଲବ୍ଧିର ସ୍ୱର୍ଗ କବାଟ ଖୋଲି ବସିରହ ।

ତୁମର ପ୍ରେମିକା ନାହାନ୍ତି ଈଶ୍ୱର ! ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନି । ତୁମେ ମୋ ସହ ଦେବୀ ଘରକୁ ଚାଲ । ଦେବୀ ସହ ତୁମର ପରିଚୟ କରାଇ ଦେବି । ଚମତ୍କାର ଝିଅ ଦେବୀ । ସେ ସକାଳେ ଗାଧୋଇ ସାରିଲା ପରେ ତାର ଚମତ୍କାର ଆଖି, ଖୋଲା କେଶ, ବତୁରା ଦେହ ଦେଖିବାକୁ ମୋତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗେ । ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମକୁ ବି ବେଶ ଭଲ ଲାଗିବ । ଦେବୀ ଗପିବାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଏ ।

ତାପରେ ଯାହା ସହ ତୁମର ପରିଚୟ କରାଇଦେବି ସେଇ ହେବ ତୁମର ପ୍ରେମିକା । ଦେବୀର ଭଉଣୀ ମାନବୀ । ଭୀଷଣ ବଦମାସ ଝିଅଟି । କଲେଜରେ । ତାର ସମସ୍ତ ଅବୟବରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ସଙ୍ଗୀତର ସ୍ୱର ଉଠି ଆସୁଛି । ଅଦୃଶ୍ୟ ଫୁଲ ଫୁଟି ଆସୁଛି ତାର ଦେହ ଉପରେ । ସେ ବି ତୁମ ସହ ଜମିଯିବ । ବେଶ ସମୟ କଟିବ । କୈଶୋର ପ୍ରେମ ଖୁବ୍ ମିଠା ।

ବୟସ ତୁମର ତ ଅଳ୍ପ । ତା ସହ ବେଶ୍ ମାନିବ ।

ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମେ ବିଶ୍ୱାସଘାତକ । ତୁମେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ମାନବୀକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବୀ ଉପରେ ଆଖି ପକାଇବ । ସେଦିନ ମୁଁ ତୁମକୁ ଶେଷ କରିଦେବି । ମୁଁ ତୁମକୁ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ମାନେ ମୋତେ ନିଜ ହାତରେ ତୁମକୁ ଖତମ କରିଦେବାକୁ ହେବ । ଅବଶ୍ୟ ଗୋଟିଏ କାମ କରାଯାଇ ପାରେ । ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ଭାବୁଛି କଥାଟା । ଦେଖ, ଆମ ଜୀବନରେ ତ କିଛି ଘଟଣା ଘଟୁନି ।

ତେଣୁ—

ମନେକର ତୁମେ ମୋ ସହ ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କଲ । ଦିନେ ମୋ ଅବର୍ତ୍ତି-ମାନରେ ଘରେ ବସି ଦେବୀ ସହ ଜମେଇଲ । ମାନବୀରେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥିବାବେଳେ ଦେବୀକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲ । ମନେକର ସେ ଚିତ୍କାର କଲା । ତା ମୁହଁରେ ତୁମ ମୁହଁ ମାଡ଼ିଦେଲ ।

ସେଇ ସମୟରେ ମୁଁ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲି ଏଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ନୀରବରେ ହସିଲି । କିଛି କହିଲି ନାହିଁ । ତୁମେ ସେତେବେଳେ ସାବଧାନ ପଞ୍ଚସନରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ରହିଛ । ଦେବୀ ଥରୁଛି । ମୁଁ ଭିତର ପଟୁ କବାଟ ଲଗାଇ ଦେଲି । ତାପରେ ପକେଟରୁ ଛୁରୀ ବାହାର କରି ତୁମ ଛାତି ପେଟ ବେକ ମୁହଁରେ ବସାଇ ଗଲି । ଚକ୍ରଛବା ପରି ତୁମେ ଝସି ପଡ଼ିଲ । ଦୁଇ ଚାରିଥର କାତ ଲେଉଟାଇ ନୀରବ ହୋଇଗଲ ।

ଦେବୀକୁ ଚାହିଁଲି । ସେ ଅଚେତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ମୁଁ ତାକୁ ବିବସ୍ତ୍ର କଲି । ତୁମର ରକ୍ତାକ୍ତ ଦେହ ପାଖରେ ତାକୁ ସଙ୍ଗମକଲି ଏବଂ ସେଇ ଛୁରୀ ତାର ଛାତି ପେଟ ବେକ ମୁହଁ ଛାଡି ପେଟ ତଳେ ହାତ ଛାଡି ବେକ ମୁହଁରେ ବସାଇ ଦେଲି ଏବଂ ଶେଷରେ ସେଇ ଛୁରୀ ମୋ ଛାତି—ଛାତି—ଛାତି ପେଟ—ପେଏ ଏଃ—

କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ଈଶ୍ୱର ! ମୁଁ ବି ଜନନ୍ତା ତୁମେହିଁ ? ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମେ ମୋର, ମୁଁ ତୁମର ଅନ୍ୟ ଏକ ସତ୍ତା !

ତେଣୁ ଏ ପୃଥିବୀ ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ଏକ ସୁନ୍ଦର ପୃଥିବୀରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଖୁବ୍ ଅନ୍ତରରୁ ଭକ୍ତି କରିବା ଶିଖିବି ।

———

ଅନ୍ଧକାରର ବୃତ୍ତ

ଯଦି କେହି ମୋତେ ବିନା ଅପରାଧରେ ରାସ୍ତାରେ କାଲର ଧରି ପିଟନ୍ତା, ଅଥବା କୌଣସି ସମ୍ପାଦକ ମୋଠାରୁ ଲେଖା ନେଇ ନିଜ ନାମରେ ଛପାଇ ଦିଅନ୍ତା, ଅଥବା ମୋ ପଡ଼ୋଶିଣୀର ଝିଅଟିକୁ ଜୀବନର କେତେ ଅଳସ ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ ଅନେଇ ବସିଥିବା ଅପରାଧରେ ଯଦି ତା'ର ଅବିବାହିତ ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନଟିର ପିତୃତ୍ୱ ମୋ ଉପରେ ଲଦି ଦିଅନ୍ତା, ଅଥବା ମୋର ବାପା, ମା, ଭାଇ, ଭଉଣୀ, ପୁଅ ଝିଅ, ସ୍ତ୍ରୀ ସମେତ ସବୁ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବଙ୍କ ଭିତରୁ କେହି ଜଣେ ହଠାତ୍ କୋଉଦିନରେ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତା, ତାହାହେଲେ ବୋଧହୁଏ ମୁଁ କାନ୍ଦନ୍ତି ନାହିଁ; କାରଣ ମୋ ଭିତରେ ଲୁହ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଝରିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସରେ ନାହିଁ । ମୁଁ ଏତେ ଦୁଃଖୀ ଯେ ତାହା ଖୁବ୍ ଭିତର ଗ୍ରନ୍ଥିରେ ବରଫ ହୋଇ ଜମାଟ ବାନ୍ଧି ଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ଗୋଟିଏ ସନ୍ଦେହ ମୋ ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ଜମି ରହିଥାଏ—ଭାବେ ହୁଏତ କାହାରିକୁ ଭଲ ପାଇବାର ଶକ୍ତି ମୋ ଭିତରେ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ ମୁଁ କାନ୍ଦେ । ସମସ୍ତ ସମୟରେ ସବୁ ଆତ୍ମୀୟ ଅନାତ୍ମୀୟଙ୍କ ଦେହ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥ ଥିଲାବେଳେ ଏବଂ କେତେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପୂର୍ବରୁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀର ଦେହର ବାସ୍ନା ଆଉ ଥରେ ମୋର ମୁଖସ୍ଥ ହୋଇ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ କାନ୍ଦେ, ତେଣୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସନ୍ଦେହ ମୋ ଭିତରେ ଜମି ରହିଥାଏ । ଭାବେ ହୁଏତ ମୋର ସ୍ୱପ୍ନପ୍ରବଣତା ଅତିଶୟ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ।

ଦିନରେ ଖୁବ୍ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ ନ କଲେ ମୁଁ ପ୍ରାୟ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେଁ । କେତେବେଳେ ଦେଖେଁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ପୋଖରୀରେ ଜାଲ ମେଲାଇ ଦେଇଛି । ଜାଲ ଭିତରେ ରୂପା ପାଣିଆ ପରି ମାଛ ସବୁ ଡ଼େଇଁ ମାରୁଛନ୍ତି । ଅଥଚ ଜାଲରେ ଗୋଟିଏ ବି ଉଠୁନାହାନ୍ତି । କେତେବେଳେ ପୁଣି ଦେଖେଁ ମୁଁ ମୁକୁଟ ପିନ୍ଧି ଅଦ୍ଭୁତ

ସବୁ ପୋଷାକରେ ପ୍ରବାଳର ସସ୍ତା ଉପରେ ଚଳିଛି । ଅଥଚ ମୋ ପାଖରେ କେହି ନାହାନ୍ତି । କେବଳ ଗୃହଅଙ୍ଗେ ଘାସ ମାଳା ମୋତି ମାଣିକ୍ୟର ଫସଲ । ପୁଣି କେତେବେଳେ ଦେଖେଁ ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ମୁଁ ଗୃହଅଙ୍ଗେ ବୁଲୁଛି । ସମସ୍ତେ ମରି ଶୋଇଛନ୍ତି । କୁକୁର ବିଲୁଆ ସଙ୍ଗେ କଥା କହିବାକୁ ଗଲାବେଳେ ସେମାନେ ବି ଦଉଡ଼ି ଯାଉଛନ୍ତି । ମୁଁ କେବଳ ଚିତ୍କାର କରି କହୁଛି—ମତେ ବି ଖତମ୍ କର । ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିସାରିଲା ପରେ ମନେ ହୋଇଛି ଯେପରି ସ୍ୱପ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଭୂମି ଉପରେ ଓ ପରସ୍ପର ସମାନ୍ତର ସରଳରେଖା ଉପରେ ଅବସ୍ଥିତ । ସବୁ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଆଉ ଥରେ ଏକାଠାଏଁ ଭାବି ସାରିଲା ପରେ କାନ ପାଖରେ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ କରିଉଠିଛି ଏକ ପୁରୁଣା ପରିଚିତ ସ୍ୱର— 'କାହ୍ନେଇ, ତୁମର ଜୀବନ ଖୁବ୍ ନିସଙ୍ଗ ହେବ ।'

ଯେତେବେଳେ ରାତିରେ ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ଆଲୁଅଟା ଲିଭାଇ ଦିଏଁ, ସେତେବେଳେ ମୋ ଆଖି ସାମ୍ନାରେ ଗୁଡ଼ାଏ ବୃତ୍ତ କୁଣ୍ଡ କୁଣ୍ଡ ହୋଇ ଭାସି ବୁଲନ୍ତି । କ୍ରମେ ଖୁବ୍ ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସନ୍ତି ସେମାନେ, ମୋର ସମଗ୍ର ଚେତନାରେ ମିଶି ଏକାକାର ହୋଇଯାଆନ୍ତି । ତା'ପରେ ମୋତେ ମନେହୁଏ ଯେପରି ଖୁବ୍ ଅନ୍ଧାରରେ କିଏ କହୁଛି—'କାହ୍ନେଇ, କାହ୍ନେଇଟି ମୋର—ମୁଁ ସେ ଅଛି' ମୋତେ ଟିକେ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପଚାରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ—'କିଏ ? କିଏ ତୁମେ ?' ଭୌତିକ ପ୍ରତିଧ୍ୱନି ! ଘରର ବନ୍ଦ ଝର୍କା, କବାଟ, ଟେବୁଲ, ଚେୟାର, କାନ୍ଥ ଘଣ୍ଟାର ଡାଏଲରୁ ଧକ୍କା ଖାଇ ଫେରି ଆସି ଯେପରି ମୋତେ କହେ—"ମୁଁ, ମତେ ଚିହ୍ନି ପାରୁନୁ ? ମୁଁ ତ ସବୁବେଳେ ତୋ ପାଖେ ପାଖେ ଅଛି । ମୁଁ ତୋର—"

ତନ୍ଦ୍ରାରେ କୁହୁଡ଼ି ଭିତରେ ମୋର ସତ୍ତା ଏକାଥରେ ମିଳାଇଯିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରେ ମୋର ମହାଧମନୀ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଦଣ୍ଡିକିରି ମାଛ ଧୀରେ ଖେଳି ବୁଲୁଛି । କ୍ରମେ ମୁଣ୍ଡଠାରୁ ପାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମଗ୍ର ସ୍ନାୟୁକୋଷରେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରେ ତା'ର ସଚକିତ ଉପସ୍ଥିତି । ଦେହର ଲୋମକୂପ ସଜାଗ ହୋଇଉଠେ । ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ଦ୍ରୁତତର ହୁଏ । ସେତେବେଳେ ମୋର ଦୁଇ ଆଖି ଦେଇ ରକ୍ତ ପରି ତରଳ ଲୁହ ଗଡ଼ିଯାଏ । ମୁଁ ବିଛଣାରେ ଉଠି ବସେ । ଆଲୁଅ ଜଳାଏଁ । ସାମ୍ନାରେ ଦର୍ପଣ ଦେଖେ । ଦେଖେଁ ଓ ଅନୁଭବ କରେଁ ଲୁହଧାର ସବୁ ଖରାଦିନିଆ ଖଣ୍ଡିଆ ଖଣ୍ଡିଆ ନଢ଼ା ଥିବା ବିଲ ପରି ମୋର କର୍କଶ ଗାଲ ଉପର ଦେଇ ସିଅର କାଟି ଚଳିଛନ୍ତି ଏବଂ ମୋତେ ତା'ପରେ ମନେହୁଏ ମହାଧମନୀରେ ଚଲାଫେରା କରୁଥିବା ସେ ଦଣ୍ଡିକିରି ମାଛଟା ଯେପରି ଶୋଇଯାଇଛି । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ପୁଣି ଅନ୍ଧକାରରେ ମୋର ଚେତନାର ଆଲୋକକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ନିସ୍ତେଜ କରି ଆଣୁଛି ।

ଅନେକ ଦିନ ତଳେ ଥରେ ଗୋଟିଏ ଜ୍ୟୋତିଷ ଆସିଥିଲେ ଆମ ଘରକୁ । ମୋ ହାତ ଦେଖି କହିଥିଲେ ଏ ପିଲାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ । ହୁଏତ ଘର ଛାଡ଼ି ସନ୍ୟାସୀ

ହୋଇ ଯାଇପାରେ । ହଠାତ୍ ମା'ର ଆଖି ଦୁଇଟି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ଆଉ ବାପା ହସି ହସି କହୁଥିଲେ—ଏ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ଏହାର ନାମ ଗୌତମ ଦେଇଥାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନରୁ ଯଦି କେବେ କୌଣସି ଦିନ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଘରକୁ ଯାଇ ବିନା କାରଣରେ ସେଠିଏ ରହିଯାଏ ତା'ହେଲେ ମା'ର ଆତଙ୍କ ବଢ଼ିଯାଏ । ଆଉ ବାପା ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଯାଇ ତହିଁଆର ଦିନ ହାଜର ହୋଇଯାନ୍ତି । ଯଦି କୌଣସି ରବିବାର ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ପୋଖରୀ କୂଳରେ ବସି ପାଣି ଭିତରକୁ ନଇଁପଡ଼ି ଥରେ ଥରେ ପାଣି ଛୁଇଁ ଉପରକୁ ଉଠି ପଡ଼ୁଥିବା ବାଉଁଶ ଗଛ ପିଠିରେ ମାଛିଆ ବଗକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ଅଟକି ଯାଏଁ, ତାହାହେଲେ ଗାଳି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଏ । ଘରେ ବସି ଏକା ଏକା ଗପ ବହି ପଢୁଥିଲେ ବି ବାପା ଆସି ମୋ ହାତରୁ ବହି ଛଡ଼ାଇ ନେଇ ଖେଳ ପଡ଼ିଆକୁ ପଠେଇ ଦିଅନ୍ତି । ମୋର ନିଃସଙ୍ଗତା ଯେ ମୋତେ ବୁଦ୍ଧଦେବ ବନେଇ ଦେବ ସେଥିପାଇଁ ଘରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅହେତୁକ ଭୟ । କିନ୍ତୁ ବାପାଙ୍କ ଅକାଳ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଏବଂ ମୁଁ ସହରକୁ ଆସି କଲେଜ ଠୋକା ବନିଯିବା ପରେ ମା'ଙ୍କ ମନରୁ ଏ ଭୟ ଧୀରେ ଧୀରେ କମି ଯିବାକୁ ବାଧ ହୋଇଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ଗାଁଠାରୁ ଦୂର ଏଇ ସହରର ପିଚୁ ରାସ୍ତା, ପୋଡ଼ା ପେଟ୍ରୋଲ ଗନ୍ଧ, ପାର୍କ, ସିନେମା, ରେସ୍ତୋରାଁ, ଷ୍ଟାଡ଼ିରୁମ, କମନ୍‌ରୁମ୍, ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ, ସାଙ୍ଗସାଥୀ ଗହଣରେ ଭଲକରି ମିଶିଯିବାର ଅନେକ ଦିନ ପରେ ସେ ଦିନେ ହଠାତ୍ ସେ ମୃତଭୟର ପୁନର୍ଜନ୍ମ ହେଲା, ଯେଉଁଦିନ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ବାବୁ ମୋର ହାତ ପାପୁଲିର ମାନଚିତ୍ର ଦେଖି କହିଲେ—'କହ୍ନେଇ, ତୁମର ଜୀବନ ଖୁବ୍ ନିଃସଙ୍ଗ ହେବ ।'

ମୁଁ ଜାଣେ ମୁଁ ପାଗଳ ନୁହେଁ । ତଥାପି ଅଦ୍ଭୁତ ଏକ ପ୍ରକାର ପାଗଳାମି ମୋ ଦେହ ଉପରେ ଥରେ ଥରେ ମାଡ଼ି ବସେ । ସେମିତି ଏକ ପାଗଳାମି ମୋ ଉପରେ ସବାର ହୋଇଥିଲା କଲ୍ୟାଣୀ ଘରେ । ଯେଉଁ କଲ୍ୟାଣୀର ଆଖି ଦେଖି କଲେଜର ଅନେକ ଛାତ୍ର ଅଧ୍ୟାପକ ଜାଇଁ ରହୁଥିଲେ, ସେହି କଲ୍ୟାଣୀ ତା'ର ଲେଖା କବିତା ପଢ଼ାଇବାପାଇଁ ଥରେ ମୋତେ ତା'ର ଡ୍ରଇଁରୁମ୍‌କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲା । ଡ୍ରଇଂରୁମ୍‌ରେ ଯେତେବେଳେ କବିତାର ଅସର ଯୌନତା ପାଖରେ ଯାଇ ଲଟକିଛି ଏବଂ ତାର ହାତ ତିଆରି ଗରମ ପକୁଡ଼ି ଅଧା ପାଟି ଭିତରେ, ହଠାତ୍ ମୋର ମନେହେଲା ଯେପରି ତା'ର ଡ୍ରଇଂ ରୁମ୍‌ର ସବୁଜ ପର୍ଦ୍ଦା ବାହାରେ ମୋର ଅନେକ କାମ । ତେଣୁ ସବୁକୁ ଟେବୁଲ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଶାଳୀନତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ଦେଖାଇ ନାଟକୀୟ ଭଙ୍ଗୀରେ ସାଇକେଲ ପିଠିରେ ଚଢ଼ି ମୁଁ ଧାଇଁଲି ନଦୀ କୂଳକୁ, ଆଉ ସେଇଠି ବସି ଶୁଣିଲି ସେଇ ପୁରାତନ ସ୍ୱର—'କହ୍ନେଇ, କହ୍ନେଇଟି ମୋର··· ।' ତା' ପରେ ମୋ ଆଖିର ଲୁହ ଗଣ୍ଠି ସେଇ ଡାକର ଉତ୍ତାପରେ ମହମ ଭଳି ତରଳି ଗଲା ।

ଅଜି ଯେବେ ଧରିତ୍ରୀଅପା ସହ ସିନେମା ହଲରେ ବସି ଯେତେବେଳେ ନାଚ ଆଉ ଗୀତ ଟପ୍ କ୍ଲାଇମାକ୍ସ ଭିତରେ ଜମି ଉଠିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ଛାୟାଛନ୍ନ ଅନ୍ଧକାର ଆଉ ଫେନ୍‌ର ମୃଦୁ ଗୁଞ୍ଜନ ମଧ୍ୟରେ ହଠାତ୍ ମନେ ହେଲା ମୋତେ ଯେପରି କିଏ ଅନୁଚ୍ଚ ସ୍ୱରରେ ଡାକୁଛି । ମତେ ଯିବାକୁ ହେବ । ବାହାରକୁ ନ ଗଲେ ହୁଏତ ମୋର ନିଃଶ୍ୱାସ ବନ୍ଦ ହୋଇଯିବ । ତେଣୁ ଅପାକୁ ସିନେମା ହଲର ଅପରିଚିତ ଲୋକାରଣ୍ୟ ଭିତରେ ଛାଡ଼ି ଚୁପ୍ ଚାପ୍ ବାହାରକୁ ଆସିଲି ଓ ସିଧା ଶ୍ମଶାନ ଆଡ଼େ ଛୁଟିଲି, ଏବଂ ସେଇଠି ବସି ତା'ର ସେଇ ସ୍ନେହସମ୍ବୋଧନର ଉତ୍ତର ଦେଲି ମୋ ତତଲା ଲୁହରେ ।

କିନ୍ତୁ ଅତୀତର ପଛକୁ ଚାହିଁଲେ ବି ସେଇ କଥା । ମନେ ପଡ଼େ ଗାଁରେ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ୁଥିବା ବେଳେ ଆମ ଘର ଦକ୍ଷିଣ ପାଖ ଘରର ସେଇ ଝିଅଟି ରୁନି, ଯିଏ ଦିନେ ରବିବାର ଖରାବେଳରେ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡରେ ସେଇ ବାଉଁଶ ଗଛ ନଇଁ ପଡ଼ିଥିବା ପୋଖରୀ କୂଳରେ କହିଥିଲା—କହେଇ, ତୋ ପାଟି ଗନ୍ଧଉଛି । କିନ୍ତୁ ମୋ ପାଟି ଦେଖେ ! ତା' ପାଟିରେ ଲବଙ୍ଗର ବାସ୍ନା ଦେଖାଇ ଦେଖାଇ ମୋତେ ସେ ପ୍ରଥମ କରି [illegible] ଦ୍ୱୀପକୁ ଉଡ଼େଇ ନେଇଥିଲା ତା'ର ଓଠରେ ବସାଇ । ତା'ପରେ [illegible] ସମ୍ବୋଧନ କରି ଗଦା ଗଦା ଚିଠି ଲେଖୁଥିଲା ଏବଂ ମୋତେ ତା'ର [illegible] ନେଇଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ତାର ବାଧ୍ୟ ବାଧ୍ୟକତାରେ ଦିନେ [illegible] ସେଇ ବାଉଁଶ ଗଛ ନଇଁ ପଡ଼ିଥିବା ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଏକାନ୍ତ ପୁରୁଣା କଥାଟା ନୂଆ କରି ପ୍ରଥମେ ଶିଖିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ତାକୁ ଦେଖିଲେ ମୋତେ କ୍ୱଚିତ ମାଡ଼ି [illegible]ଥିଲା ଏବଂ ତାକୁ ଜିତି ହେଲେ ମୁଁ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଖୁସି ହେଉଥିଲି ।

ମୁଁ ନିଃସଙ୍ଗତା ଚାହେଁ କି ନା ଜାଣେନା । କିନ୍ତୁ ଅନେକଙ୍କୁ ଇଚ୍ଛା କରି ଦୁରେଇ ଦିଏ । କେମିତି ଦୂରେଇ ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ ଜାଣି ପାରେନା । ମୁଁ ଜାଣେନି ନାହିଁ ପ୍ରଭାତ ଏବେ କେଉଁଠି । ଇଚ୍ଛାକରି ତା'ର ଖବର ମୁଁ ରଖିନାହିଁ, କାରଣ ସେ ଆମର ଏକାନ୍ତ ପ୍ରତିବେଶୀ ଥିଲା ବୋଲି ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଦୁହେଁ ଏକ ସଙ୍ଗେ ସାଥ ଭାଗର ହୋଇ ମାଟ୍ରିକ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିଲୁ ବୋଲି ନୁହେଁ, କେବଳ ତା'ର ଚିଠିଗୁଡ଼ାକ ପାଇଁ । ତା'ର ଚିଠି ପାଇଲା ମାତ୍ରେ ମୁଁ ମନେକରୁଥିଲି ଯେପରି ମୋ ସାମ୍ନାରେ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛି ଏବଂ ତା'ପରେ ବେଶ କିଛିଦିନ ମୁଁ ତାକୁ ପାଖେ ପାଖେ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି । ତା'ର ସାମୟିକ ଅଶରୀରୀ ଉପସ୍ଥିତି ମୁଁ ଆଦୌ ସହ୍ୟ କରିପାରୁ ନଥିଲି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତା ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେବା ଏକାଥରେ ବନ୍ଦ କରି ଦେଇଥିଲି ।

ଆଉ ମୁଁ କେବେ ଚାହେଁନି ମୋ ଅସ୍ଥିର ଏ କାଳର ପ୍ରତିବେଶୀ ଗଦାଧର ମୋତେ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି ଦକ୍ଷୀ ଯାଉ ଏବ ସେଠାରେ ରହୁ ମୋତେ କେବଳ ସ୍ମୃତିର କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗାଇ ଦେଇ ଅନ୍ୟ ମଣିଷ ଗହଣରେ ହଜିଯାଉ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ତାକୁ ଟ୍ରେନରେ ଚଢ଼ାଇ ଦେଇ ହାତ ହଲାଇ ଥିଲି ସେତେବେଳେ ମୋ ଭିତରଟା କେମିତି ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଆନନ୍ଦରେ ଛଟପଟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତିରେ ଶୂନ୍ୟ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଉପରେ ଶୁଭେନ୍ଦୁ ବାବୁଙ୍କ ସେଇ ପ୍ରଦତ୍ତ ମୋ ଭିତରେ ଘୁଣୁ ଘୁଣୁ କରି ଉଠିଥିଲା—ତୁମର ଜୀବନ ଖୁବ୍ ନିଃସଙ୍ଗ ହେବ ।

ସବୁ ପାହାଡରେ ଚଢ଼ି ଚଢ଼ି ନିର୍ବିଘ୍ନରେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସୁଥିଲି ବି ଗୋଟିଏ ପାହାଡରେ ମୋର ଗୋଡ଼ ବେଶ୍ ଅଟକି ଗଲା, ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ପାଦଟାଣି ଛଡ଼େଇ ନେବାର ଚେଷ୍ଟାକରି ବୁଝିଲି ଯଦି କିହାତ ଖସି ଆସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ, ତା' ହେଲେ ମୋର ସବୁ ଉଗ୍ରପନ୍ଥୀ ଉପାଡ଼ି ହୋଇଯିବ । ଆଉ ଅବଶେଷ କିଛି ରହିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଭଲଭାବେ ଜାଣି ପାରିଲି ମୋର ଅନିଚ୍ଛାସତ୍ତ୍ୱେ କାହାର ମନର ରଙ୍ଗୀନ ସୂତାରେ ମୁଁ ବନ୍ଧା ହୋଇଗଲିଣି । ଘଢ଼ ଅଧରେ ଆସି ଅନ୍ଧକାରର ଦୈତ୍ୟମାନ ବୁଲି ମୋ ଆଖି ସାମ୍ନାକୁ ଆସି ଡାକ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ରଙ୍ଗୀନ ସୂତା ଛିଣ୍ଡା ହେବ ନାହିଁ ।

ମୋ ପାଇଁ ବିବାହ ବେଶି ସହଜ ହେଲା, ଶଙ୍ଖ ବାଜିଲା, ଜୀବନର ଅନେକ ଅଭିଳଷିତ ମୁହୂର୍ତ୍ତିକୁ ଭେଟିଲି, ପୃଥିବୀର ଅନେକ ଅଦେଖା ସ୍ଥାନ ଦେଖିଲି । କିନ୍ତୁ ବିବାହର ଦୁଇମାସ ପରେ ଖୁବ୍ ଶାନ୍ତରେ—

—ଗୋଟିଏ କଥା ପଚାରିବି ?

—ପଚାର ।

—ତୁମେ ମୋତେ ପାଇ ସୁଖୀ ହୋଇ ପାରିନ ?

—କିଏ କହିଲା ?

—କାହିଁକି ମୁଁ କହୁଛି ।

—କିପରି ?

—ତୁମେ ଯେପରି ମୋ ଠୁଁ ସବୁବେଳେ ଦୂରରେ ରହୁଛ । ମୋ ଛାଇ ପଡ଼ିଲେ ତୁମେ ଚମକି ଉଠୁଛ । ଆଉ ସବୁବେଳେ ଅନ୍ୟ ମନସ୍କ ରହୁଛ ।

—ଏ ସବୁ ବାଜେ କଥା ।

—ତୁମେ ଆଗରୁ କାହାରିକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲ ?

—ହଁ ।

—କାହାକୁ ?

—ଅନ୍ଧକାରର ବୃତ୍ତକୁ ।

ତା'ପରେ ମୁଁ ତାକୁ ଅନେକ ସମୟ ଲାଗି ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲି ଯେ ପ୍ରକୃତ ପକ୍ଷେ ମୁଁ କୌଣସି ଝିଅକୁ ଭଲ ପାଉ ନ ଥିଲି । କାରଣ ମୋର ସବୁ ପାର୍ଥିବ ସଂଯୋଗ ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଏ ଯେତେବେଳେ ସେ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ରହି ଆଦରରେ ମୋ ନାଁ ଧରି ଡାକେ ।

କାଲି ହଠାତ୍ ରାତି ଅଧରେ ମୋ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ବିଛଣାରେ ଉଠି ବସିଲି । ଖୁବ୍ କରି ଆଲୁଅ ଜଳାଇଲି । ଦେଖିଲି ସେ କେମିତି ଅସହାୟ ଭଙ୍ଗୀରେ ଶୋଇ ରହିଛି । ମୁହଁ ଉପରେ ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ଝାଳ । ପାଖ ଦୋଳିରେ ପିଲାଟା ଶୋଇ ଏକା ଏକା ହାତ ଗୋଡ଼ ହଲାଇ ଖେଳୁଛି । ହଠାତ୍ ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି ମୋର ମହାଧମନୀ ମଧ୍ୟରେ ଶୋଇଯାଇଥିବା ସେଇ ଦଣ୍ଡିକିଆ ମାଛଟି ତା'ର ଲାଞ୍ଜ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ ଖେଳିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥିର କରି ନେଲି ମୋତେ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇ ଯିବାକୁ ହେବ ନ ହେଲେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବାକୁ ହେବ ।

ହଠାତ୍ ସେ ଉଠି ପଡ଼ିଲା—

—ଏତେ ରାତିରେ କୁଆଡ଼େ ବାହାରିଲ ?

—ମୋତେ ସେ ଡାକୁଛି ।

—ନାହିଁ, ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲ ବୋଧ ହୁଏ,

—କାହିଁକି ଆମେ ତ ଅଛୁଁ ।

ମୋତେ କିନ୍ତୁ ଏକାଥରେ ଅନେକ ଗୁଡାଏ ଶବ୍ଦର ସ୍ରୋତ ଦେଖାଗଲା—

କହୁଥିଲି ତୁମର ଜୀବନ ଖୁବ୍ ନିଃସଙ୍ଗ ହେବ । ଏ ପିଲାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ ହୁଏତ ଘର ଛାଡ଼ି ସନ୍ୟାସୀ ହୋଇ ଯାଇପାରେ । କହୁଥିଲି ଟା ମୋର ମୋତେ ଶୁଣି ପାରୁନ୍ତୁ । ମୁଁ ତୋ ପାଖେ ପାଖେ ଅଛି । ମୁଁ ଯେ ତୋହାର ନିଃସଙ୍ଗତା—

ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ଦେଖିଲି ରଙ୍ଗୀନ ଶାଢ଼ୀ, ରଙ୍ଗୀନ ଚୁଡ଼ି, ତା'ପରେ ପିଲାଟାର ଦଣ୍ଡିକିଆ ମାଛଭଳି ହାତଗୋଡ ହଲାଇ ଖେଳିବାର ଦୃଶ୍ୟ, ତା'ପରେ ଝର୍କାର ରେଲିଂ, ରେଲିଂ ସେ ପଟରେ ଅନେକ ଅନ୍ଧକାର ଏବଂ ଅନ୍ଧକାରରେ ଏକାକୀ ଠିଆ ହୋଇ ରେଲ ଲାଇନ ଉପରେ ସିଗ୍ନାଲର ନିଃସଙ୍ଗ ସଙ୍କେତ ।

ଅନୁଭବ କଲି ଅନ୍ଧକାରର ନଦୀରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଦଣ୍ଡିକିଆ ମାଛ ହୋଇ ସିଗ୍ନାଲ ଖୁଣ୍ଟ ଆଡେ ପହଁରି ଚାଲିଛି ।

●

ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଓ ଯାହା ଯେମିତି ହୁଏ

ଉପକ୍ରମଣିକା :

ଜୀବନରେ ଅନେକ ଭଲ ମୁହୂର୍ତ୍ତି ଆସିଲେବି ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତି କେବଳ ପ୍ରକୃତଭାବେ ଭଲ ପାଇବାର, ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସେଇ ଭଲ ପାଇବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ଫଳାଫଳ । କାରଣ—

କେଉଁ ଏକ ଶ୍ମଶାନରେ ଏବେ ଏକ ପୁରୁଷ ଦେହର ଶେଷ ପୋଡ଼ା ହାଡ଼ର ଟୁକୁରା ଘାସ ଆଉ ଦୁବଗୁଡ଼ିକର ଚେର ତଳେ ମାଟିସହ କ୍ଷୟ ହୋଇ ଆସୁଥିବା କଥା ଆଉ ଖୁବ୍ ଦୂରଗାଁର ଏକ ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଛପର ତଳେ ଗୋଟିଏ ନାରୀର ଚର୍ମ ପୃଥିବୀର ପାଣି ପବନରେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟ ଅନେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତକର ଧୀରେ ଧୀରେ ଢ଼ିଲା ହୋଇ ଆସୁଥିବା କଥା ମୁଁ ଖୁବ୍ କମ ଚିନ୍ତା କରୁଛି, ଯଦିବା ମୋ ଜନ୍ମର କାରଣ ସେମାନେ । ଯେତେବେଳେ ପୃଥିବୀର ବ୍ୟସ୍ତତା ଭିତରେ ମେଲେଇ ଦେଇଥିବା ମୋର ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ ଗୋଟାଇ ଆଣି କେବଳ 'ମୁଁ'ରେ ପରିଣତ କରିଦିଏ, ସେତେବେଳେ କିଛି ସମୟପାଇଁ ଦେଖାଯାଏ ସେଇ ଦୁଇଯୋଡ଼ା ଆଖି । ସେ ଆଖିଗୁଡ଼ିକ ମୋ କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗା ହୋଇଥିବା, ଷ୍ଟୁଡ଼ିଓର ଝାଳବୁହା ଆଲୋକ ତଳେ କ୍ୟାମେରାଲେନ୍ସକୁ ସ୍ଥିର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ରହିଥିବା ଆଖି ନୁହେଁ, ବରଂ ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆଖି ।

ପ୍ରଥମ ଆଖି, ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତର :

ବାପା ଶବ୍ଦଟି ଖୁବ୍ ଭିତରୁ ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ କାହିଁକି ଯେ ସେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ଆଖି ମୋ ସାମ୍ନାରେ ଭାସିଉଠେ, ତାହା ମୁଁ କହି ପାରିବି ନାହିଁ । ଖୁବ ଚେଷ୍ଟା କଲେବି ବାପାଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ ଅବୟବରେ ମୁଁ ମନେକରି ପାରେନା, କେବଳ ସେଇ ଦୁଇଟି ଆଖି ସହ ଗୋଟିଏ ଅଧା କାଳନୀଳ ଚେହେରା ମୋ ସାମ୍ନାରେ କ୍ଷଣକପାଇଁ ଛବି ହୁଏ ।

ଶୈଶବର ସୀମାନ୍ତରେ ସେତେବେଳେ ମୋର ବୟସ ପଇଁତରା ମାରୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଦ୍ୱିପ୍ରହରରେ କଣ ଘଟିଗଲା ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲିନାହିଁ । ମୁଁ ଦେଖିଲି ଅନେକ ପ୍ରକାର ଆଖି, ଆଉ ସବୁ ଆଖିରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଭାଷା । ଆମ ଦାଣ୍ଡ ଗଡ଼ିଆର ଆମ୍ବଗଛ ମୂଳରେ ସେ ଆଖିମାନଙ୍କର ସମ୍ମିଳନୀ । ଗଡ଼ିଆରେ ଜାଲ ଓ ଅନେକ ବ୍ୟସ୍ତ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ଶେଷରେ ମାଛ ନୁହେଁ, ଗୋଟିଏ ସାତ ଆଠ ବର୍ଷର ଝିଅ ଜାଲରେ ଧରାଦେଲା । ବେଲୁନଭଳି ପେଟ ଆଉ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ବଡ଼ ଆଖି । ଝିଅଟି ମୀନା, ମୋ ସାନଭଉଣୀ ।

ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଦେଖିଲି ଦାଣ୍ଡଘରଆଗେ ଅମ୍ବଗଛ ମୂଳରେ ଅନେକ ଲୋକ ମଧ୍ୟରୁ ଦୁଇଟି ବିଶେଷ ଆଖି—ବିଦ୍ରୂପ, ଲଜ୍ଜାହୀନ, ଢେକଣାହୀନ, ନିର୍ବାକ । ଏକ ମୃତ ଇଲିଶିର ଆଖି ଭଳି ନିଷ୍ପଳକ । ସେ ଆଖି ଦୁଇଟି ମୋ ବାପାଙ୍କର ।

ମୁଁ ଆଜି ବୁଝିଛି, ଜୀବନରେ ଅନେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାପା ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ବି ସେଇଟିଏ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବାପାଙ୍କୁ ମୁଁ ଗଭୀର ଭାବେ ଭଲ ପାଇପାରି ନ ଥିଲି । କାରଣ ସେଇ ମୁଁ ହୁଏତ ଅନୁଭବ କରିଥିଲି ବାପା ସେପରି ଠିକ ନିର୍ଲଜ୍ଜଭାବେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଆଖି, ଅନ୍ୟ ଏକ ମୁହୂର୍ତ୍ତର :

ମୁଁ ଜାଣେ, ମା'ଙ୍କୁ ବି ସେମିତି ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋତେ ଖୁବ୍ ବେଶୀ ଭଲ ଲାଗିଥିଲା । କାରଣ ମା'ଙ୍କୁ ମନେପଡ଼ିଲେ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ଆଖିଟା ହିଁ କେବଳ ଦେଖାଯାଏ ।

ଗାଁର ସେଇ ବାନ୍ଧୁରା ଅନ୍ଧକାର ରାତି । ବର୍ଷା ଅନେକବେଳୁ ଥମି ଯାଇଥିଲା, ବୃଷ୍ଟି ବିଧ୍ୱସ୍ତ ଭିଜା ଆର୍ଦ୍ର ବାୟୁମଣ୍ଡଳରେ ଦାଣ୍ଡ ଗଡ଼ିଆରୁ ବେଙ୍କଙ୍କର ଗ୍ରୁଙ୍କ୍‌ଟ୍ରୁ ନିଦଭଙ୍ଗା ଢେଉ, ବାରିପଟେ କେଉଁ ଏକ ପୁରୁଣା ଭଙ୍ଗା କାନ୍ଥ ଭଙ୍ଗା ଛଣ ଉପରେ ମୂଳରୁ ଝରୁଥିବା ଅବଶେଷ ବର୍ଷା ବିନ୍ଦୁର ଏକ ଟପ୍-ଟପ୍ ଭୌତିକ ଶବ୍ଦ, ଘର ଦାଣ୍ଡବାଲାନ୍ତରେ ବିଜୁଳି ... ଘରେ ମୁଣ୍ଡ-ମୁଣ୍ଡ ଗର୍ଜି ... ଝର୍କା ଉପରେ ଅଧା କଳା ପଡ଼ି ଯାଇଥିବା ଧୂମାୟିତ ଲଣ୍ଠନ ଏବଂ ବାଦଲ ରଙ୍ଗର ଔଷଧ ଓ ପାଣିଗ୍ଲାସ, ପାଖ ଦଶିଣାରେ ଏଣେତେଣେ ଗୋଡ଼ ମୁଣ୍ଡ ଲଦି ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିବା ସାନୋଟି ଭାଇଭଉଣୀ ସମେତ ମୁଁ । ମଝିରେ ମଝିରେ କେବଳ ମଶାର ଗୁଣୁଗୁଣୁ କାନ ଓ ମା'ଙ୍କ ପଣତର ହାଓ୍ୱା । ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ଛାଡ଼ିବାର ନିଦରେ ଚହଲି ଚହଲି ଢଳିଢଳି ଆଗେଇ ଯାଉଥିଲି ହଠାତ୍ ମା'ଙ୍କ ଚିତ୍କାରରେ ପୁଣି ଜ୍ଞାନକୁ ଫେରି ଆସିଲି । ବାପାଙ୍କ ମୁହଁ କମ୍ବଳରେ ଘୋଡ଼ା ହୋଇଥିଲା । ଝାଲ ସରସର ମୁହଁରେ ମା' ଏକାଧିକବାର ଦୁଇଥର ଚିତ୍କାର କରି ମୋତେ ଶୂନ୍ୟ ନିଷ୍ପଲକ ହୋଇ ବସିଥିବା ଦେଖି ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରି ନ ଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସେଇ ରାତିରେ ବାରିପଟେ ତେନ୍ତୁଳି ଗଛରେ କୁଆଟିଏ ଜୋରରେ ବସିଲା, ମାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟମାନେ ଭୈତିକ କାନ୍ଦ କାନ୍ଦିଲେ, ସେତେବେଳେ ମୋ ସାମ୍ନାରେ ସବୁ କଥା ପରିଷ୍କାର ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ଅନେକଦିନ ପରେ ବିଦେଶରେ, ମା'ଙ୍କ କଥା ମନେପଡ଼ିଲେ, ମନେପଡ଼େ ଝର୍କାରେ କଳା ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ଧୂମାୟିତ ଲଣ୍ଠନ ସହ ଝାଲ ସରସର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଭିତରେ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପଲକ ବାଷ୍ପହୀନ ଆଖି । ମୁଁ ଆଜି ବୁଝିଛି, ମା'ଙ୍କୁ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେତେ ଭଲପାଇ ପାରିଥିଲି ଜୀବନର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏତେ ବେଶୀ ଭଲପାଇ ପାରି ନାହିଁ । କାରଣ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହୁଏତ ଅନୁଭବ କରିଥିଲି ଯେ ମା' ଠିକ ନିର୍ଲଜ୍ଜଭାବେ ବଞ୍ଚିଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ଯେମିତି ବଞ୍ଚେ :

ଯେତେବେଳେ ଗାଁରୁ ଚିଠି ଆସେ, ପଇସା ଅଭାବରେ ଚାଷ ହେଉ ନାହିଁ କିମ୍ବା ମା'ଙ୍କର ଇନ୍‌ଜେକ୍‌ସନ ଦରକାର ଅଥବା ମୋ ପ୍ରେମିକାର ବାପା ହଠାତ୍ କେଉଁ ଏକ ଅଭିଜାତ ଘରକୁ ତାଙ୍କ ଝିଅର ଫଟୋ ଓ ଜାତକ ପଠାଇଦିଅନ୍ତି ମୁଁ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସି କାନଡେରି ଶୁଣେ ମୋ ଭିତର ମହାଦେଶରେ କେମିତି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର କାରଖାନା ଚାଲିଛି । ଶୁଣେ ମୋ ଦେହରେ ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ଜୀବକୋଷ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି, ଗୋଳମାଳ କରୁଛନ୍ତି । ମନେହୁଏ ଅନେକ ବ୍ୟଞ୍ଜନାର ଅକ୍ଷର ଯୋଡ଼ାଯାଇ ଏକ ଅଦୃଶ୍ୟ ପାଣ୍ଡୁଲିପିର ଛପାକାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଛି ମୋର ଭିତର ପ୍ରେସ୍‌ରେ । ଆଉ ରକ୍ତନଦୀରେ ଭାସିଯାଉଥିବା ପ୍ରତିଟି ସ୍ନାୟୁକୋଷ ଭିତରେ ଯେତେବେଳେ ଦୁଃଖ ଆଉ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଶଫସି ଲଣ୍ଡିମୁଣ୍ଡି ହୋଇ ଖେଳିବୁଲେ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରେ ମୁଁ ବେଶ୍ ବଞ୍ଚିଛି ଏବଂ ଜୋର୍ ବଞ୍ଚିଛି । ସେତେବେଳେ ମୋତେ ମନେହୁଏ ଏ ପୃଥିବୀରେ ବଞ୍ଚିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ମାନେ ଅଛି । ଗଛ, ରାସ୍ତା, ପ୍ରେମିକା, ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ପୁଣି ହିଂସା, ସନ୍ଦେହ ଓ ଘୃଣା ଇତ୍ୟାଦିର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅର୍ଥ ଅଛି । ସେ ଅର୍ଥର ଅନୁଭବ ଶରୀରର ନିଭୃତତମ ଚେତନାର କେଉଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ତାରରେ ବାଜି ଏକ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଝଙ୍କାର ତୋଳେ ସେ ଝଙ୍କାର ମୋର ପାଦ ନଖଠାରୁ ମୁଣ୍ଡ ବାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମଗ୍ର ସ୍ନାୟୁକୋଷରେ ସଂଚରିତ ହୋଇ ପ୍ରମାଣ କରେ—ମୁଁ ବଞ୍ଚିଛି ଏବଂ ସାଂଘାତିକ ଭାବେ ବଞ୍ଚିଛି ।

କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତ ଆତ୍ମୀୟ ଅନାତ୍ମୀୟଙ୍କ ଦେହ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁସ୍ଥ ଥାଏ, ଗାଁ ଠିକଣାରେ ମନିଅର୍ଡର ଫର୍ମ ପୂରଣ କରି ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କ ଗହଣରେ ରେସ୍ତୋରାଁର ଟେବୁଲ ଆଉ ସିନେମା ଖିଡ଼କିରେ ପଇସା ବଢ଼ାଏ ଅଥବା କୌଣସି ମାହେନ୍ଦ୍ର ବେଳାରେ ପ୍ରେମିକାର ଦେହର ବାସ୍ନା ମୋ ଦେହର ପ୍ରତି ଲୋମକୂପରେ ସଞ୍ଚିତ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ ମନେହୁଏ ମୋ ଭିତରପ୍ରେସରେ ଶ୍ରମିକ ଧର୍ମଘଟ ହୋଇଛି, ରକ୍ତ ନଦୀରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆଉ ଦୁଃଖର ଶଫସି ନିସ୍ତେଜ ହୋଇ ଶୋଇଯାଇଛି ଓ ମୁଁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଶବ ପାଲଟି ଯାଉଛି ଏବଂ ମୋ ସାମ୍ନାରେ ଘର, ଗଛ, ରାସ୍ତା, ପ୍ରେମିକା, ହିଂସା, ଘୃଣା ଓ ସନ୍ଦେହ ଇତ୍ୟାଦି ବିରଳ ସ୍ୱର ମିଶି ନୈଶବ୍ଦ ଓ ଜଡ଼ତାର ସ୍ତରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି ।

ସ୍ୱଗତ-ସଂଳାପ— ଏକ

ମା, ତୁମେ ହୁଏତ କିଛି ପାପ କରିଥିଲ, ନ ହେଲେ ମୋର ମା' ହୁଅନ୍ତ ନାହିଁ । ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ମାତୃତ୍ୱର ଗର୍ବ ଗୌରବକୁ ମୂଳଧନ କରି ମୋତେ ଗର୍ଭାଶୟର ନୀଳ ଅନ୍ଧକାରରେ ବଢ଼ାଇ ଚାଲିଥିଲ, ସେତେବେଳେ କ'ଣ

ଜାଣିଥିଲି ତୁମର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖର କାରଣ ମୁଁ ହେବି ବୋଲି ! ବିଶ୍ୱାସକର, ପୃଥିବୀରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ବଞ୍ଚିବାର ଅର୍ଥ ଯାହା ମୋ ପାଖରେ ଅବେଁ ତାହା ନୁହେଁ । ତେଣୁ ମୋର ଜ୍ୱର ଉତ୍ତାପ ତାତିଲା ମଥାରେ ତୁମର ହାତପାପୁଲି ପାଣିପଟିଠାରୁ ଅଧିକ ଥଣ୍ଡା ଲାଗୁଥିଲେ ବି, ପାଖରେ ବସି ମୋତେ ଖୁଆଇଲାବେଳେ ତୁମ ଆଖିରେ ଏକ ନୂତନ ଚମତ୍କାରିତା ଚକଚକ କରୁଥିଲେ ବି, କେବଳ ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଭୀଷଣ ଭଲପାଇଛି; କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ମୋ ପାଇଁ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠିଛ, ମୋ ଲାଗି ତୁମ ଆଖିରେ ଲୁହ ଜକେଇ ଆସିଛି, ସେତେବେଳେ ଅନୁଭବ କରିଛି ମୁଁ ଯେପରି ବଞ୍ଚିବାର ଅର୍ଥ ଭୁଲି ନ ପାରି ଯାଉଛି । କାରଣ ମୁଁ ଭଲଭାବେ ବଞ୍ଚିରହିପାରିବି ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେତେବେଳେ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସରୀସୃପ ମୋର ସମସ୍ତ ସ୍ନାୟୁ କୋଷରେ ଗୁରୁଣ୍ଡି ଗୁରୁଣ୍ଡି ବଞ୍ଚିବାର ସମ୍ବାଦ ପ୍ରଚାର କରି ପାରିବ । ତେଣୁ ବଞ୍ଚିବାପାଇଁ ତୁମର ପଣତ ଛାଡ଼ି ସହରରେ ରହି ପାଠପଢ଼ିବା ଆଳରେ ତୁମଠାରୁ ଦୂରେଇ ଆସିଲି, ଯେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ମାତୃମୂର୍ତ୍ତିପାଇଁ ମୁଁ ସବୁବେଳେ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଛି; ଗୋଟିଏ ମସିଆ ପଣତର ହାଓ୍ୱାପାଇଁ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଉଠୁଛି; ଗୋଟିଏ ହାଲଦାଲିଆ ହାତର ସ୍ପର୍ଶ ଅଭାବରେ ନିଷ୍ଠୁର ଦୁଃଖ ନେଇ ଖରାବର୍ଷାରେ ବୁଲୁଛି, କେଉଁ ଏକ ବର୍ଣ୍ଣନାତୀତ ସାତତାର ଜ୍ୱରରେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ—ମା' ମା' ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଛି । ମା' ତୁମେ ପାଖରେ ଥିଲେ ତୁମପାଇଁ ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳତା ନ ଥାନ୍ତା, ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥାନ୍ତି ତୁମେ କି ପଦାର୍ଥ । ମା' ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ମୋର ମା' ହୋଇଛ, ମୋ ଭଳି ବଞ୍ଚିବାର ଉପାଦାନ ସଂଗ୍ରହ କରି, ଭିକ୍ତନଦୀରେ ଶୋଇଯାଇଥିବା ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଝିଙ୍କ ମାଛକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରି ବଞ୍ଚିବାର ମୃତ-ସଞ୍ଜୀବନୀ ସଂଗ୍ରହ କର । ସଙ୍ଘର୍ଷର ବେଢ଼ା ଉପରେ ବାଇ ରହିବାର ଅନୁଭବ ହିଁ ଜୀବନ । ତେଣୁ ମୋତେ କେବଳ କ୍ଷମା କର ।

ସ୍ୱଗତ ସଂଳାପ —ଦୁଇ

ଦେବୀ, ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ, ସତରେ ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁଛି । ମୂର୍ତ୍ତି କାନ୍ଦିପାରେ ନାହିଁ, ତେଣୁ ତୁ ବଞ୍ଚିଛୁ । ମୋର କ'ଣ ଦୋଷ କହ ? ମୁଁ କ'ଣ ତୋତେ ପ୍ରେମ କରୁଥିଲି ଜାଣି ଜାଣି ? ତୁ ଯଦି ସତରେ ମୋତେ ଭଲପାଉ ତା'ହେଲେ ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାପ କରିନ୍ଥ ଏବଂ ବଞ୍ଚିଯାଇନ୍ଥ । ବଞ୍ଚିବାପାଇଁ ତୁ କେବଳ ମୋତେ ଭଲପାଉ; ତୋର ମହାଧମନୀରେ ଶୋଇଯାଇଥିବା ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଶଙ୍ଖଣୀକୁ ଉଠାଇ ସାରା ସ୍ନାୟୁ-କୋଷରେ ବଞ୍ଚିବାର ସମ୍ବାଦ ପଠାଇ ଦେ । ତୋର ଅଭ୍ୟନ୍ତରରେ ମୋ ପାଇଁ ଉଠିଆସୁ କଳାହାଣ୍ଡି ଆ ମେଘ; ତୋର ଲୋମକୂପ ମୂଳରେ ବାଢିଉଠୁ ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟ ତଳର ପୁଞ୍ଜିଭୂତ ମେଘର ଗର୍ଜ୍ଜନ । ମୁଁ ଯଦି ତୋତେ ମୋର ଦୁଇ ହାତ ଭିତରେ ପାଇଯାଏଁ, ତା'ହେଲେ କୋଣାର୍କର ମୈଥୁନ ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ତୋ-ମୋ ଭିତରେ

ପାର୍ଥକ୍ୟ କ'ଣ ? ତେଣୁ କମେ ତୁ ଦୂରକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଯା; ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନର ଶବ୍ଦ ମୋପାଇଁ ଉଚ୍ଚାରଣ କର; ଘୃଣାର ପାଣ୍ଡୁଲିପି ମୋତେ ପଢି ଶୁଣାଇବାକୁ ଆରମ୍ଭ କର । ମୁଁ ଯେପରି ସକାଳ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତୋତେ କାମନା କରେଁ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ମଧ୍ୟ-ରାତ୍ରିରେ ସ୍ମରଣ କରେ, ତୋପାଇଁ ପୃଥିବୀରେ ଯେପରି ଦରିଦ୍ରତମ ଭିକ୍ଷୁକ ସାଜେ । ତା'ହେଲେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିବ ମୋ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରେସ୍ ଜାଗି ଉଠିବାର ଶବ୍ଦ—ଅକ୍ଷର ପରେ ଅକ୍ଷର ଖଞ୍ଜାଯାଇ ତୋ'ର ପ୍ରଶସ୍ତି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବାର ସୂଚନା ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିବ ମୋର ପ୍ରତି ଜୀବକୋଷରେ । ତେଣୁ ତୁ ମୋପାଇଁ ଅନ୍ତତଃ ମୋତେ ବଞ୍ଚାଇବାକୁ ନାରୀସୁଲଭ ଅଧିକାର ପ୍ରବଣତା ତ୍ୟାଗ କର । ପୃଥିବୀରେ କୌଣସି ଜିନିଷରେ ଅଧିକାର ଦୀର୍ଘ ଦିନ ସ୍ଥାୟୀ ହୁଏ ନାହିଁ । ତୋ ଘରର ଦକ୍ଷିଣ ପଟେ ଯେଉଁ ଘର ଦେଖୁଛୁ ସେ ଘର ଦିନେ ଗୋଟିଏ ମଣିଷର ଥିଲା, ଆଜି ତାହା ଉଦ୍ଭିଦର ବାୟୁାଚଢ଼େଇର, ସରୀସୃପର । ତେଣୁ ମୁଁ ତୋର—ଏକଥା ଭାବିବା ମୂର୍ଖତା । ମୁଁ ଚାହେଁ ତୁ ଦୁର୍ଲଭ ହୋଇଯା, ଦୁଷ୍ପ୍ରାପ୍ୟ ହୋଇଯା, ରହସ୍ୟମୟୀ ହୋଇଯା । କେଉଁ ଏକ ଘନଘୋର ରାତିରେ ଶ୍ମଶାନର ସାହାଡ଼ା ଗଛମୂଳେ ଛିଡ଼ା ହୋଇ ଯେପରି ତୋର ନାମ ଧରି ମୁଁ ଚିତ୍କାର କରେ, କେଉଁ ଏକ ବୈଶାଖ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ଭୀଷଣ ବାଲି ଝଡ଼ ମଧ୍ୟରେ ତୋତେ ଯେପରି ଅନ୍ୱେଷଣ କରେଁ । ତା' ହେଲେ ମୋର ଭଲ ପାଇବା ସାର୍ଥକ ହେବ ଏବଂ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରିବ ପ୍ରକୃତରେ ବଞ୍ଚିରହିଛି ବୋଲି । ତୁ ବି ଏହିଭଳି ଯନ୍ତ୍ରଣା ମଧ୍ୟରୁ ବଞ୍ଚିବାର ଉପାଦାନ ସଂଗ୍ରହ କର ଏବଂ ମୋତେ ଭଲପାଇ ଯଦି ତୁ ସାଂଘାତିକ ଭୁଲ କରିଛୁ ବୋଲି ଭାବୁନେଉ, ତା'ହେଲେ ମୁଁ ଆଦୌ ଦୁଃଖିତ ନୁହେଁ ଏବଂ ଯଦି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ତୁ ମୋତେ କ୍ଷମା କରିପାରୁ ।

ବଞ୍ଚିବାର ନୂତନ ଖସଡ଼ା

ଚଳମାନ ପଦାର୍ଥ ସଜୀବ ଏବଂ ଜଡ଼ ପଦାର୍ଥ ନିର୍ଜୀବ ହୋଇଥିଲେ ରେଳଗାଡ଼ି ସଜୀବ ହୋଇଥାନ୍ତା ଆଉ ବରଗଛ ନିର୍ଜୀବ ହୋଇଥାନ୍ତା; ତେଣୁ ଜୀବନର ଅନୁଭବହିଁ ସଜୀବତାର ଲକ୍ଷଣ । ଇଦାନିଂ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଯେ ଏ ଗ୍ରହରେ ଆଦୌ ଗତି ନାହିଁ ମୋ ଭିତରର ପ୍ରେସରେ ଯେପରି ଶ୍ରମିକ ଧର୍ମଘଟ ହୋଇଛି । ରକ୍ତ ନଦୀରେ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଶଫରୀ ଅନେକ ଦିନରୁ ଯେପରି ପଚି ନଷ୍ଟ ହୋଇଗଲାଣି । କାରଣ ସବୁଦିନେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରର । ମୁଁ ଆଜି ସକାଳୁ ଉଠିଛି, ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ିଛି, ଗାଧୋଇଛି, ଖାଇଛି, ଅଫିସ ଯାଇଛି, ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବୁଲିଛି ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଅନେକ ସମୟ ଧରି ସାହିତ୍ୟ-ସିନେମା-ରାଜନୀତି ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଛି, ରାତିରେ ଖାଇଛି, ଶୋଇଛି । ମୁଁ କାଲି ଠିକ୍ ଏଇଆ କରିଥିଲି ଆଉ ଆସନ୍ତା କାଲି ଠିକ୍ ଏଇଆ କରିବି । କାଲି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଏକ୍ସପ୍ରେସ ଟ୍ରେନ ଆସିଥିଲା, କାଲି ବି ଆସିବ, ସବୁଦିନ ପରି ଏଇ ଲୁହାଧାରଣା ଉପରେ ଦେଇ

ଗଡ଼ମିବ । ଏହା ବି ଠିକ୍ ସେମିତି । ମୁଁ ତେଣୁ କିଛି ଗୋଟେ ନୂତନ ଧାସ ଗୃହେଁ; ମୁଁ ମୋତେ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ଗୃହେଁ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ନାୟୁକୋଷକୁ ଉତ୍ତେଜିତ କରି ।

ମନେକର ଏଇଟା ଖୁବ୍ ଅନ୍ଧକାର ରାତି । ପୃଥିବୀରେ ସବୁ ଠିକ୍‌ଠାକ୍ ଅଛି; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରୁଛି ମୋ ଆଖିର ଉପତ୍ୟକା ସେପଟରୁ ଭୀଷଣ ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ମୋର ସମଗ୍ର ସତ୍ତାକୁ ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି । ମୁଁ ଖୁବ୍ ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ଯାଇ ରେଲପୋଲ ଉପରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ଓ ମୁହୂର୍ତ୍ତିର ଖିଅଲରେ ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ୁଛି । ପାଖରେ କେହିନାହିଁ—କେବଳ ଅନ୍ଧକାର । ଗୋଟିଏ କୁକୁର କୁଆଡ଼ୁ ଆସି ମୋର କାନ କାମୁଡ଼ି ଟାଣି ନେବାର ଉପକ୍ରମ କରୁଛି ଏବଂ ପାଦ ପାଖରେ ବିଲୁଆ କିଏ ମୋ ପାଦର ହାଡ଼କୁ ଅନ୍ଧକାରରେ କଟକଟ କରି ଚୋବାଇବାରେ ଲାଗିଛି । କେମିତି ମୋର ଗୋଟିଏ ଆଖିର ହାତଦେଇ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଆଖି କୋରଡ଼ରେ କେବଳ ତରଳ ପଦାର୍ଥ । ଅନ୍ୟ ଆଖିରେ ଗୋଟିଏ ପକ୍ଷୀର ଥଣ୍ଟ, ନଖ ମାଡ଼ି ଚାଲିଛି ବସି ନିବିଡ଼ କଲ୍ଲପରି ତରଳ ପଦାର୍ଥ ମଧ୍ୟରେ ବୁଲୁଛି । କେମିତି ମୋ ନାଭିଦେଶ ଫୋପାଡ଼ି ହୋଇ ଯାଉଛି ସେଇ ପକ୍ଷୀର ଥଣ୍ଟରେ । ତା' ଭିତରୁ ସ୍ନାୟୁ ତନ୍ତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ସବୁ କିଛି ଟାଣି ନେଉଛନ୍ତି କୁକୁର ବିଲୁଆ ପ୍ରଭୃତି । କିଏ ଅନୁଭବ କରୁଛି ମୋର ପାକସ୍ଥଳୀ ଓ ତା ପରେ ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ ଏବଂ ଶେଷରେ ହୃତ୍‌ପିଣ୍ଡକୁ କାଢ଼ିଆଣି ବାହାରକୁ ନେଉଛନ୍ତି ସେମାନେ । କେମିତି ମୁଁ ପୃଥିବୀର ପଶୁପକ୍ଷୀର ପାକସ୍ଥଳୀକୁ ବଣ୍ଟା ହୋଇ ଯାଉଛି । ପୋଲ ଉପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ 'ମୁଁ' ଛିଡ଼ାହୋଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସ୍ୱରରେ କହି ଉଠିଛି—ଆହା ବିଚରା ! ହଠାତ୍ ମୋତେ ମନେ ହୋଇଛି ମୋର ବହୁତ କାମ— ଏପରି ହାସ୍ୟାରେ ନ ଭାସି କାମରେ ମନଦେବା ଉଚିତ୍ ।

କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ଅନୁଭବ କରେ ଯେ ମୁଁ ମୋ ପାଇଁ ବଞ୍ଚିଛି । ପୃଥିବୀରେ ସୁଖ ଦୁଃଖ, ଆନନ୍ଦ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅର୍ଥ ଅଛି । ମୋ ଭିତରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଶବ୍ଦ କରି ଗୋଟିଏ ପ୍ରେସରେ ଅନୁଭବର ଖସଡ଼ା ଛପା ଚାଲିଛି ଓ ସେଇ ଆନନ୍ଦ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ଶଫରୀ ଘୁରୁଣ୍ଡି ଘୁରୁଣ୍ଡି ମୋର ସମଗ୍ର ସ୍ନାୟୁକୋଷରେ ବଞ୍ଚିବାର ବାର୍ତ୍ତା ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଉଛି ଏବଂ କେମିତି ଦୈନନ୍ଦିନ ଜଡ଼ତାରୁ ମୁଁ ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତଭାବେ ମୁକ୍ତିଲାଭ କରି ନୂତନଭାବେ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଛି ।

